

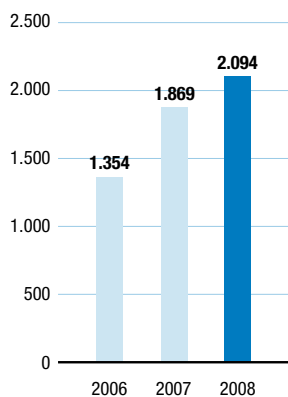
Jaarverslag 2008

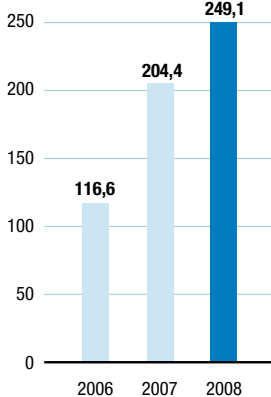
**Koninklijke
Boskalis Westminster nv**

Kerncijfers

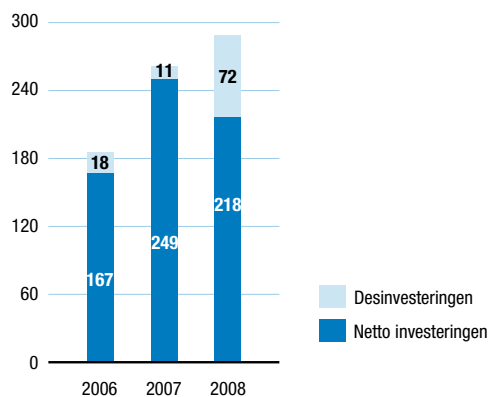
Omzet (x € 1 miljoen)

Nettowinst (x € 1 miljoen)

Investerings (x € 1 miljoen)

(Bedragen x € 1 miljoen, tenzij anders vermeld)

Omzet (verricht werk)

2008 2007

Orderportefeuille (nog te verrichten werk)

Bedrijfsresultaat

Bedrijfsresultaat exclusief bijzondere posten

EBITDA*

EBITDA exclusief bijzondere posten

Nettowinst

Nettowinst exclusief bijzondere posten

Nettogroepswinst*

Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen

Cashflow

Eigen vermogen

Aantal medewerkers

Kengetallen (in procenten)

Bedrijfsresultaat in % van de omzet

Rentabiliteit geïnvesteerd vermogen

Rentabiliteit eigen vermogen*

Solvabiliteit*

Gegevens per aandeel (in €)

Winst*

Dividend

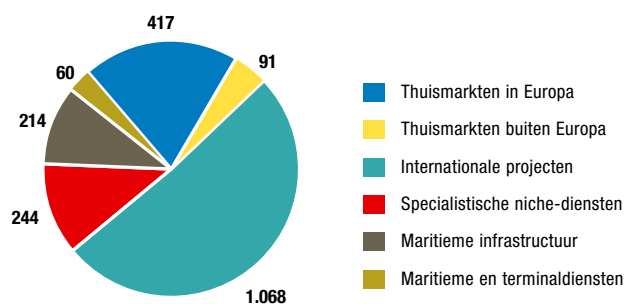
Cashflow*

	2008	2007
Omzet (verricht werk)	2.094	1.869
Orderportefeuille (nog te verrichten werk)	3.354	3.562
Bedrijfsresultaat	339,1	245,5
Bedrijfsresultaat exclusief bijzondere posten	285,5	245,5
EBITDA*	454,6	348,1
EBITDA exclusief bijzondere posten	401,0	348,1
Nettowinst	249,1	204,4
Nettowinst exclusief bijzondere posten	235,7	204,4
Nettogroepswinst*	250,1	207,1
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	115,4	102,5
Cashflow	365,5	309,6
Eigen vermogen	860,1	768,1
Aantal medewerkers	10.201	8.577
Kengetallen (in procenten)		
Bedrijfsresultaat in % van de omzet	16,2	13,1
Rentabiliteit geïnvesteerd vermogen	29,0	27,7
Rentabiliteit eigen vermogen*	30,6	29,5
Solvabiliteit*	34,0	35,3
Gegevens per aandeel (in €)		
Winst*	2,90	2,38
Dividend	1,19	1,19
Cashflow*	4,26	3,61

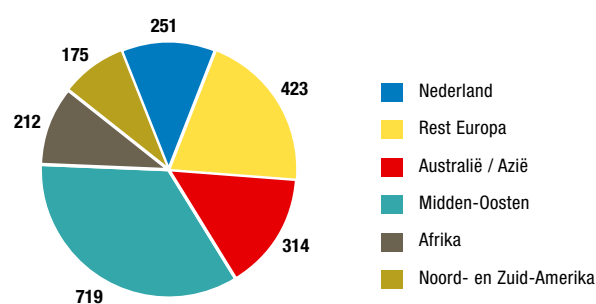
* Zie de begrippenlijst

Omzetverdeling

Omzet per segment (x € 1 miljoen)

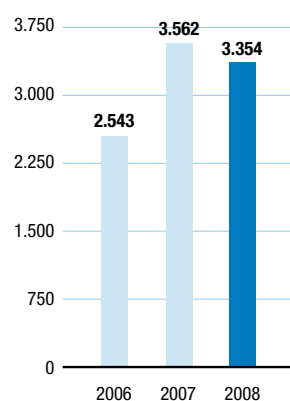

Omzet geografisch (x € 1 miljoen)

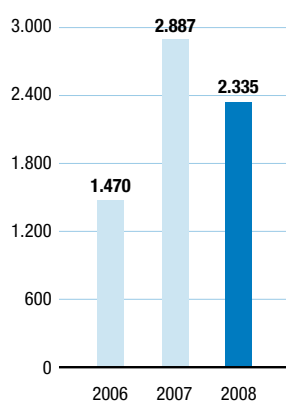

Ontwikkeling orderportefeuille

Orderportefeuille (x € 1 miljoen)

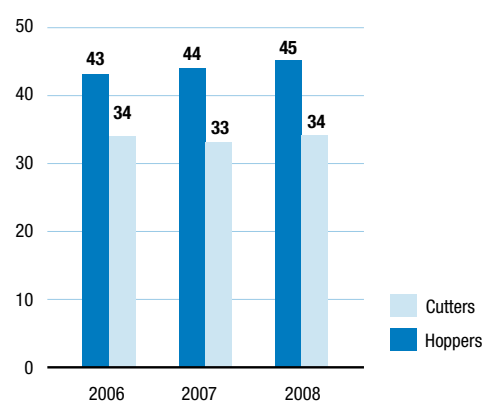

Aangenomen werk (x € 1 miljoen)

Operationele informatie

Bezettingsgraad (in weken per jaar)

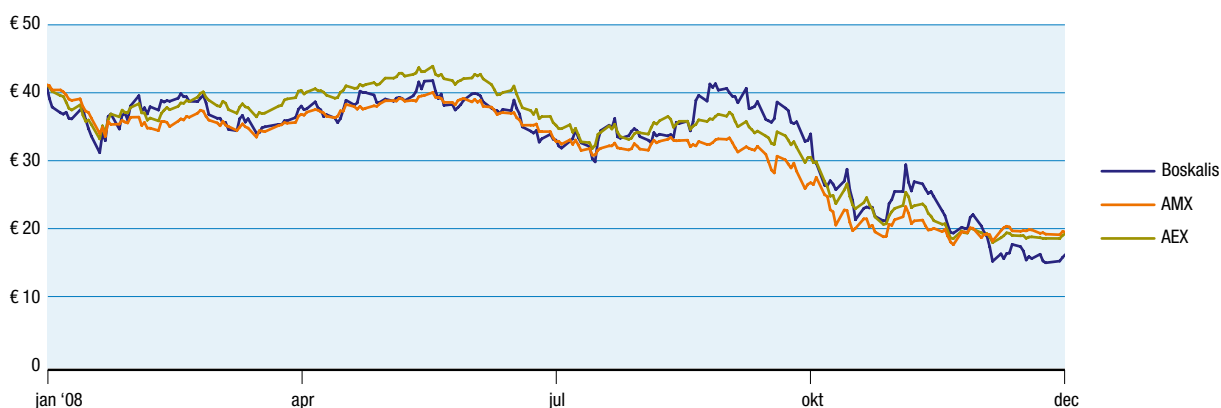

Informatie over het aandeel

Aandelenkoers (in €)

	2008	2007
Hoog	42,45	46,25
Laag	15,30	21,06
Slot per einde jaar	16,60	41,66
Gemiddeld dagelijks handelsvolume	404.952	357.021
Aantal uitgegeven gewone aandelen (x 1.000)	85.799	85.799
Marktkapitalisatie per einde jaar (in € miljarden)	1,424	3,574
Winst per aandeel (in €)	2,90	2,38
Dividend per aandeel (in €)	1,19	1,19

Ontwikkeling aandelenkoers ten opzichte van NYSE Euronext Amsterdam (AEX en AMX)

Dit Jaarverslag bevat mededelingen over toekomstverwachtingen. Deze mededelingen zijn gebaseerd op actuele verwachtingen, schattingen en projecties van het management van Boskalis en informatie die op dit moment beschikbaar is. De verwachtingen zijn onzeker en bevatten elementen van risico's die moeilijk te kwantificeren zijn en Boskalis geeft dan ook geen zekerheid dat de verwachtingen zullen worden gerealiseerd. Boskalis heeft niet de verplichting de in dit jaarverslag vervatte mededelingen te actualiseren.

Alle bedragen in dit verslag zijn in euro's (€), tenzij anders vermeld. Een aantal van de in dit verslag vermelde projecten is uitgevoerd in samenwerking met andere ondernemingen.

Van dit verslag is een Engelse vertaling beschikbaar. In geval van verschillen tussen beide versies prevaleert de Nederlandse tekst.

Een samenvatting van beide rapporten is in gedrukte vorm beschikbaar in het Nederlands en in het Engels.

Alle publicaties kunnen worden gelezen en gedownload via www.boskalis.nl

Inhoudsopgave

Bericht van de Voorzitter	4
Bedrijfsprofiel	8
Belangrijke ontwikkelingen	9
Strategie: Focus, Versterken & Expansie	10
Productsegment: Baggeren & Grondverzet	18
Productsegment: Maritieme Infrastructuur	21
Productsegment: Maritieme & Terminaldiensten	24
Marktsegment: Olie & Gas	28
Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen	32
Investor Relations	33
Marktsegment: Havens	38
Personalia Raad van Commissarissen	42
Verslag van de Raad van Commissarissen	43
Personalia Raad van Bestuur	48
Verslag van de Raad van Bestuur	49
Marktsegment: Landaanwinning & Kustbescherming	66
Corporate Governance	70
Jaarrekening over 2008	77
Tien jaar Boskalis	137
Juridische structuur	138
Organisatie	140
De wereld van Boskalis	142
Kantooradressen	143
Begrippenlijst	149
Materieeloverzicht	155

Bericht van de Voorzitter

dr. P.A.M. Berdowski, voorzitter Raad van Bestuur

Dames en heren aandeelhouders,

2008 is een jaar geweest met twee gezichten.

Wij begonnen het jaar 2008 met een goed gevulde orderportefeuille, een afspiegeling van de positieve ontwikkelingen in de wereldbaggermarkt.

De mondiale markt voor baggeren en maritieme infrastructuur wordt gedreven door langetermijn-groefactoren, zoals groei van de wereldhandel, wereldbevolking en energieconsumptie en de gevolgen van klimaatveranderingen. Wat al deze factoren betreft, hebben we de afgelopen jaren een periode van onstuimige groei gekend.

Deze groeitrend zette door in de eerste helft van 2008. De olieprijs steeg tot ongekende hoogte en ook de prijzen van ijzererts en andere grondstoffen stegen fors door. De groeiende vraag naar energie en grondstoffen stuwt de behoefte aan baggerprojecten voor de olie- en gasindustrie en de ontwikkeling van nieuwe havens. Ook steeg de vraag naar nieuw land, in het bijzonder in het Midden-Oosten.

In 2008 is door onze mensen hard gewerkt aan de uitvoering van vele soorten projecten, verspreid over alle continenten van de wereld. In Brazilië werd gewerkt aan een nieuwe staalhaven in Sepetiba. In de Verenigde Staten werd het opschonen van de Miami River ter hand genomen. Eind van het jaar kon de dam van de St. Petersburg Barrier in Rusland door ons worden gesloten. In Nederland werd het baggerspeciedepot Hollandsch Diep voltooid. In Angola werd een nieuwe LNG-haven aangelegd. In Abu Dhabi is een aanvang gemaakt met de aanleg van de nieuwe haven Port Khalifa, in samenwerking met onze deelneming Archirodon. In India werd het complexe pijpleidingwerk Godavari Krishna succesvol afgerond. En in Australië werd na jaren van intensieve voorbereiding in samenwerking met de klant gestart met het verdiepen van het toegangskanaal voor de Port of Melbourne.

De organisatie heeft op haren en snaren gestaan om de vele werken uit te kunnen voeren - en dat hebben wij zeer succesvol gedaan.

In het Olympisch jaar 2008 hebben wij vele records gebroken - in kubieke meters grond- en stenenverzet, aantal afgemeerde olie- en gastankers, maar zeker ook in financiële zin. Zo steeg de omzet met 12% tot de recordhoogte van € 2,1 miljard, en steeg de winst - geschoond voor bijzondere posten - met 15,3% tot de recordhoogte van € 235,7 miljoen.

Ondanks de grote drukte zijn we er bovendien in geslaagd de werken veiliger uit te voeren. Ons belangrijkste ongevallencijfer - de zogenaamde Lost Time Injury Frequency - zakte in 2008 verder van 5,9 naar 4,7. De gehele organisatie, van hoog tot laag, heeft zich hiervoor ingezet en wij zullen ons tot het uiterste inspannen om de positieve lijn de volgende jaren verder door te trekken.

Door onze wereldwijde spreiding als organisatie en als resultaat van het selectieve aannemingsbeleid, dat wij sinds 2005 voeren, hebben wij ook in 2008 optimaal kunnen inspelen op de nieuwe kansen in de

wereldbaggermarkt. Zo konden wij de orderportefeuille, ondanks de recordomzet, hoog houden op een niveau van € 3,4 miljard. Opmerkelijke nieuwe opdrachten waren onder andere de Maasvlakte 2, de uitbreiding van de haven van Felixstowe, de havenontwikkeling van Pipavav in India en de ontwikkeling van de kolenhaven Newcastle in Australië.

In 2009 hebben wij ook de resterende 50% aandelen in onze Mexicaanse organisatie, Dragamex, verworven. Mexico is een van onze thuismarkten met een continue aanwezigheid van circa 500 medewerkers en een lokale baggervloot. Voor de komende jaren verwachten wij dat de Mexicaanse markt fors zal groeien onder invloed van een ambitieus investeringsplan van de Mexicaanse overheid.

Ter vervanging en ter versterking van onze vloot is in 2008 circa € 290 miljoen geïnvesteerd. Op 17 april is de 5.600 m³ sleephopperzuiger Shoreway gedoopt en op 16 mei volgde het zusterschip de Crestway. In november werd in Singapore gestart met de verlenging van de sleephopperzuiger Queen of the Netherlands, die in maart 2009 zal worden voltooid. Ook is in 2008 een aanvang gemaakt met de bouw van een 12.000 m³ sleephopperzuiger bij IHC en een valpijpschip ten behoeve van de offshore-activiteiten bij Yantai Raffles in China. Ten slotte werd voor circa € 27 miljoen in schepen geïnvesteerd door onze deelneming Lamnalco ten behoeve van de terminaldiensten voor olie- en gasbedrijven.

In 2008 hebben wij ook intensief gewerkt aan een nieuw driejarig Business Plan voor Boskalis. Voorafgaand daaraan hebben wij een wereldwijde marktinventarisatie gemaakt van de relevante trends en ontwikkelingen in onze markten. Hiertoe zijn wereldwijd circa honderd klanten en eindgebruikers van onze producten bezocht.

De inventarisatie leverde interessante inzichten op. Uit de studie blijkt dat de langetermijn-vooruitzichten voor onze industrie uitstekend zijn. De belangrijkste marktsegmenten voor Boskalis, waarop wij ons steeds sterker zullen concentreren, zijn:

- Olie & Gas;
- Havens;
- Landaanwinning & Kustbescherming.

Bovendien blijkt de rol die wij daarbij in de ogen van onze klanten dienen te vervullen in hoog tempo op te schuiven en zich te verbreden. We zien een toenemende behoefte aan:

- vroegtijdige betrokkenheid (haalbaarheid en engineering);
- ondersteuning bij financiering;
- invulling van projectrealisatie (bestuurlijk en technisch);
- verantwoordelijkheid voor hoofdaannemerschap;
- aanbod van breder, completer productenpakket.

Om in te spelen op deze wijzigende marktomstandigheden zullen wij ons de komende jaren versterken door enerzijds de organisatie waar nodig aan te passen en anderzijds gericht acquisities te doen.

Het is ook vanuit dit strategisch langetermijn-perspectief dat wij geïnteresseerd zijn in delen van Smit Internationale N.V. Met de overname van Smit kunnen wij Lamnalco uitbouwen tot wereldmarktleider in terminaldiensten. Tevens kunnen wij onze snel groeiende en prima renderende offshore-business de verbreding en versterking bieden die onze klanten graag zien.

Op 15 september 2008 zijn wij naar buiten getreden met onze interesse in delen van Smit. Sindsdien hebben wij een belang van ruim 25% in Smit opgebouwd en zijn wij in overleg getreden met de Directie van Smit en potentiële partners voor een transactie.

Tot op heden hebben onze inspanningen niet geresulteerd in de overname van de beoogde activiteiten, maar wij zullen verdere mogelijkheden verkennen om dit te verwezenlijken.

In het laatste kwartaal van 2008 is het economische wereldtoneel en dientengevolge ook het landschap voor de baggerindustrie, ingrijpend gewijzigd.

Hoewel de langetermijn structurele groeifactoren als wereldhandel en energieconsumptie onverminderd positief zijn voor de baggerindustrie, is er voor de korte termijn veel veranderd. De olieprijs is fors gedaald, de vraag naar grondstoffen is flink ingezakt en ook de wereldhandel stagneert. Dit alles heeft uiteraard effect op de vraag naar onze producten en diensten. Na jaren van uitbundige groei moeten we rekeninghouden met een periode van stagnatie. Een conjuncturele dip in de structurele groei die wij als industrie doormaken.

Net als voor alle andere sectoren is het op dit moment lastig te voorspellen hoelang deze dip zal duren. Het kan een jaar zijn, maar misschien ook langer; niemand die het weet.

Positief is bij deze ontwikkelingen dat wij onze orderportefeuille goed hebben gevuld, waarmee we onze schepen voor 2009 en zelfs al voor een deel van 2010 behoorlijk hebben bezet. Hiermee onderscheiden wij ons van vele andere sectoren, die veel directer getroffen worden door wijzigingen in het consumentenvertrouwen en koopgedrag. Daarmee hebben wij tevens de tijd de organisatie naar bevind van zaken verder aan te scherpen op de gewijzigde marktomstandigheden.

Onder invloed van de bovengenoemde ontwikkelingen zal 2009 voor Boskalis een wezenlijk ander jaar worden dan 2008. We zullen harder moeten knokken voor elk werk in de markt en we zullen nog scherper moeten zijn op de uitgaven.

Maar het is goed te weten dat onze uitgangspositie ijzersterk is:

- we hebben een goed gevulde orderportefeuille;
- onze financiële positie is zeer solide;
- we hebben een brede, concurrerende vloot;
- en, last but not least, we hebben de beste en meest gemotiveerde mensen van de industrie.

Daarom zien wij ook de komende periode met vertrouwen tegemoet, zodat wij volgend jaar in blakende gezondheid ons honderdjarige bestaan zullen kunnen vieren.

In het licht van de huidige economische omstandigheden wordt voor de komende jaren voorkeur gegeven aan (gedeeltelijke) uitkering van dividend in aandelen. In dat kader zal aan de op 14 mei 2009 te houden Algemene Vergadering van Aandeelhouders worden voorgesteld om een dividend uit te keren van € 1,19 per aandeel in de vorm van gewone aandelen, tenzij een aandeelhouder het verkiest een uitkering in contanten te willen ontvangen.

Bij het afsluiten van dit verslag bereikte ons het nieuws dat de voorzitter van onze Raad van Commissarissen, de heer R.M.F. van Loon, zijn functie om gezondheidsredenen heeft neergelegd. Sinds zijn benoeming in 2005 heeft de heer Van Loon een grote belangstelling voor en betrokkenheid bij Boskalis getoond. Ons prachtige bedrijf werd in korte tijd ook zijn bedrijf, waar hij met gemeente bewondering en trots over sprak. In zijn hoedanigheid van voorzitter van de Raad van Commissarissen heeft de heer Van Loon een belangrijke rol gespeeld bij de vernieuwing en versterking van de Raad van Commissarissen. Langs deze weg willen wij de heer Van Loon danken voor zijn inspiratie en inzet.

Namens de Raad van Bestuur
dr. P.A.M. Berdowski

Bedrijfsprofiel

Koninklijke Boskalis Westminster N.V. is een toonaangevende internationale dienstverlener op het gebied van baggeren, maritieme infrastructuur en maritieme diensten. Wij leveren wereldwijd creatieve en innovatieve totaaloplossingen voor infrastructurele uitdagingen in maritieme gebieden, kuststreken en rivierdelta's. Onze activiteiten zijn breed gespreid over de gehele wereld en over drie marktsegmenten. Dit geeft de onderneming zowel een solide basis, als de flexibiliteit om een breed scala aan projecten te kunnen verwerven en uitstekende vooruitzichten voor evenwichtige groei.

De marktsegmenten van Boskalis omvatten de olie- en gassector, havens en projecten op het gebied van landaanwinning en kust- en rivieroeverbescherming. Tot onze voornaamste opdrachtgevers in deze drie marktsegmenten behoren nationale, regionale en lokale overheden, havenexploitanten, internationale projectontwikkelaars, oliemaatschappijen, mijnbouwbedrijven en andere aannemersbedrijven.

Ons voornaamste productsegment is Baggeren & Grondverzet, waaronder ook havenontwikkeling en activiteiten op het gebied van pijpleidinginterventie, landaanwinning en kust- en rivieroeverbescherming vallen.

Ons tweede productsegment is Maritieme Infrastructuur, waar Boskalis actief is door ons strategisch partnerschap met Archirodon, een toonaangevend aannemersbedrijf in deze sector.

Het derde productsegment is Maritieme en Terminaldiensten, via ons strategisch partnerschap met Lamnalco, een wereldmarktleider op het gebied van maritieme en terminaldiensten voor de olie- en gassector.

De brede spreiding van de onderneming is zowel geografisch (alle delen van de wereld) als operationeel (alle sectoren van de industrie) en de vraag naar de diensten van Boskalis wordt gedreven door een aantal uitgesproken mondiale trends: groei van de wereldhandel, stijgende energieconsumptie, wereldbevolkingsgroei en klimaatverandering.

Het unieke van Boskalis is dat wij in verschillende landen sterke thuismarktposities innemen. Daarnaast hebben we wereldwijd een divers netwerk van regionale marktposities waardoor wij zowel op lokaal als internationaal niveau de concurrentie kunnen aangaan. De onderneming heeft sterke posities op markten in geheel Europa, Australië, Azië, Afrika, Noord- en Zuid-Amerika evenals het Midden-Oosten.

Kracht op onze thuismarkten, gekoppeld aan internationale omvang en capaciteit, maken Boskalis tot een van 's werelds toonaangevende spelers op het gebied van baggeren en maritiem aannemen, met een van de grootste en technisch meest geavanceerde vloten. Wij kunnen de modernste apparatuur en kennis ter beschikking stellen, die doorgaans ter plekke niet aanwezig zijn en bieden daarnaast ook de schaalvoordelen en expertise op topniveau die nodig zijn om ook de meest omvangrijke infrastructuurprojecten aan te kunnen pakken en aan de strengste eisen op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu te voldoen.

Boskalis investeert in zijn veelzijdige vloot, die momenteel uit meer dan 300 schepen en werktuigen bestaat. Boskalis heeft circa 10.000 medewerkers in dienst, inclusief ons aandeel in partnerbedrijven, en is actief in meer dan 50 landen verspreid over vijf werelddelen. Onze ervaren professionals zijn voortdurend en overal ter wereld op zoek naar aantrekkelijke nieuwe businesskansen.

Het aandeel Koninklijke Boskalis Westminster N.V. staat sinds 1972 genoteerd op de Amsterdamse beurs, tegenwoordig NYSE Euronext Amsterdam geheten.

Belangrijke ontwikkelingen

Recordomzet en -nettowinst

Omzet steeg met 12% tot € 2.094 miljoen (2007: € 1.869 miljoen).

Nettowinst steeg tot € 249,1 miljoen (2007: € 204,4 miljoen). Exclusief bijzondere posten steeg de nettowinst met 15,3% tot € 235,7 miljoen.

Winst per aandeel € 2,90 (2007: € 2,38).

Sterke orderportefeuille blijft breed gespreid

Dankzij ons aannemingsbeleid zijn wij er wederom in geslaagd om projecten in de wacht te slepen op alle continenten en in alle marktsegmenten die wij bedienen.

De totale omvang van de orderportefeuille is € 3.354 miljoen.

Vlootuitbreiding versterkt competitieve positie met winnaars in elk segment

In april 2008 is de 5.600 m³ sleephopperzuiger Crestway te water gelaten en eind 2008 in de vaart genomen. Het zusterschip Shoreway is in mei 2008 te water gelaten en zal in het eerste kwartaal van 2009 aan ons worden opgeleverd. Daarnaast is gestart met de bouw van een sleephopperzuiger van 12.000 m³ en is in december begonnen met de bouw van het steenplaatssysteem voor ons derde valpijpschip.

Tevens werd in november met de verlenging van onze grootste sleephopperzuiger Queen of the Netherlands begonnen, waarmee de capaciteit met 50% is toegenomen tot 35.500 m³. De Queen of the Netherlands is in maart 2009 weer als een megahopper in de vaart genomen.

Uitgebreid marktonderzoek bevestigt onze strategie van Focus, Versterken & Expansie

Een uitvoerig onderzoek onder onze belangrijkste klanten en branchedeskundigen bevestigt dat een groeiend aantal klanten binnen onze drie marktsegmenten behoefte heeft aan een geïntegreerde multidisciplinaire aanpak van hun projecten. In plaats van vast te houden aan een traditionele productoriëntatie, verschuift Boskalis naar een markt- en waardegerichte strategie. Boskalis richt zich daarbij op markten met een relatief groot groei- en winstpotentieel en zal zijn portefeuille verbreden richting activiteiten met meer toegevoegde waarde.

Belang van meer dan 25% verworven in Smit Internationale N.V.

De interesse van Boskalis in (delen van) Smit Internationale N.V. vloeit voort uit onze waardegedreven groeistrategie. Vanuit dit perspectief heeft Boskalis op 15 september 2008 zijn interesse in delen van Smit kenbaar gemaakt. Sindsdien hebben wij een belang van meer dan 25% in Smit opgebouwd en zijn wij in overleg getreden met de Directie van Smit en potentiële partners.

Tot op heden hebben onze inspanningen niet geresulteerd in de overname van de beoogde activiteiten, maar wij zullen verdere mogelijkheden verkennen om dit te verwezenlijken.

Dividend

Het dividendbeleid kent een pay-out ratio van 40% tot 50%. In het licht van de huidige economische omstandigheden wordt voor de komende jaren voorkeur gegeven aan (gedeeltelijke) uitkering van dividend in aandelen. In dat kader zal aan de op 14 mei 2009 te houden Algemene Vergadering van Aandeelhouders worden voorgesteld om een dividend uit te keren van € 1,19 per aandeel in de vorm van gewone aandelen, tenzij een aandeelhouder het verkiest een uitkering in contanten te willen ontvangen.

Promotie naar de AEX in 2009

In 2008 steeg het gemiddelde handelsvolume in aandelen Boskalis met 13% tot 404.952 aandelen per dag. De waarde van de verhandelde aandelen steeg met 19% tot € 3,30 miljard. Mede dankzij deze gestegen volumes is het aandeel Boskalis met ingang van maart 2009 naar de AEX-index gepromoveerd.

Strategie: Focus, Versterken & Expansie

Inleiding

Boskalis bereidt zich met zijn strategie voor op kansen en uitdagingen waar de onderneming zich als leider in een mondiale en dynamische markt voor gesteld ziet. Voor toekomstig succes zal Boskalis voortbouwen op zijn bestaande kracht en de koploperspositie die het bedrijf in de relevante marktsegmenten inneemt.

De Focus, Versterken & Expansie-strategie van Boskalis gaat uit van:

- winstgevende groei in aantrekkelijke marktsegmenten;
- uitbreiding en versterking van de kernactiviteiten.

Mondiale trends blijven de drivers achter de structurele langetermijn-groei van de markten waarin Boskalis actief is. Tot deze trends behoren ontwikkeling van de wereldhandel, toenemende vraag naar energie en vervoer van Liquefied Natural Gas (LNG), de druk die uitgaat van bevolkingsgroei en de uitdagingen die het gevolg zijn van klimaatverandering.

De drie marktsegmenten waarin Boskalis actief is - Olie & Gas, Havens en Landaanwinning & Kustbescherming - profiteren van deze belangrijke mondiale ontwikkelingen.

De langetermijn-vooruitzichten voor grote nieuwe kust- en maritieme infrastructuurprojecten worden positief beïnvloed door deze mondiale ontwikkelingen en daardoor bevindt Boskalis zich in een unieke positie van waaruit het bedrijf waarde kan blijven creëren voor zijn aandeelhouders.

Business drivers

Groeiend energieverbruik	• Wereldwijd energieverbruik met 50% toegenomen in 2030 • Vereist investering in infrastructuur t.b.v. opsporing, productie en transport
Groeiende wereldhandel	• Wereldhandel groeit tweemaal zo snel als mondiaal BBP • Structurele vraag naar maritieme infrastructuur
Bevolkings-groei	• Wereldbevolking met 50% toegenomen in 2050 • Veel van de groei vindt plaats in de stedelijke kustgebieden in Azië
Klimaat-verandering	• Wereldwijde initiatieven voor preventieve kustbescherming • Ook gedreven door incidentele weerproblemen

Bouwen voor de lange termijn: Waardegedreven groeistrategieën voor succes

Focus op aantrekkelijke marktsegmenten

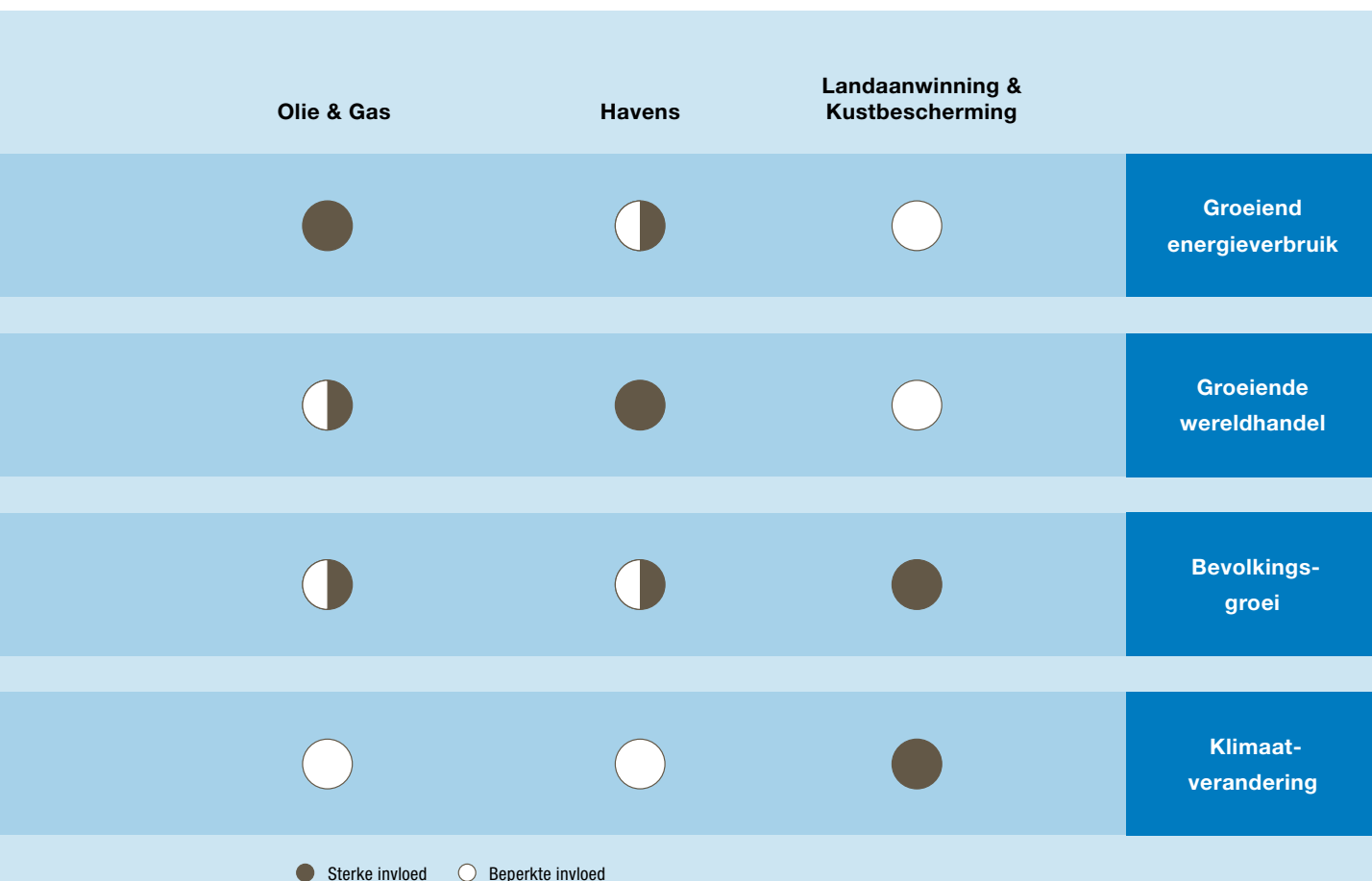
Mondiale trends en de ontwikkeling van de markt laten zien dat er ruimte is voor aanhoudende groei, mits Boskalis weet in te spelen op veranderende klantbehoeften.

De focus van Boskalis om een koppositie in te nemen als dienstverlener op het gebied van geïntegreerde infrastructurele en maritieme diensten is het directe gevolg van zijn inzicht in de markt.

Een uitvoerig onderzoek in 2008 onder de belangrijkste internationale klanten van Boskalis en branche-deskundigen in de drie marktsegmenten waarin de onderneming actief is, heeft waardevolle informatie opgeleverd die helpt te waarborgen dat de ondernemingsstrategie aansluit op de wensen van de markt.

Het onderzoek bevestigt dat klanten binnen deze marktsegmenten steeds meer van Boskalis verlangen. In plaats van vast te houden aan een traditionele productoriëntatie, verschuift Boskalis naar een markt- en waardegerichte strategie. De klanten van Boskalis geven aan dat zij in toenemende mate het volgende verwachten:

- betrokkenheid van de aannemer in een vroeg stadium (haalbaarheid en engineering);
- ondersteuning bij financiering;
- invulling van projectrealisatie (bestuurlijk en technisch);
- verantwoordelijkheid voor hoofdaannemerschap;
- aanbieden van een breder, completer productenpakket.

Terwijl er nog steeds klanten zijn met een ongewijzigde aanpak, die projecten monodisciplinair blijven benaderen, ziet Boskalis een groeiend aantal klanten die behoefte hebben aan een geïntegreerde, multidisciplinaire benadering.

Boskalis wil oplossingen en diensten aanbieden die geschikt zijn voor beide categorieën klanten, die gebaseerd zijn op een gedegen inzicht in hun behoeften en de factoren die erop van invloed zijn. Bij het uitbouwen van zijn eigen activiteiten zal Boskalis daarom steeds inspelen op de veranderende behoeften van zijn klanten.

Boskalis zal zich daarbij richten op markten met een relatief groot groei- en winstpotentieel en zijn portefeuille verbreden richting activiteiten met meer toegevoegde waarde.

Boskalis zal zijn businessportefeuille in toenemende mate richten op drie afzonderlijke segmenten van de markt voor maritieme infrastructuur:

- Olie & Gas;
- Havens;
- Landaanwinning & Kustbescherming.

Missie, Visie en Kernwaarden

Missie: excelleren op het gebied van winstgevendheid en waardecreatie voor aandeelhouders.

Wij willen de voorkeurswerkgever voor onze werknemers zijn en ook de eerste keus van onze klanten. Dat willen wij bereiken door de beste service te leveren en tegelijkertijd de eventuele nadelige gevolgen van onze activiteiten voor mens en milieu zoveel mogelijk te beperken.

Visie: de toonaangevende dienstverlener zijn op het gebied van creatieve en innovatieve totaaloplossingen voor infrastructurele uitdagingen in maritieme gebieden, kuststreken en rivierdelta's over de hele wereld.

Kernwaarden:

• ondernemerschap	• teamwerk	• betrouwbaarheid en integriteit
• professionaliteit	• mondiaal aanpassingsvermogen	• veiligheid.

Marktsegmenten

Marktsegment: Olie & Gas

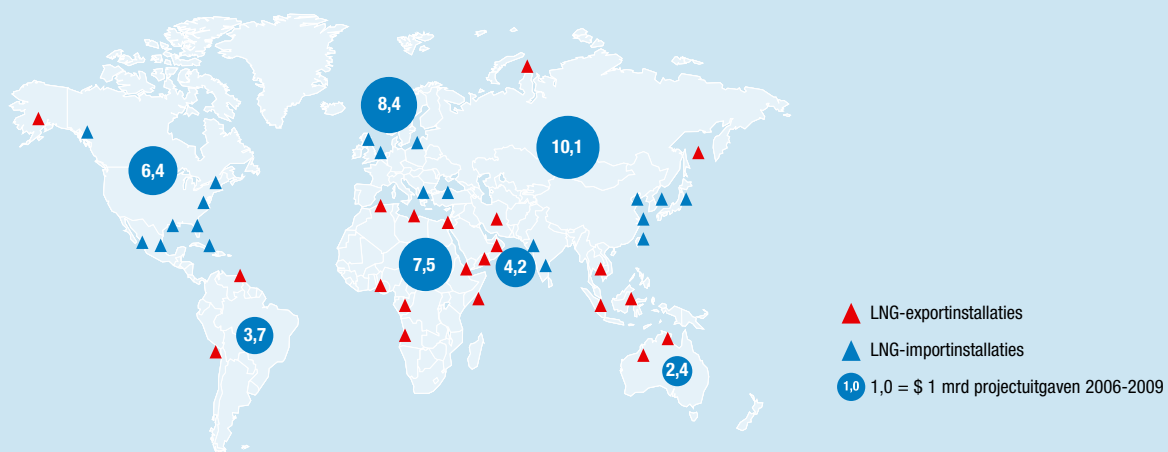
Het marktsegment Olie & Gas wordt voornamelijk gedreven door het groeiende energieverbruik en, daarmee samenhangend, de groei van de wereldhandel en de wereldbevolking.

De mondiale vraag naar energie stijgt snel en de verwachting is dat in 2030 wereldwijd 50% meer energie nodig is dan nu. Wij voorzien derhalve goede groeikansen voor onze infrastructurele activiteiten voor olie en gas.

Deze groeiende markt vraagt om uitstekende prestatienormen, technisch zeer gespecialiseerd materieel, stringente kwaliteitsbewaking en het vermogen om projecten binnen strikte tijdslimieten op te leveren.

Daarnaast blijkt dat meer van onze klanten kijken naar de totale project- en 'levenscyclus'-kosten en weten dat deze lager uitvallen als aannemingsbedrijven al in een vroeg stadium worden ingeschakeld. Ze moeten dan wel met aannemers in zee gaan die een volledig geïntegreerd pakket aan infrastructurele en maritieme diensten kunnen aanbieden.

Groeiende vraag = meer infrastructuur

Noot: Geplande LNG-projecten 2005-2010+

Op veel plaatsen in de wereld wordt nieuwe infrastructuur gebouwd voor de import en export van olie en gas. Dat betekent dat wij onze expertise op dit terrein, versterkt door de maritieme en terminaldiensten van dochteronderneming Lamnalco en bedrijfs onderdeel Boskalis Offshore, kunnen gebruiken om onze groeikansen te maximaliseren.

Boskalis faciliteert het wereldwijde transport van olie en gas door middel van:

- het ontwikkelen van LNG-installaties (bijvoorbeeld in Qatar, Angola en Australië);
- pijpleidinginterventie en aanlandingen (bijvoorbeeld in Taiwan, India en Nederland);
- maritieme en terminaldiensten ten behoeve van olie- en gasterminals (bijvoorbeeld in het Midden-Oosten en West-Afrika).

Dit brede aanbod maakt Boskalis tot een vertrouwde partner in dit complexe en strategisch belangrijke marktsegment.

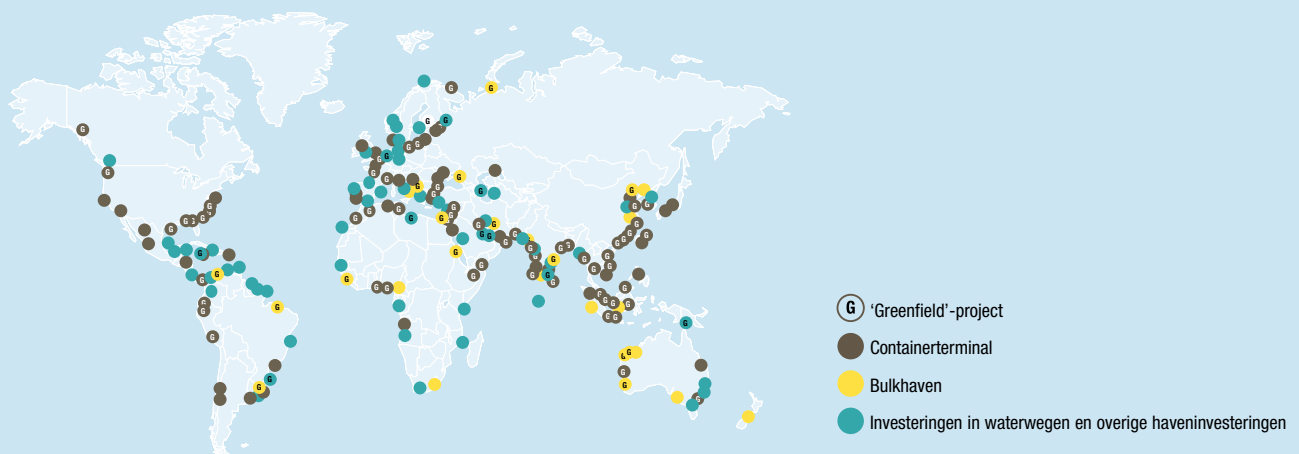
Marktsegment: Havens

De vraag naar en groei van havens wordt gedreven door de handelsstromen die voortvloeien uit de groeiende behoefte aan energie en de bevolkingsgroei.

De kortetermijn-vooruitzichten voor de wereldhandelsgroei verslechterden in 2008/9 maar de onderliggende fundamentals voor aanhoudende groei van de mondiale havencapaciteit op de lange termijn blijven positief.

Maritiem transport is nog altijd de ruggengraat van de internationale handel, aangezien meer dan 80% van het wereldhandelsvolume over zee wordt vervoerd. Verwacht wordt dat de overzeese handel wereldwijd tussen nu en 2020 met 45% zal toenemen en in 2030 verdubbeld zal zijn. Over de hele wereld worden havenfaciliteiten gepland, zowel in de vorm van 'greenfield'-investeringen als uitbreiding van bestaande capaciteit.

Geplande havenontwikkelingen

Havens in staat stellen aan deze vraag tegemoet te komen, is nog steeds een kernonderdeel van de activiteiten van Boskalis. Havenexploitatie is een snel veranderende industrie, waar op grote schaal consolidatie plaatsvindt en invloedrijke private partijen in opkomst zijn. Havens zijn geglobaliseerd en wereldwijd opererende terminalexploitanten als Hutchison Port Holdings, APM Terminals en DP World zijn inmiddels bekende namen. In 1993 waren havenfaciliteiten in staatseigendom nog verantwoordelijk voor 42% van de wereldwijde containeroverslag, maar in 2007 was dit nog maar 19%. Bovendien hebben private infrastructuurfondsen hun intrede gedaan op de markt voor havenontwikkeling.

De snelle groei van de markt heeft nieuwe dienstverleners aangetrokken die een lagekosten-strategie toepassen. Maar als gevolg van de rationalisatie in de havensector en de opkomst van meer commercieel gedreven exploitanten verandert de manier waarop havenontwikkeling aangepakt wordt. Steeds vaker worden aannemingsbedrijven al in een vroeg stadium betrokken bij het ontwerpen en plannen van projecten. Hierbij zijn aannemingsbedrijven die toegevoegde waarde kunnen leveren door als hoofdaannemer op te treden en geïntegreerde, multidisciplinaire diensten aan te bieden in het voordeel ten opzichte van hun concurrenten. Alles-in-één-contracten voor ontwerp, inkoop en bouw komen steeds vaker voor, zoals dat ook het geval is in de olie- en gassector.

Geconfronteerd met deze veranderende vraag heeft Boskalis succesvol op deze behoeftes ingespeeld bij projecten zoals de Maasvlakte 2 in Rotterdam en Khalifa Port in Abu Dhabi (Verenigde Arabische Emiraten). Voorbeelden van de vele diensten die Boskalis zijn klanten bij havenontwikkelingsprojecten kan aanbieden, zijn: baggeren, landaanwinning en de aanleg van golfbrekers, kademuuren, aanlegsteigers en bruggen. De expertise en kennis van Hydronamic (het eigen ingenieursbureau van Boskalis) en van partner Archirodon zijn hierbij van cruciaal belang.

Marktsegment: Landaanwinning & Kustbescherming

Een fundamentele langetermijn-trend waar de wereld mee te maken heeft, is de snelle economische en bevolkingsgroei die zich voordoet in de stedelijke kustgebieden - vooral in Azië.

De Verenigde Naties voorspellen dat 93% van de totale wereldbevolkingsgroei zal plaatsvinden in de stedelijke gebieden van minder ontwikkelde regio's, met name in China, India en Afrika. Een groot deel van deze groei doet zich voor in kustgebieden.

Snelle groei treedt echter ook op in kustgebieden van meer ontwikkelde regio's, zoals de Golfstaten, Japan, Hongkong en Singapore.

In al deze gebieden moet de infrastructuur worden uitgebreid en ontwikkeld - zowel voor industrieel en recreatief gebruik als voor woningen. In veel gevallen, vooral in gebieden die hun natuurlijke capaciteit bereikt hebben, is er behoefte aan nieuw land.

Eén manier om meer capaciteit te creëren, is het aanwinnen van land uit zee. Waar land schaars is, zoals bijvoorbeeld in Hongkong en Singapore, worden vliegvelden, containerhavens en chemische installaties aangelegd op aangewonnen land. Zelfs bij 'greenfield'-projecten, waar overbevolking geen factor is, is landaanwinning vaak een aantrekkelijk alternatief.

De noodzaak om kustgebieden te beschermen tegen de effecten van klimaatverandering neemt toe, naarmate deze gebieden meer ontwikkeld raken en van groter economisch belang worden. Extreme weersomstandigheden komen wereldwijd steeds vaker voor, waardoor het beschermen van kuststreken tegen stijgende zeeniveaus en natuurrampen, zoals orkanen en tsunami's, steeds belangrijker wordt. Deze factoren vragen om investeringen in complexe en grootschalige kustverdediging - een ander gebied waarop Boskalis uitgebreide expertise heeft.

Versterken en expansie van onze kernactiviteiten

Boskalis richt zich op markten met groei- en winstpotentieel. Daarbij zal het bedrijf zijn portefeuille verbreden richting activiteiten met meer toegevoegde waarde, door middel van autonome groei, prestatieverbetering en een selectief aannemingsbeleid.

Boskalis is goed gepositioneerd om te kunnen profiteren van veranderende klantbehoeften. De strategische kansen voor het bedrijf zijn gelegen in de ontwikkeling van een completer dienstenpakket en dit vereist een strategie die gericht is op het versterken van de kernactiviteiten en het uitbreiden van aanverwante disciplines. Kernelementen van de strategie van Boskalis zijn:

- Versterken van de kern:
 - voortbouwen op de koploperspositie van de onderneming;
 - versterken van de concurrentiepositie in de kernactiviteiten.
- Uitbouwen van de kern:
 - uitbreiden van engineering en maritieme civieltechnische activiteiten;
 - versnellen van de groei van maritieme en terminaldiensten.

Daarnaast bieden acquisities en samenwerkingsverbanden eveneens perspectieven om Boskalis naar een hoger plan te tillen. Een stabiel en solide financieel beleid, robuuste financieringsstructuur en sterke operationele kasstroom geven Boskalis ook de ruimte om investeringen en acquisities te doen.

Bouwen voor de korte termijn

Drivers zijn belangrijke indicatoren voor de langetermijn-koers. Boskalis moet tegelijkertijd proactief en flexibel zijn om in te kunnen spelen op marktfactoren op de korte termijn.

Doel van het ingezette investeringsprogramma is zorgen dat de onderneming de juiste capaciteit heeft om aan de specifieke marktvraag te voldoen. Door de uitdagende marktomstandigheden is het van essentieel belang dat Boskalis de juiste vaartuigen op het juiste moment op de juiste plek heeft. Het is ook van essentieel belang dat Boskalis de combinatie van wereldwijde kracht met lokale expertise via zijn thuismarkten blijft optimaliseren.

Conclusie

Vooruitkijkend heeft Boskalis alle vertrouwen dat zijn strategie zal leiden tot het uitbreiden van zijn bedrijfsactiviteiten, het vergroten van zijn vermogen om een breed scala aan projecten aan te nemen en het behoud van zijn langetermijn-winstgevendheid.

Productsegment: Baggeren & Grondverzet

Baggeren & Grondverzet is de kernactiviteit van Boskalis. In 2008 boekte dit productsegment een omzet van € 1.820 miljoen, waarmee het goed was voor circa 87% van onze totale omzet.

De activiteiten van dit productsegment bestaan uit:

- aanleg en onderhoud van havens en waterwegen;
- creatie van land in water;
- kust- en rivieroeverbescherming;
- drooggrondverzet;
- verlening van offshore-diensten voor de olie- en gasindustrie;
- zand- en grindhandel;
- milieuactiviteiten;
- grondverbeteringstechnieken;
- rotsfragmentatie onder water.

<i>(x € 1 miljoen)</i>	2008	2007	2006	2005	2004
Omzet	1.820	1.629	1.170	960	859
Bedrijfsresultaat	318,1	226,6	135,2	65,3	50,8
Orderportefeuille	2.424	2.694	2.020	2.063	987

Onze activiteiten op het gebied van baggeren en grondverzet zijn nauw verbonden met de drie marktsegmenten waarin wij actief zijn, te weten: Olie & Gas, Havens en Landaanwinning & Kustbescherming.

Een wereldleider

Op de internationale markt voor baggeren en grondverzet wordt onderscheid gemaakt tussen de 'open' markten, waar internationale bedrijven met elkaar concurreren voor contracten, en 'gesloten' markten, waar het baggerwerk voornamelijk wordt verricht door lokale particuliere bedrijven of staatsondernemingen en waar de toegang voor internationale bedrijven veelal wordt bemoeilijkt door regelgeving of politieke barrières.

Boskalis speelt wereldwijd een leidende rol op de open markten, die jaarlijks een omzet genereren van circa € 7-9 miljard. Deze markten worden bediend door vier Europese (bagger)bedrijven, die samen goed zijn voor 70 à 80% van de omzet. Eén daarvan is Boskalis, dat een geschat aandeel heeft van circa 20% van de open markten. De resterende 20 à 30% van de 'vrije omzet' wordt behaald door talrijke kleinere lokale en regionale spelers.

Als gevolg van de omvangrijke liberalisering van de wereldhandel in de afgelopen tien jaar worden steeds meer baggeropdrachten aanbesteed op de open markt. Grote professionele bagger- en maritieme aannemingsbedrijven, zoals Boskalis, profiteren hiervan omdat ze schaalvoordelen en een hoge mate van efficiëntie kunnen bieden.

Segmentatie

De bagger- en grondverzetactiviteiten worden verder uitgesplitst in:

Thuismarkten, die worden gekenmerkt door onze permanente aanwezigheid en waar vaak lokaal materieel aanwezig is. Wij hebben thuismarktposities in Europa (Nederland, Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Noord-Europese landen) en buiten Europa (Mexico, Nigeria).

Internationale projecten, waarbij we rond een bepaald project een organisatie opzetten, die na voltooiing van het project weer wordt opgeheven. Projecten worden van materieel en mankracht voorzien vanuit onze centrale vloot en staf pools. In bepaalde landen hebben we ons weten te verzekeren van een constante stroom internationale opdrachten, waardoor we een gevestigde positie innemen. Bepaalde kenmerken van de thuismarkten gelden ook voor deze landen, waaronder bijvoorbeeld Bahrein en Australië.

Gespecialiseerde niche-diensten, die onder meer geleverd worden door:

Boskalis Offshore B.V. (www.boskalis.nl)

Gespecialiseerd in offshore-grondverzet voor de olie- en gasindustrie. Activiteiten omvatten diepwater-baggeren, sleuven graven, steen- en zandinstallatie en overige interventiewerkzaamheden.

Boskalis Dolman B.V. (www.boskalisdolman.nl)

Gespecialiseerd in het bewerken en verwerken van minerale afvalstoffen en het uitvoeren van (water) bodemsaneringen.

Cofra B.V. (www.cofra.nl)

Gespecialiseerd in het gebruik van geokunststoffen voor civiele techniek en grondverbetering.

Rock Fall Ltd. (www.rock-fall.co.uk)

Gespecialiseerd in rotsfragmentatie onder water door middel van het boren en tot ontploffing brengen van harde materialen.

Toetredingsdrempels

Het productsegment Baggeren & Grondverzet kent hoge toetredingsdrempels. Bedrijven die met de grootste spelers willen concurreren, moeten hun schaalgrootte, vlootflexibiliteit, professionaliteit van de medewerkers, innovatief vermogen, 'cost leadership' en financiële slagkracht kunnen evenaren.

Waarmee onderscheiden wij ons

Het is voor ons op zich niet voldoende om een van de grootste spelers te zijn. Wij streven ernaar ons op belangrijke onderdelen te onderscheiden. Op een aantal punten zijn wij duidelijk in het voordeel:

Kracht van de thuismarkten. Circa 24% van onze omzet wordt behaald op onze thuismarkten. Onze permanente aanwezigheid, lokale medewerkers en lokaal aanwezig materieel op deze markten zorgen voor een stabiele stroom contracten en geven ons in sommige landen een unieke concurrentiepositie.

Evenwichtige en gespreide portefeuille. Onze structuur stelt ons in staat om ons mondiale bereik en leiderschap te combineren met lokale kracht en continuïteit. Ons aannemingsbeleid is gericht op een goede geografische spreiding van diensten en het brede aanbod van diensten sluit aan op de meest uiteenlopende klantbehoeften.

Focus op de markt. Wij voeren gedetailleerd marktonderzoek uit om inzicht te krijgen in verschuivingen in de wensen van onze klanten en passen onze diensten aan de hand van de bevindingen aan. Door te luisteren naar hun veranderende behoeften worden we in een vroeger stadium bij projecten betrokken en worden wij als een betrouwbare en ervaren partner beschouwd.

Leidende expertise in het productsegment. Wij streven naar de hoogste professionaliteit en bestuurlijke en technische expertise en investeren om deze te bereiken. Wij trekken de beste mensen aan en leiden ze op tot het hoogste niveau om te zorgen dat wij voorop blijven lopen in dit productsegment. We staan ook bekend om onze uiterst innovatieve benadering en specialistische kennis op het gebied van milieuvriendelijke baggertechnieken. Daarnaast zetten wij ons volledig in om te voldoen aan de hoogste eisen op het gebied van veiligheid, gezondheid, milieu en kwaliteitsborging.

Al deze factoren zorgen ervoor dat wij een unieke concurrentiepositie hebben opgebouwd als internationale maritieme en baggeraannemer, met de juiste kennis en capaciteiten om de meest complexe projecten uit te voeren.

Productsegment: Maritieme Infrastructuur

In 2008 boekte dit productsegment een omzet van € 214 miljoen, waarmee het goed was voor circa 10% van onze totale omzet.

De activiteiten van dit productsegment bestaan uit:

- maritieme constructie: o.a. kademuren, aanlegsteigers, golfbrekers, olie- en gasterminals;
- aanleg van aan maritieme infrastructuur gerelateerde faciliteiten: o.a. waterzuiveringsinstallaties, rioleringen, dammen en bruggen;
- industriële constructie: o.a. krachtcentrales, ontziltingsinstallaties en pompstations.

(x € 1 miljoen)	2008	2007	2006	2005	2004
Omzet	214	188	141	159	133
Bedrijfsresultaat	17,8	15,9	11,7	16,3	10,3
Orderportefeuille	685	649	344	242	190

Onze activiteiten op het gebied van maritieme infrastructuur zijn nauw verbonden met de marktsegmenten Havens en Olie & Gas, en daarnaast met ons marktsegment Landaanwinning & Kustbescherming.

Dankzij onze expertise op het gebied van geïntegreerde maritieme infrastructuurdiensten speelt Boskalis een steeds grotere rol in dit productsegment. Onze deelneming Archirodon (waarin wij een belang van 40% hebben) is als vooraanstaande internationale groep actief op de markten voor maritieme engineering, inkoop en constructie.

De kracht van Archirodon

Archirodon heeft in de bijna vijftig jaar van zijn bestaan uitgebreide expertise opgebouwd op het gebied van engineering en constructie. Het bedrijf heeft een uitstekende staat van dienst op het gebied van complexe, multidisciplinaire projecten. Archirodon is niet alleen actief in de maritieme en offshore-sectoren, maar is tevens een allrounder op de markten voor civiele infrastructuur en industriële installaties.

Het bedrijf richt zich voornamelijk op het Midden-Oosten en Noord-Afrika. De bevolking van de zes landen van de Raad voor Samenwerking van de Arabische Golfstaten (GCC) is in de laatste 20 jaar verdubbeld. Deze ontwikkeling vraagt om zeer uiteenlopende infrastructuurprojecten, met name om de handel via de maritieme toegangspoorten van de regio te bevorderen. De groei in deze markt wordt gedreven door de aanhoudend sterke positie van de regio op de wereldenergiemarkten. Ook doen de Golfstaten zelf forse investeringen om minder afhankelijk te worden van olie- en gasinkomsten.

Expertisegebieden

Archirodon hanteert een selectief aannemingsbeleid. De onderneming richt zich specifiek op de eigen expertisegebieden en op klanten waarmee langetermijn-relaties bestaan. Net als Boskalis beschikt Archirodon in eigen huis over gerenommeerde engineeringcapaciteit waarmee het innovatieve oplossingen kan aandragen voor de behoeften van de klanten en volledig aan hun eisen kan voldoen.

Archirodon werkt aan vele 'landmark'-projecten in het hele Midden-Oosten en Noord-Afrika. In de maritieme infrastructuursector is het bedrijf verantwoordelijk geweest voor de aanleg van verschillende havens, containerterminals, ligplaatsen, olie- en gasterminals, pieren en aanlegsteigers.

Het bedrijf heeft momenteel meer dan 10.000 werknemers in dienst en beschikt over een netwerk van kantoren en filialen in het Midden-Oosten en andere regio's. Door dit personeel te combineren met een uitgebreide inventaris van goed onderhouden, modern materieel, waaronder ook baggerschepen, drijvende kranen, bakken, sleepboten, 'jack-up'-platforms, buizenleggers en geotechnisch en onshore-materieel, wordt een hoge productiviteit bereikt en kwaliteitswerk geleverd. Drie centraal gelegen onderhoudswerven in Jeddah (Saudi-Arabië), Ajman (Verenigde Arabische Emiraten) en op Cyprus bieden naast productiefaciliteiten ook onderhoud en reparaties aan het zware materieel.

Synergieën

De sterke en gevestigde positie van Archirodon in het Midden-Oosten en aanhoudende infrastructuur-investeringen in de regio zorgen ervoor dat de vooruitzichten voor de onderneming gezond zijn. Hoewel Archirodon en Boskalis onafhankelijk van elkaar in de markt opereren, hebben zij ook succesvol samengewerkt aan een groot aantal complexe infrastructuurprojecten, waarbij de combinatie van hun elkaar aanvullende maritieme activiteiten hen een voorsprong op de concurrentie gaf.

Een duidelijk voorbeeld hiervan is de aanleg van de nieuwe buitengaatse haven van Khalifa in Abu Dhabi ter waarde van € 1,1 miljard. Dit project werd binnengehaald door een consortium waarin Boskalis en Archirodon een gezamenlijk belang van 70% hebben. De werkzaamheden voor het project omvatten het baggeren van een toegangskanaal en een havenbassin, het opspuiten van een haveneiland en kadeterreinen, evenals de aanleg van golfbrekers en een ontsluitingsweg naar het eiland, inclusief een brug (zie pagina's 40-41 voor een uitgebreide projectbeschrijving).

Boskalis en Archirodon werken samen aan de aanleg van een nieuwe buitengaatse haven in Khalifa, Abu Dhabi.

Productsegment: Maritieme & Terminaldiensten

In 2008 boekte dit productsegment een omzet van € 60 miljoen, waarmee het goed was voor circa 3% van onze totale omzet.

De activiteiten van dit productsegment bestaan uit:

- aan- en afmeren van tankers;
- maritiem terminalbeheer;
- inzet van gespecialiseerd personeel;
- onderhoudswerkzaamheden boven en onder de waterlijn;
- offshore logistieke diensten.

(x € 1 miljoen)	2008	2007	2006	2005	2004
Omzet	60	52	43	37	28
Bedrijfsresultaat	11,6	10,8	9,6	6,2	5,0
Orderportefeuille	245	219	179	122	67

De markt voor maritieme en terminaldiensten is nauw verbonden met ons marktsegment Olie & Gas. Dit segment wordt gekenmerkt door sterke groei, voornamelijk dankzij de wereldwijd toenemende vraag naar energie, en naar LNG in het bijzonder.

In LNG-exportlanden, zoals Rusland, Iran, Qatar, Saudi-Arabië en Angola, worden havens aangelegd, uitgebreid en nieuwe exportterminals gepland, zowel aan land als ook offshore. Importerende landen in Azië, Europa en op het Amerikaanse continent hebben ook plannen voor de aanleg van nieuwe faciliteiten.

Dankzij onze expertise op het gebied van geïntegreerde maritieme infrastructuurdiensten speelt Boskalis een groeiende rol in deze sector. Onze partneronderneming Lamnalco (waarin wij een belang van 50% hebben) heeft een leidende positie op de snelgroeiende markt voor maritieme diensten voor olie- en gasterminals. Samen zijn we goed gepositioneerd om door de hele waardeketen te profiteren van deze groeiende vraag.

De kracht van Lamnalco

Lamnalco, dat in 1963 werd opgericht, levert gespecialiseerde apparatuur en diensten aan olie- en gasterminals en havens over de hele wereld.

Lamnalco, waarvan het hoofdkantoor gevestigd is in Sharjah in de Verenigde Arabische Emiraten en dat vestigingen heeft in 13 landen, opereert op internationale schaal en is in het bijzonder in het Midden-Oosten en West-Afrika sterk gepositioneerd. Al vanaf de oprichting is een belangrijk aspect van de strategie van Lamnalco het ontwikkelen van samenwerkingsovereenkomsten van 5-20 jaar met zijn klanten en met de gemeenschappen waarin het actief is. Samenwerking met diverse lokale bedrijven is een ander belangrijk onderdeel van de bedrijfsfilosofie van Lamnalco.

Expertisegebieden

Lamnalco verleent onder andere de volgende diensten:

- aan- en afmeren van tankers die LNG, Liquefied Petroleum Gas (LPG), ruwe olie of olieproducten vervoeren en die aanlegsteigers en Floating (Production) Storage and Offloading (FPSO/FSO)-systemen aandoen;
- maritiem terminalbeheer en verkeersplanning;
- inzet van gespecialiseerd personeel: loodsen, aanmeerpersoneel, onderhoudsteams van duikers en terreinopzichters;
- onderhoudswerkzaamheden boven en onder de waterlijn aan aanlegsteigers en Catenary Anchor Leg Mooring (CALM)-boeien;
- logistieke diensten en bevoorradingsbases ter ondersteuning van offshore-werkzaamheden op afgelegen terminallocaties.

Deze groeiende markt vraagt om zeer hoge prestatienormen, technisch gespecialiseerde apparatuur en strikte kwaliteitscontrole en Lamnalco kan dit alles met succes aanbieden dankzij de ontwikkeling en toepassing van zijn uitgebreide Operations Management System (OMS). Het OMS wordt onderworpen aan zowel externe controle door het Classificatiebureau als klantaudits en behelst de hoogste internationale normen voor kwaliteit (ISO 9000), veiligheid (IMO International Safety Management Code), milieubescherming (ISO 14000) en offshore-activiteiten (IMCA).

Om aan de specifieke eisen van zijn klanten te voldoen, investeert Lamnalco voortdurend in het eigen ontwerp van innovatieve vaartuigen die worden ingezet voor servicecontracten met lange looptijden. Het feit dat Lamnalco in staat is om diensten op maat te leveren, versterkt de reputatie en unieke marktpositie van het bedrijf nog verder.

Lamnalco gebruikt hoogopgeleide loodsen, bemanningen van sleepboten en onderhoudsteams om ervoor te zorgen dat de vrachten van klanten veilig en efficiënt worden vervoerd.

Tevens is het voor Lamnalco van het grootste belang om zijn werknemers voortdurend bij te scholen. Door zich te richten op de ontwikkeling van zijn werknemers kan Lamnalco voldoen aan de hoogste operationele eisen. De nieuwste ontwikkeling op dit gebied is de recente installatie van een complete trainingssimulator op het hoofdkantoor in Sharjah.

Het ervaren personeel is uitgerust met de modernste vloot in de sector: 75 vaartuigen met een gemiddelde leeftijd van slechts vier jaar. In 2008 omvatte het nieuwbouwprogramma van Lamnalco 13 vaartuigen, waaronder vijf M-klasse offshore-ondersteuningsschepen en vier terminalsleepboten.

Twee M-klasse schepen van Lamnalco verlenen (vanaf 2008) FPSO-ondersteuning voor Total in Angola op basis van een langetermijn-contract. De vier sleepboten zullen worden ingezet bij de LNG-terminal in Jemen die begin 2009 operationeel werd.

De vloot voert meer dan 10.000 bewegingen per jaar uit, op locaties die uiteenlopen van de Dalia Floating Production-installatie, 135 km uit de kust van Angola, tot de historische haven van Akaba in de Rode Zee. Het grootste deel van de vloot bestaat uit geavanceerde en zeer wendbare sleepboten. Qua afmetingen lopen deze uiteen van 25 ton bollard pull tot 95 ton bollard pull. Een eigen technisch team van ingenieurs en projectmanagers ontwikkelt nieuwe ontwerpen voor schepen en beheert het doorlopende programma voor vlootontwikkeling, waardoor de koppositie van Lamnalco op zijn markt wordt gegarandeerd.

Synergieën

De groei van de energiemarkten belooft de komende jaren veel werk te genereren voor Lamnalco en ook voor Boskalis. Dankzij ons partnerschap met Lamnalco kunnen wij onze klanten in de olie- en gassector een breed scala aan maritieme en terminaldiensten aanbieden. Onze unieke waardepropositie is dat wij een totaaloplossing kunnen bieden voor de infrastructurele uitdagingen, waarmee onze klanten in de olie- en gassector worden geconfronteerd.

Boskalis en Lamnalco profiteren van hun gedeelde expertise in de olie- en gassector en hun vermogen om synergieën tussen hun activiteiten te benutten. De twee ondernemingen zijn in verschillende fases van de toeleveringsketen voor de energiesector actief maar doordat zij hun kennis en zakelijke netwerken met elkaar kunnen delen, kunnen zij vroegtijdig inspelen op kansen die zich op nieuwe locaties en in nieuwe regio's voordoen.

**‘Synergieën verkennen, geschiedenis evalueren’ -
Q&A met Tom Bennema en Harry Sanders**

Terugkijkend, op welke manieren hebben Lamnalco en Boskalis geprofiteerd van hun relatie?

Harry Sanders: Het betreden van nieuwe markten is een spin-off hiervan geweest, met name in Afrika. Historisch gezien heeft Boskalis daar een zeer sterke aanwezigheid en dankzij onze reputatie konden wij Lamnalco nieuwe kansen aanbieden. Begin jaren negentig was dit het geval in Nigeria. Wij introduceerden Lamnalco indertijd bij Shell toen zij nieuwe sleepboten nodig hadden bij de Forcados olie-exportterminal. Dit betekende de doorbraak voor Lamnalco in Afrika. Vanuit Nigeria breidde de onderneming verder uit naar Namibië en Angola. Afrika vertegenwoordigt nu 50% van de activiteiten van Lamnalco. Voorheen was de onderneming voornamelijk actief in het Midden-Oosten en India. Boskalis heeft nog steeds een sterke positie in Afrika en in de loop der tijd hebben beide bedrijven elkaars activiteiten daar weten aan te vullen.

Tom Bennema

Harry Sanders

Tom Bennema: Boskalis richt zich duidelijk op de olie- en gassector en wij voorzien een versnelde groei van onze maritieme en terminaldiensten. Onze deelneming in Lamnalco is een stevige steun in de rug voor deze strategie. De samenwerking en synergie tussen Lamnalco en Boskalis is zeer sterk, omdat wij dezelfde klanten bedienen binnen het marktsegment olie en gas. Samenwerken met Lamnalco ondersteunt onze visie om een aanbieder van totaaloplossingen te zijn voor grote maritieme infrastructuurprojecten. Het aanbieden van maritieme en terminaldiensten vormt onderdeel van deze strategie en speelt bij onze waardepropositie naar de olie- en gasindustrie toe een steeds belangrijkere rol.

Tom Bennema is Hoofd Corporate Strategy en Business Development bij Boskalis en bestuurslid van Lamnalco.

Harry Sanders is Director Area West en was van 1990-1995 bestuurslid van Lamnalco.

Marktsegment: Olie & Gas

Wij zullen onze businessportefeuille in toenemende mate richten op drie afzonderlijke segmenten van de markt voor maritieme infrastructuur. Het marktsegment Olie & Gas wordt voornamelijk gedreven door het groeiende energieverbruik en, daarmee samenhangend, de groei van de wereldhandel en de wereldbevolking.

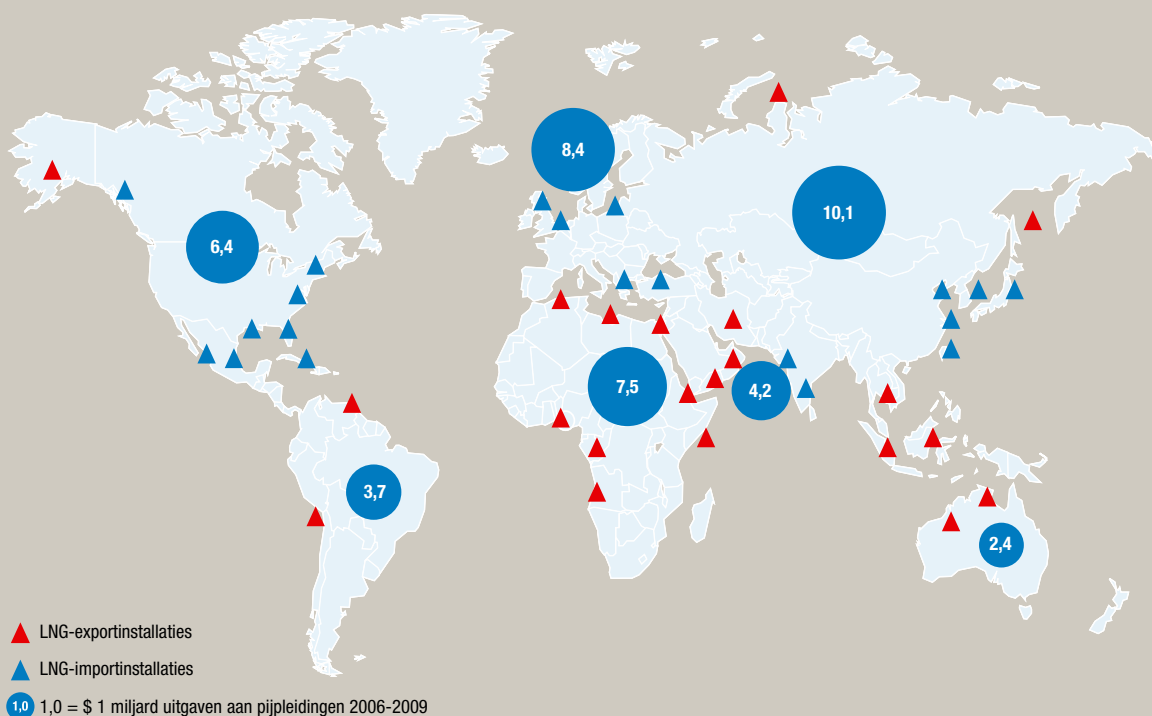
De mondiale vraag naar energie stijgt snel en de verwachting is dat in 2030 wereldwijd 50% meer energie nodig is dan nu. Op de middellange tot lange termijn voorzien wij derhalve uiterst veelbelovende kansen voor het behalen van groei in het marktsegment Olie & Gas.

In totaal wordt 40% van onze bedrijfsomzet behaald uit projecten die te maken hebben met de energie-sector en wij verwachten dat dit segment steeds belangrijker wordt. Onze expertise op dit terrein, versterkt door onze kennis op het gebied van offshore baggeren, de maritieme en terminaldiensten van onze dochteronderneming Lamnalco en onze maritieme infrastructuurdeelneming Archirodon, helpen ons de groeikansen te maximaliseren.

Wij faciliteren het transport van olie en gas op verschillende manieren:

- Wij passen onze ervaring op het gebied van baggeren toe bij landaanwinning voor de bouw van LNG-installaties aan de kust evenals bij de aanleg van de toegangskanalen en kades die nodig zijn voor de almaar groter wordende LNG-tankers. Onze projecten in Qatar (Ras Laffan) en Angola (Soyo) zijn recente voorbeelden van onze betrokkenheid bij de ontwikkeling van LNG-installaties.
- 'Grondverzettende' offshore-activiteiten, waaronder diepwaterbaggeren, sleuven graven, steen- en zandinstallatie, en overige pijpleiding-, platform- en boorputinterventie-werkzaamheden (bijvoorbeeld in Taiwan, India, Nederland).
- Maritieme en terminaldiensten ten behoeve van olie- en gasterminals om te voorzien in de stijgende vraag naar LNG-exportinstallaties aan land zoals de LNG-exportinstallatie voor Total in Jemen, en toegenomen werkzaamheden met betrekking tot FPSO-systemen.

Groeiende vraag = meer infrastructuur

Noot: Geplande LNG-projecten 2005-2010+

Ons werk in dit segment is gelijkmatig verspreid over alle continenten en omvat zowel ontwikkelde markten als opkomende economieën, zoals Brazilië, Rusland en India.

Deze groeiende markt vraagt om uitstekende prestatienormen, technisch zeer gespecialiseerd materieel, stringente kwaliteitsbewaking en het vermogen om kritieke projecten binnen strikte tijdslimieten op te leveren.

Uit de resultaten van ons klantonderzoek blijkt dat klanten in de olie- en gassector vooral kijken naar de totale project- en 'levenscyclus'-kosten en weten dat deze lager uitvallen als aannemingsbedrijven al in een vroeg stadium worden ingeschakeld. Ze moeten dan wel met aannemers in zee gaan die een volledig geïntegreerd pakket aan infrastructurele en maritieme diensten kunnen aanbieden met inbegrip van projectmanagement.

Met zijn brede aanbod wordt Boskalis beschouwd als een vertrouwde partner in dit complexe en strategisch belangrijke marktsegment.

Satellietfoto van de door Boskalis aangelegde LNG-haven in Ras Laffan, Qatar. Door de werkzaamheden, die circa drie jaar in beslag namen, is de capaciteit van de bestaande haven verviervoudigd.

Casus: Angola - Soyo LNG-haven

De expertise van Boskalis in de olie- en gassector blijkt duidelijk uit een belangrijk project dat we onlangs afrondden bij de Soyo LNG-haven in het noorden van Angola.

De LNG-exportterminal in Soyo is van economisch levensbelang voor het land en vormt de hoeksteen van Angola's beleid om de eigen aardgasbronnen te ontwikkelen.

Uitdagende eisen

In januari 2007 kreeg Boskalis van Angola LNG een contract toegewezen voor het voorbereiden van de locatie van de fabriek in Soyo.

Het project, dat in nauwe samenwerking met Angola LNG werd uitgevoerd, was qua tijdschema een uitdaging omdat het in december 2008 moest worden opgeleverd. Het vereiste daarnaast ook een grote mate van flexibiliteit, aangezien de uit te voeren werkzaamheden in de loop van de tijd aan verandering onderhevig waren.

Veranderende werkzaamheden

De oorspronkelijke behoefte om in drie gebieden land aan te winnen, wijzigde in negen gebieden. Daarbij kwam nog dat sommige gebieden die bestemd waren voor landaanwinning in moerassen lagen, waar de ondergrond extreem zacht was. De uiterst strakke tijdslimiet stond geen onderbrekingen in het werk toe, en maximale flexibiliteit en snelle besluitvorming, vooral in de ontwerpfase, waren vereist.

En er waren nog meer uitdagingen: er moesten uitgebreide maatregelen worden genomen om de gevolgen voor het milieu te beperken. Ook was het gebied gevaarlijk: in 2002 kwam er een einde aan de 27 jaar durende burgeroorlog in Angola, maar er lagen nog steeds niet-ontplofte bommen en andere munitie op de zeebodem.

De uitdaging aannemen

In nauwe samenwerking met Angola LNG kwam Boskalis met een oplossing waardoor deze uitdagingen konden worden overwonnen en het project binnen de gestelde tijdslimiet kon worden voltooid.

Door de vlotte samenwerking tussen de organisatie van Angola LNG, ons eigen ingenieursbureau Hydronic en het projectteam van Boskalis ter plekke werden de risico's en gevolgen van deze onverwachte factoren zeer efficiënt ingeperkt.

Om de gevolgen voor het milieu te beperken, werd een reeks maatregelen genomen, zoals het gebruik van schildpadvriendelijke baggertechnieken, campagnes ter controle van de gehalten opgeloste zuurstof, zout en vertroebeling, en de herhuisvesting van verschillende soorten reptielen, amfibieën en kleine zoogdieren.

Om te zorgen voor een versnelde grondstabilisatie in de aangewonnen gebieden, zodat in korte tijd begonnen zou kunnen worden met bouwen, deed Boskalis een beroep op Cofra. Deze dochteronderneming is gespecialiseerd in grondverbeteringsmethodes door de toepassing van geokunststoffen, waaronder verticale drains. Deze diepliggende drains versnellen het zettingsproces van het aangewonnen land. Dit bleek van kritiek belang te zijn om de voltooiing van het project te bespoedigen.

Boskalis Dolman, een andere dochteronderneming van Boskalis, bracht haar expertise in met de installatie van geotechnische meetapparatuur in de aangewonnen gebieden voor uitgebreide metingen ter plaatse. Ook werden specialisten van Boskalis ingeschakeld om de onontpofte munitie te verwijderen.

Veiligheid bovenal

Door deze innovatieve en minutieus geplande maatregelen bleef het project binnen de uiterst strakke tijdslimiet, maar konden wij ook voldoen aan de stringente veiligheids- en kwaliteitseisen die de olie- en gassector voorschrijft. Wij zijn er trots op dat we meer dan twee miljoen gewerkte uren behaald hebben zonder een enkel LTI - een buitengewone prestatie voor een project op deze schaal. Dit is een goed voorbeeld van ons commitment om aan de hoogste veiligheidseisen te voldoen en bewijst dat wij onze slogan 'veiligheid bovenal' zeer serieus nemen.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Wat betekent maatschappelijk verantwoord ondernemen voor Boskalis

Boskalis heeft een leidende positie op de wereldmarkt voor bagger- en maritieme diensten en is actief in meer dan 50 landen, waardoor wij nauw verweven zijn met maatschappij en milieu. De aard van de diensten die Boskalis levert, betekent dat het werken met verschillende gemeenschappen en de natuur "in onze genen zit". Wij zetten ons daarom in voor maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Voor ons is duurzaamheid een zaak van economie, maatschappij én milieu. Maritieme infrastructuur helpt landen de handel te stimuleren, de economische groei te bevorderen en banen te creëren. Door te helpen bij het aanleggen van deze infrastructuur spelen wij een directe rol in de daaruit voortvloeiende duurzame maatschappelijke voordelen.

Wij streven er continu naar om onze werkmethoden en kennis omtrent duurzaamheid te verbeteren. Onze klanten, onze markten en de wetgeving eisen dit, maar we doen het ook om koploper in onze industrie te kunnen blijven en onze concurrentiepositie verder te versterken.

Onze verplichtingen

Ons commitment aan maatschappelijk verantwoord ondernemen is te zien in alles wat we doen: de inzet van lokale medewerkers, onze projecten, gebruik van technologie, training en onderzoek.

Als onderdeel van ons streven naar duurzame praktijken doen wij ons uiterste best om geluidshinder, grond-, water- en luchtverontreiniging en het genereren van afval en gevaarlijke materialen te voorkomen of te beperken. Een verantwoorde verwijdering van afval en verontreinigde producten en efficiënt watergebruik zijn voor ons ook belangrijke commitments.

Onze activiteiten voldoen aan nationale wetgeving, evenals aan Nederlandse normen voor internationale activiteiten. Boskalis volgt daarnaast richtlijnen van de Verenigde Naties, de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en de Nederlandse overheid waar het gaat om zakendoen met bepaalde landen.

Wij bekommeren ons wel om de maatschappelijke effecten van onze diensten, maar mengen ons niet in nationale politiek en onthouden ons van meningen over culturele of politieke kwesties. Onze opstelling is die van een goed burger of een goede gast.

Medewerkers vormen het hart van Boskalis. We doen ons uiterste best om voor gezonde, veilige en milieuvriendelijke werkomstandigheden te zorgen.

Onze Algemene Gedragscode kan worden gedownload van onze website (onder corporate governance). Hierin staan onze duurzame activiteiten beschreven en de principes die we toepassen op alle werkzaamheden en relaties.

Op de website zijn tevens details te vinden van de vele duurzame projecten over de hele wereld waar Boskalis bij betrokken is, waaronder ook bekroonde werkzaamheden. Kijk hiervoor op www.boskalis.nl/duurzaamheid.

Investor Relations

Boskalis hecht ten eerste aan heldere communicatie met stakeholders, om er op die manier voor te zorgen dat de waardering van ons aandeel zoveel mogelijk in overeenstemming is met de ontwikkelingen en vooruitzichten van onze markten, en de prestaties van Boskalis daarin.

Boskalis stelt zich tot doel gedetailleerde, duidelijke en tijdige informatie te verstrekken aan alle stakeholders, waaronder bestaande en potentiële aandeelhouders, institutionele beleggers, financiële analisten en de media. Wij streven ernaar om vragen van stakeholders openhartig te beantwoorden en we staan erom bekend dat we de bedrijfscommunicatie proactief aanpakken.

Ons uitgebreide programma van roadshows is een afspiegeling van ons streven naar een uitstekende dialoog met investeerders wereldwijd, om langetermijn-relaties met hen op te bouwen en hen op de hoogte te houden van kritische succesfactoren en onze visie op groei. In 2008 hebben wij 111 bijeenkomsten gehouden - in de vorm van roadshows, conferenties en in persoon bij ons op kantoor - met beleggers uit geheel West-Europa, de Verenigde Staten en Canada.

Het aandeel Boskalis wordt gevolgd door alle belangrijke Nederlandse effectenhuizen en wij hebben regelmatig contact met hun analisten. Zij spelen een belangrijke rol in het verspreiden van informatie aan hun beleggende klanten over de ontwikkelingen bij Boskalis en in de bagger- en maritieme aannemerij in het algemeen.

In januari 2008 organiseerde Boskalis een fieldtrip naar Panama en Mexico voor een groep van circa 15 analisten en belangrijke aandeelhouders. We bezochten een aantal projecten met als doel hen een beter inzicht te geven in onze activiteiten in de regio. Hiertoe behoren ook die van ons dochterbedrijf Dragamex, waar wij in november 2008 volledig eigenaar van werden. Ons initiatief werd zeer op prijs gesteld en we zullen doorgaan met het organiseren van jaarlijkse fieldtrips voor onze belangrijkste financiële stakeholders.

(x € 1 miljoen)	2008	2007
Aandelenkoers (in €)		
Hoog	42,45	46,25
Laag	15,30	21,06
Slot per einde jaar	16,60	41,66
Gemiddeld dagelijks handelsvolume	404.952	357.021
Winst per aandeel (in €)	2,90	2,38
Dividend per aandeel (in €)	1,19	1,19
Pay-out ratio dividend (in %)	41	50
Dividendrendement (in %, gebaseerd op de slotkoers per eindejaar)	7,17	2,86
Koers/Winst-verhouding	5,7	17,5
Aantal uitgegeven gewone aandelen (x 1.000)	85.799	85.799
Marktkapitalisatie per einde jaar (in € miljarden)	1,424	3,574

Website

Voor recente persberichten, ons persberichtenarchief, bedrijfspresentaties, de actuele koers van het aandeel en overige informatie over Boskalis, zoals onze projecten, de vloot en vacatures, verwijzen wij u naar onze website: www.boskalis.nl.

Boskalis Jaarverslag 2007 bekroond:

Boskalis heeft de “Prix de Mazars 2008” gewonnen voor het beste jaarverslag in de categorie Overige (niet-AEX) beursgenoteerde bedrijven in Nederland. De winnaar werd gekozen op basis van feedback van beleggers, analisten en andere lezers van het jaarverslag. Vooral het informatieve karakter van het verslag werd geroemd.

Informatie over het aandeel

Het maatschappelijk kapitaal van Boskalis van € 240 miljoen is onderverdeeld in 200.000.000 aandelen, zijnde 150.000.000 gewone aandelen en 50.000.000 cumulatief beschermingspreferente aandelen.

Per 31 december 2008 bestond het geplaatste kapitaal uit 85,8 miljoen gewone aandelen met een waarde van € 68,6 miljoen. Gedurende de boekjaren 2008 en 2007 waren er geen wijzigingen in het geplaatste kapitaal.

AEX-notering met ingang van maart 2009

In 2008 maakte Koninklijke Boskalis Westminster N.V. deel uit van de AMX-index van NYSE Euronext Amsterdam en werden de aandelen continu verhandeld onder het symbool BOKA. NYSE Euronext Amsterdam kondigde op 29 januari 2009 aan dat het aandeel Koninklijke Boskalis Westminster N.V. met ingang van 2 maart 2009 opgenomen wordt in de AEX-hoofdindex. Het aandeel maakt ook deel uit van de Euronext Next 150 index en de Dow Jones STOXX 600 Index.

Op 27 september 2007 werden opties op de aandelen Boskalis geïntroduceerd op de Amsterdamse optiebeurs (Liffe). Vanaf dat moment konden professionele handelaren en particuliere beleggers handelen in opties Boskalis.

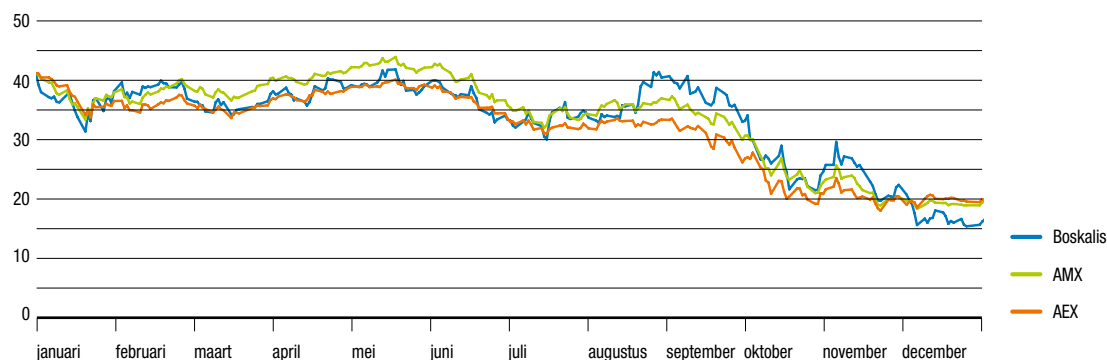
Tickers: Bloomberg: BOKA:NA, Reuters: BOSN.AS

Handelsvolumes

In 2008 werden 102 miljoen aandelen Boskalis op NYSE Euronext Amsterdam verhandeld (2007: 91 miljoen). Het gemiddelde dagelijkse handelsvolume in 2008 bedroeg 404.952 aandelen, een stijging van 13% ten opzichte van 2007. De verhandelde waarde steeg van € 2,76 miljard naar € 3,30 miljard (+19%), als gevolg van het hogere handelsvolume en de hogere gemiddelde koers.

Ontwikkeling aandelenkoers Boskalis 2008

AEX- en AMX-index geherindexeerd voor Boskalis
(in euro's)

Aandeelhouders

Op 31 december 2008 zijn bij Boskalis de volgende aandeelhouders met een belang van 5% of meer bekend:

HAL Investments B.V.	31,75%
Delta Lloyd (Aviva plc)	7,16%
Barclays Global Investors	5,12% (24 november 2008)

Naast deze aandeelhouders is het grootste deel van de aandelen Boskalis in buitenlandse handen: naar schatting 20% in de Verenigde Staten en Canada, 10% in het Verenigd Koninkrijk en de rest in een twaalfstal andere Europese landen.

Dividendbeleid

Uitgangspunt voor het dividendbeleid van Boskalis is het beschikbaar stellen van 40% tot 50% van de nettowinst uit gewone bedrijfsuitoefening als dividend. Binnen dit uitgangspunt voor de langere termijn streeft Boskalis naar een stabiele ontwikkeling van het dividend aan zijn aandeelhouders. Bij de keuze voor de vorm van het dividend (in contanten en/of geheel of gedeeltelijk in aandelen) wordt rekening gehouden met de gewenste balansverhoudingen van de onderneming en de belangen van aandeelhouders.

In het licht van de huidige economische omstandigheden wordt voor de komende jaren voorkeur gegeven aan (gedeeltelijke) uitkering van dividend in aandelen. In dat kader zal aan de op 14 mei 2009 te houden Algemene Vergadering van Aandeelhouders worden voorgesteld om een dividend uit te keren van € 1,19 per aandeel in de vorm van gewone aandelen, tenzij een aandeelhouder het verkiest een uitkering in contanten te willen ontvangen. Het dividend zal vanaf 10 juni 2009 betaalbaar zijn.

Financiële agenda 2009

18 maart	Publicatie jaarcijfers 2008
half april	Publicatie jaarverslag 2008
14 mei	Trading update eerste kwartaal 2009
14 mei	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
18 mei	Aandeel noteert ex-dividend
20 mei	Recorddatum voor dividendgerechtigheid (na sluiting beurs)
2 juni	Uiterste datum bekendmaking dividendvoorkeur
5 juni	Vaststelling en publicatie van het keuzedividend aan de hand van gemiddelde beurskoersen op 3, 4 en 5 juni (na sluiting beurs)
10 juni	Betaalbaarstelling dividend en levering aandelen
20 augustus	Publicatie halfjaarcijfers 2009

Informatie

Martijn L.D. Schuttevâer, Director Investor Relations & Corporate Communications

Telefoon	078 69 69 822
Telefax	078 69 69 020
E-mail	ir@boskalis.nl
Website	www.boskalis.nl

Marktsegment: Havens

Wij zullen onze businessportefeuille in toenemende mate richten op drie afzonderlijke segmenten van de markt voor maritieme infrastructuur. De voornaamste business driver voor het marktsegment Havens zijn de handelsstromen die voortvloeien uit de groeiende behoefte aan energie en de bevolkingsgroei.

De kortetermijn-vooruitzichten voor groei van de wereldhandel verslechterden in 2008/9 maar de onderliggende fundamentals voor aanhoudende groei en de daarmee samenhangende structurele vraag naar mondiale havencapaciteit op de lange termijn blijven positief.

Over de hele wereld worden havenfaciliteiten gepland, uiteenlopend van havens voor algemene vracht en bulkproducten tot geavanceerde containerterminals, zowel in de vorm van 'greenfield'-investeringen als uitbreiding van bestaande capaciteit.

In de snelst groeiende regio's is de behoefte aan extra havencapaciteit bijzonder dringend. Zo verklaarde bijvoorbeeld de Indiase overheid in 2008 te verwachten dat de havencapaciteit van het land zal verdubbelen tot 1.500 miljoen ton in 2011-12, waarvoor een investering van \$ 25 miljard in de haven- en scheepvaartsectoren nodig is. Hoewel deze ramingen inmiddels wellicht achterhaald zijn, geven ze wel een beeld van de grote vraag naar havencapaciteit.

Kernonderdeel van onze activiteiten is havens in staat stellen aan deze vraag tegemoet te komen.

Havenexploitatie is een snel veranderende industrie, waar op grote schaal consolidatie plaatsvindt en invloedrijke private partijen in opkomst zijn.

Boven: Werkzaamheden ten behoeve van de uitbreiding van de containerhaven van Balboa, Panama, aan de Pacific monding van het Panamakanaal. Het project omvat de aanleg van een nieuw haventerrein, een beschermende rotsdijk en een verbinding met de bestaande kades.

Rechts: Zicht op de brug van de sleephopperzuiger Oranje tijdens onderhoudsbaggerwerk in Harwich, Verenigd Koninkrijk.

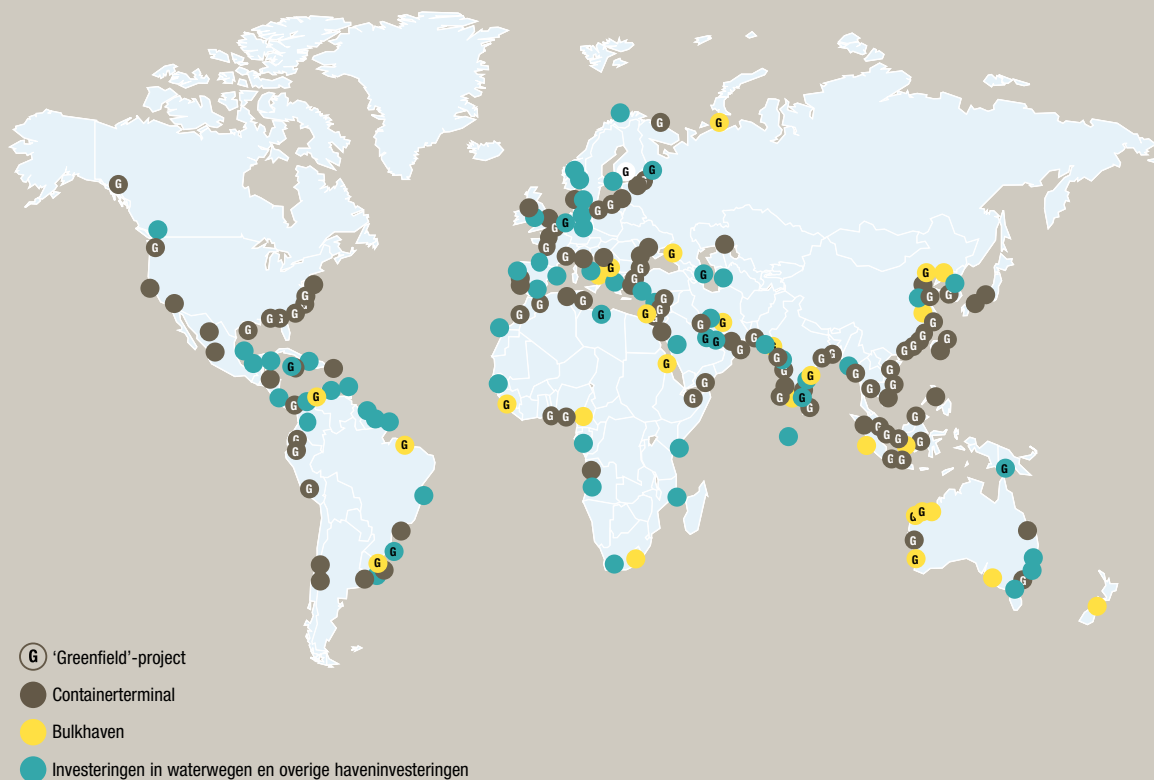

Tegen deze achtergrond verandert ook de manier waarop havenontwikkeling wordt aangepakt. Aannemingsbedrijven worden al in een vroeg stadium betrokken bij het ontwerpen en plannen van projecten. Hierbij zijn aannemingsbedrijven die toegevoegde waarde kunnen leveren door als hoofdaannemer op te treden en geïntegreerde, multidisciplinaire diensten aan te bieden, in het voordeel ten opzichte van hun concurrenten. Alles-in-één-contracten voor ontwerp, aanbesteding en bouw komen steeds vaker voor, zoals dat ook het geval is in de olie- en gassector.

Geconfronteerd met deze veranderende vraag hebben wij succesvol op deze behoeftes ingespeeld, bij projecten zoals de Maasvlakte 2 in Rotterdam en Khalifa Port in Abu Dhabi (Verenigde Arabische Emiraten). Voorbeelden van de vele diensten die wij onze klanten bij havenontwikkelings-projecten kunnen aanbieden, zijn: baggeren, landaanwinning, aanleg van golfbrekers, kademuuren, aanlegsteigers en bruggen. De kennis en expertise van ons eigen ingenieursbureau Hydronic en van onze partner Archirodon zijn hierbij van cruciaal belang.

In dit marktsegment is het gebruikelijk om te eisen dat voldaan wordt aan de strengste veiligheidsnormen en milieuriichtlijnen. Ook gelden er doorgaans zeer strakke tijdschema's voor de ingebruikname van strategisch essentiële capaciteit. Onze schaalgrootte en ons vermogen werk te verrichten conform de hoogste internationale standaarden geven ons dan ook een zeer belangrijke voorsprong op onze concurrenten in dit segment.

Geplande havenontwikkelingen

Casus: Khalifa - een belangrijke nieuwe haven in de Arabische Golf

Khalifa Port, een van de grootste havenontwikkelingsprojecten waar wij momenteel bij betrokken zijn, laat duidelijk zien hoe we multidisciplinair werken.

Khalifa Port and Industrial Zone (KPIZ) is een van 's werelds grootste nieuwe ontwikkelingsprojecten voor de bouw van een haven- en industriezone en verschaft infrastructuur voor de groeiende industriële en commerciële activiteiten van Abu Dhabi in de Verenigde Arabische Emiraten.

Sleutelrol voor Boskalis

In oktober 2007 haalde Boskalis een veelzijdige opdracht binnen voor ontwerp, inkoop en bouwwerkzaamheden voor het project. Baggeren, landaanwinning en constructie behoren tot de werkzaamheden, die worden uitgevoerd in samenwerking met Hyundai en Archirodon - de maritieme constructiespecialist waar we een belang van 40% in hebben. Het project zal viereneenhalf jaar in beslag nemen. De ongebruikelijke situatie deed zich voor dat op het moment dat de opdracht werd toegekend, een groot deel van het ontwerp voor de aanleg van de haven nog niet definitief was.

De klant, Abu Dhabi Ports Company, was op zoek naar aannemers die beschikten over de deskundigheid en de multidisciplinaire diensten die nodig waren om deze ontwerpexpertise te leveren terwijl de werkzaamheden gaande waren.

Wij treden daarom op als medecoördinatoren van de ontwerpactiviteiten, niet alleen bij de bagger- en landaanwinningswerkzaamheden, maar ook bij de aanleg van de kademuren, bruggen en golfbrekers. Dankzij deze diepgaande betrokkenheid kan Boskalis optreden als zowel adviseur als partner van de klant om zo tot de best mogelijke oplossing te komen.

Unieke uitdagingen

Vanwege de unieke combinatie van commerciële, politieke en milieuaspecten die meewegen in dit project, was ontwerp en planning in een vroeg stadium bijzonder belangrijk.

De haven van Khalifa ligt vlakbij het grootste koraalrif in de Arabische Golf. Het project moest derhalve uitgevoerd worden met gebruik van de meest recente methodes ter bescherming van het aquatisch milieu.

Het projectgebied ligt ook dichtbij de TSFCO-installatie die bestaat uit zeewaterinlaten voor de ontziltingsinstallatie van de Abu Dhabi Water & Electricity Authority en de energiecentrale van de Taweelah Asia Power Company. Deze bedrijven zijn de belangrijkste leveranciers van drinkwater en energie voor Abu Dhabi en omgeving.

Het beschermen van deze beide gebieden tegen overmatige concentraties van vertroebeling is bij het uitvoeren van de bagger- en landaanwinningswerkzaamheden van cruciaal belang.

Daarnaast zorgt de integratie van de havenontwikkeling met de aanleg van de Emirates Aluminum (EMAL)-smelter ervoor dat het project uit commercieel en politiek oogpunt zeer gevoelig ligt. EMAL is een joint venture tussen de emiraten Abu Dhabi en Dubai en heeft aanzienlijke economische implicaties voor de regio.

Geavanceerde oplossingen

Het feit dat wij al in een vroeg stadium betrokken waren bij het project heeft resultaat opgeleverd. Onze milieu-, ontwerp- en engineeringteams waren vanaf de aanbestedingsfase tot en met de uitvoering ter plekke aanwezig en dit heeft ervoor gezorgd dat het project zo efficiënt mogelijk werd aangepakt.

Wij bieden de meest geavanceerde expertise bij alle aspecten van het werk:

- Rondom de locatie zijn 16 vaste controlestations aangelegd die real-time gegevens verstrekken over vertroebeling, golfslag, stromingen, waterpeil en weersomstandigheden. Deze online rapportagetechniek is slechts enkele keren eerder op een dergelijke schaal toegepast.
- Wij hebben speciale slibschermen voor zwaar gebruik ontworpen die over een lengte van meerdere kilometers geplaatst zijn tussen het werkgebied aan de ene kant en het koraal en de zeewaterinlaten voor de ontziltingsinstallatie en de energiecentrale aan de andere kant. De schermen zijn door Boskalis in samenwerking met de leverancier ontworpen voor gebruik in het ruwe open water - op maat gemaakt voor de omstandigheden ter plekke. Deze schermen worden verplaatst naarmate de werkzaamheden vorderen.
- We leggen een 6 km lange 'milieugolfbreker' aan, die specifiek ontworpen is om het koraalrif, de ontziltingsinstallatie en de energiecentrale te beschermen.
- We gebruiken een speciaal ontwikkeld sproeiponton in het landaanwinningsgebied dat zorgt voor gelijkmatige distributie van grof en fijn materiaal en dus voor het beste eindproduct.
- Er worden doorlopend hydrografische metingen uitgevoerd om eventuele veranderingen in het niveau van de zeebodem in de gaten te houden.
- Bij Deltares (voorheen Delft Hydraulics) worden met behulp van modelbouw voorspellingen gedaan met betrekking tot de mate van vertroebeling rond het werkgebied. Deze informatie wordt gebruikt om de werkzaamheden op een dusdanige manier te plannen en uit te voeren dat de mogelijke gevolgen voor het milieu tot een minimum worden beperkt.

Personalia Raad van Commissarissen

De heer ir. R.M.F. van Loon (1942), voorzitter tot 17 maart 2009

- datum van eerste benoeming 1 februari 2005
- voormalig vice-president van Shell Chemicals Ltd.
- voorzitter Raad van Commissarissen Synbra Holding B.V.
- lid Raad van Commissarissen Koninklijke Vopak N.V. tot 17 maart 2009

De heer drs. H. Heemskerk (1943), waarnemend voorzitter vanaf 17 maart 2009

- datum van eerste benoeming 1 juli 2006, lopende termijn tot 2009
- voorzitter Raad van Bestuur Rabobank Nederland
- lid Raad van Commissarissen VADO Beheer B.V., Bank Sarasin & Cie AG en Econcern B.V.
- lid Bestuur Stichting Vereniging voor de Effectenhandel

De heer drs. M. Niggebrugge (1950)

- datum van eerste benoeming 30 augustus 2006, lopende termijn tot 2009
- lid Raad van Bestuur N.V. Nederlandse Spoorwegen
- lid van het dagelijks en algemeen bestuur Vereniging VNO-NCW
- lid Raad van Toezicht Diakonessenhuis Utrecht

De heer M. van der Vorm (1958)

- datum van eerste benoeming 18 mei 1993, lopende termijn tot 2011
- voorzitter Raad van Bestuur HAL Holding N.V.
- lid Raad van Commissarissen Anthony Veder Group N.V. en Koninklijke Vopak N.V.

De heer mr. C. van Woudenberg (1948)

- datum van eerste benoeming 9 mei 2007, lopende termijn tot 2011
- voormalig lid Executive Committee van Air France - KLM
- lid Raad van Commissarissen van Koninklijke DSM N.V., Koninklijke Grolsch N.V., Mercurius Groep B.V., Transavia Airlines B.V. en Kamer van Koophandel Nederland

Alle leden van de Raad van Commissarissen hebben de Nederlandse nationaliteit.

Zij bezitten geen aandelen Koninklijke Boskalis Westminster N.V. of hierop betrekking hebbende optierechten.

Secretaris

Mevrouw mr. F.E. Buijs (1969)

Bovenstaande gegevens gelden per 17 maart 2009.

Verslag van de Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2008

In overeenstemming met artikel 27 van de statuten van Koninklijke Boskalis Westminster N.V. biedt de Raad van Commissarissen het jaarverslag 2008 aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders aan. Het jaarverslag, met daarin opgenomen de jaarrekening en de bestuurdersverklaring, is door de Raad van Bestuur opgemaakt. De jaarrekening gaat vergezeld van de verklaring van de externe accountant, KPMG Accountants N.V.

Wij stellen aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor:

- De jaarrekening, waarin opgenomen het voorstel tot winstbestemming, vast te stellen;
- De leden van de Raad van Bestuur decharge te verlenen voor hun bestuur over het jaar 2008;
- De leden van de Raad van Commissarissen decharge te verlenen voor hun toezicht op het bestuur over het jaar 2008; en
- Een dividend uit te keren van € 1,19 per aandeel in de vorm van gewone aandelen, tenzij een aandeelhouder het verkiest een uitkering in contanten te willen ontvangen.

Samenstelling Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur bestaat uit drie leden. De samenstelling van de Raad van Bestuur is in het verslagjaar niet gewijzigd.

Samenstelling Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen heeft gedurende het verslagjaar 2008 uit vijf leden bestaan. Op 17 maart 2009 heeft de heer R.M.F. van Loon, voorzitter van de Raad van Commissarissen, om gezondheidsredenen zijn functie neergelegd. Vanaf deze datum heeft de heer H. Heemskerk hem opgevolgd als waarnemend voorzitter. In 2009 zal de invulling van de vacature ontstaan door het vertrek van de heer Van Loon door de Raad worden besproken. In overeenstemming met het rooster van aftreden van de Raad van Commissarissen zal de herbenoeming van twee leden van de Raad van Commissarissen aan de orde komen. Bij deze herbenoemingen zullen de procedures zoals neergelegd in de statuten, de corporate governance-code en het reglement van de Raad van Commissarissen in acht worden genomen.

Werkzaamheden Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen heeft zesmaal vergaderd met het bestuur van de onderneming. Vaste agendapunten daarbij waren de ontwikkeling van de resultaten, evenals de balans en de branche- en marktontwikkelingen. Daarnaast is de voortgang van potentiële en lopende grotere projecten door het bestuur van de onderneming toegelicht.

Onderwerpen van aandacht waren voorts het bedrijfsbudget, de liquiditeit, acquisitie- en investeringsvoorstellen, de organisatiestructuur, evenals het personeelsbeleid. Specifieke aandacht is besteed aan het beleid van de onderneming op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu. Tevens is de door de onderneming gevoerde strategie aan de orde gekomen en is regelmatig aandacht besteed aan de belangrijkste aan de bedrijfsvoering van de onderneming verbonden risico's. Voor een nadere toelichting daarop wordt verwezen naar de pagina's 71 tot en met 76 van dit verslag. De opzet en werking van de daaraan gekoppelde interne risicobeheersings- en controlesystemen werden periodiek geëvalueerd en

met de Raad van Commissarissen besproken. De besprekingen van de jaarresultaten en halfjaarresultaten werden bijgewoond door de externe accountant.

Bijzondere onderwerpen die aan de orde zijn gekomen, waren het voornemen van de vennootschap om een openbaar bod uit te brengen op Smit Internationale N.V. en het uiteindelijke besluit op dat moment om van dat voornemen af te zien, de acquisitie van de resterende 50% van de aandelen in Dragamex S.A. de C.V., de afwikkeling van het dossier aangaande de in 2007 aangevaren sleephopperzuiger W.D. Fairway en het remuneratiebeleid voor de Raad van Bestuur.

De Raad van Commissarissen heeft in het verslagjaar een uitgebreid werkbezoek in het Midden-Oosten gebracht. Tijdens dat bezoek zijn enkele grote projecten en schepen bezocht en is onder meer aandacht besteed aan de operationele aspecten van de activiteiten van de onderneming.

Een aantal commissarissen heeft met belangstelling enkele vergaderingen van de Ondernemingsraad bijgewoond.

De Raad van Commissarissen heeft drie kerncommissies ingesteld, te weten de Auditcommissie, de Remuneratiecommissie en de Selectie- en Benoemingscommissie. Deze hebben als volgt uitvoering gegeven aan hun taken:

Auditcommissie

De Auditcommissie heeft in het verslagjaar drie keer vergaderd over onder meer de financiële verslaglegging over het boekjaar 2008. Daarnaast zijn onderwerpen als financiering, verzekeringen, IFRS, risicobeheersing, kostenbeheersing, de fiscale positie van de onderneming, interne controle, de administratieve organisatie en relevante wet- en regelgeving behandeld. Tevens is stilgestaan bij de opzet van de pensioenregelingen voor de werknemers van de onderneming en de IFRS-regelgeving die op deze regelingen van toepassing is. Naast de voorzitter van de Raad van Bestuur en de Chief Financial Officer is de externe accountant bij deze vergaderingen aanwezig geweest. Met de externe accountant is in het verslagjaar eveneens vergaderd buiten aanwezigheid van het bestuur van de onderneming. Van de vergaderingen en de bevindingen is verslag gedaan aan de voltallige Raad van Commissarissen.

Remuneratiecommissie

De Remuneratiecommissie is tweemaal bijeengeweesst en heeft ook buiten de vergaderingen regelmatig overleg gevoerd. In het rapport van de Remuneratiecommissie over de uitvoering van het bezoldigingsbeleid van de Raad van Bestuur zijn voorstellen gedaan aan de Raad van Commissarissen inzake de vaststelling van de kortetermijn-variabele beloning over het jaar 2007 en de langetermijn-variabele beloning over de periode 2005 tot en met 2007.

Ook werden in dit verband de criteria voor de kortetermijn-variabele beloning over het jaar 2008 zowel als de langetermijn-variabele beloning voor de periode 2008 tot en met 2010 vastgesteld.

Volgens het door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders in 2006 vastgestelde bezoldigingsbeleid voor de leden van de Raad van Bestuur is de bezoldiging samengesteld uit de componenten vast salaris, variabel salaris en pensioenregeling. De hoogte en samenstelling van het pakket is bepaald op basis van de Nederlandse arbeidsmarkt, aan de hand van gegevens van een referentiegroep van ondernemingen die qua grootte en complexiteit met Boskalis vergelijkbaar zijn.

Het variabele salaris bestaat uit een korte- en een langetermijn-deel. Beide worden gerelateerd aan het vaste jaarsalaris en bestaan uit twee elementen, die ieder een gelijke weging hebben. Wat betreft het kortetermijn-deel is het eerste element gerelateerd aan het behaalde jaarrendement, waarbij een verband wordt gelegd met de nettowinst plus rentelasten op langlopende leningen, uitgedrukt in een percentage van het gemiddeld geïnvesteerd vermogen. Het andere element is gerelateerd aan de mate waarin de bestuurder individueel aan de door de Raad van Commissarissen gestelde doelstellingen heeft voldaan. Het kortetermijn-deel zal, bij het behalen van de gestelde doelstellingen ("at target"), voor de voorzitter van de Raad van Bestuur 50% van het vaste jaarinkomen bedragen en voor de overige leden 45%. Deze percentages kunnen maximaal 75% respectievelijk 67,5% bedragen bij excellente prestaties.

Wat betreft het langetermijn-deel is het ene element gericht op het creëren van toegevoegde waarde (EVA) en het andere element op het realiseren van het ondernemingsbeleid. Op langere termijn formuleert de Raad van Commissarissen een aantal doelstellingen waarop een kwalitatieve beoordeling plaatsvindt. Voor wat betreft deze langetermijn-component geldt voor de voorzitter een "at target"-percentage van 50%. Voor de leden van de Raad van Bestuur bedraagt dit percentage 45%. Deze percentages kunnen respectievelijk maximaal 75%, respectievelijk 67,5% bedragen bij excellente prestaties. De langetermijn-component wordt per jaar uitgedrukt in een voorwaardelijk aantal fictieve aandelen. Na drie jaar wordt het definitieve aantal vastgesteld en afgerekend in contanten tegen de alsdan geldende beurswaarde. Op deze wijze is het variabele inkomen van de bestuurders mede afhankelijk van de koers van het aandeel Boskalis en dus gekoppeld aan de waarde van de onderneming.

De bestuurders nemen deel aan de pensioenregeling van de Stichting Pensioenfonds Boskalis Westminster Nederland. Sinds 1 januari 2004 vindt de pensioenopbouw plaats op basis van middelloon; de pensioenrechtleeftijd is 65 jaar.

Ten aanzien van secundaire arbeidsvoorwaarden is het beleid erop gericht een marktconform pakket aan te bieden.

Er zullen geen leningen, voorschotten of garanties worden verstrekt aan bestuurders. Aanvaarding van nevenfuncties behoeft expliciete goedkeuring van de Voorzitter van de Raad van Commissarissen.

Voor een overzicht van de individuele beloningen van de leden van de Raad van Bestuur wordt verwezen naar pagina's 127 en 128 van het jaarverslag. De variabele beloning die in 2008 is toegekend, heeft, voor wat betreft de korte termijn betrekking op het verslagjaar 2007 en, voor wat betreft de lange termijn, op de periode 2005 tot en met 2007. Tevens wordt op deze pagina's van het jaarverslag de variabele beloning getoond die in 2009 zal worden toegekend over 2008, respectievelijk de periode 2006-2008.

Voorts is in de Raad van Commissarissen in het kader van de driejaarlijkse herijking van het beloningspakket van de Raad van Bestuur een benchmark aan de orde geweest voor het toetsen van de remuneratie aan de markt. De Raad van Commissarissen heeft zich in dit traject laten ondersteunen door direct aan hem rapporterende onafhankelijke beloningsdeskundigen. In het verslagjaar 2009 zal de Raad van Commissarissen de evaluatie van het bezoldigingsbeleid voortzetten waarbij de aanbevelingen dienaangaande in de herziene Nederlandse Corporate Governance Code van december 2008 zullen worden meegewogen.

Selectie- en Benoemingscommissie

De Selectie- en Benoemingscommissie heeft in het verslagjaar overleg gepleegd over de samenstelling van de Raad van Bestuur. Daarnaast heeft de commissie gedurende het verslagjaar de samenstelling en omvang van de Raad van Commissarissen beoordeeld, met inachtneming van de Profielschets.

Nederlandse Corporate Governance Code

Sinds de invoering van de Nederlandse Corporate Governance Code (de “Code”) in 2004 worden tijdens vergaderingen van de Raad van Commissarissen de in de Code verwoorde beginselen van deugdelijk ondernemingsbestuur en best practice bepalingen regelmatig aan de orde gesteld. Ten aanzien van het algemene Corporate Governance-beleid van de vennootschap wordt verwezen naar de speciale uitgave van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen, zoals geplaatst op de website van de vennootschap. Dit beleid is naar het oordeel van de Raad van Commissarissen in het verslagjaar op een correcte wijze uitgevoerd. De hoofdlijnen van het beleid staan vermeld op de pagina’s 70 tot en met 76 van dit jaarverslag.

Naar het oordeel van de Raad van Commissarissen is voldaan aan het in de Code bepaalde ten aanzien van de onafhankelijkheid van de commissarissen. Als niet-onafhankelijk in de zin van de Code beschouwt de Raad van Commissarissen de heer Van der Vorm.

In 2009 zal de Raad van Commissarissen zich buigen over de herziene Nederlands Corporate Governance Code en de toepassing daarvan binnen de vennootschap.

Buiten aanwezigheid van het bestuur heeft de Raad van Commissarissen het functioneren van de Raad van Bestuur besproken en dat van de individuele bestuurders. Daarnaast is het functioneren van de Raad van Commissarissen en van de individuele commissarissen besproken.

Bij het afsluiten van dit jaarverslag bereikte ons het nieuws dat onze voorzitter van de Raad van Commissarissen, de heer R.M.F. van Loon, zijn functie om gezondheidsredenen heeft neergelegd. Sinds zijn benoeming in 2005 heeft de heer Van Loon een grote belangstelling en betrokkenheid getoond voor Boskalis. Ons prachtige bedrijf werd in korte tijd ook zijn bedrijf, waar hij met gemeente bewondering en trots over sprak. In zijn hoedanigheid als voorzitter van de Raad van Commissarissen heeft de heer Van Loon een belangrijke rol gespeeld bij vernieuwing en versterking van de Raad van Commissarissen. Langs deze weg willen wij de heer Van Loon danken voor zijn inspiratie en inzet.

De Raad van Commissarissen complimenteert de medewerkers en het bestuur van de onderneming met de in 2008 behaalde resultaten en spreekt bijzondere waardering uit voor de getoonde inzet en betrokkenheid.

Papendrecht/Sliedrecht, 17 maart 2009

[Raad van Commissarissen](#)

ir. R.M.F. van Loon, voorzitter tot 17 maart 2009

drs. H. Heemskerk, waarnemend voorzitter vanaf 17 maart 2009

drs. M. Niggebrugge

M. van der Vorm

mr. C. van Woudenberg

[Leden Auditcommissie](#)

drs. M. Niggebrugge, voorzitter

ir. R.M.F. van Loon, tot 17 maart 2009

[Leden van de Remuneratiecommissie](#)

mr. C. van Woudenberg, voorzitter

ir. R.M.F. van Loon, tot 17 maart 2009

[Leden van de Selectie- en Benoemingscommissie](#)

ir. R.M.F. van Loon, voorzitter tot 17 maart 2009

drs. H. Heemskerk

M. van der Vorm

Personalia Raad van Bestuur

De heer dr. P.A.M. Berdowski, voorzitter (1957)

- voorzitter Raad van Bestuur sinds 2006
- lid Raad van Bestuur sinds 1997
- voorzitter Raad van Commissarissen Amega Holding B.V.
- lid Raad van Commissarissen TBI Holdings B.V. en N.V. Holding Nutsbedrijf Westland

De heer ing. T.L. Baartmans (1960)

- lid Raad van Bestuur sinds 2007
- lid Bestuur Vereniging van Nederlandse Aannemers met Belangen in het Buitenland

De heer drs. J.H. Kamps, Chief Financial Officer (1959)

- lid Raad van Bestuur sinds 2006
- bestuurslid Stichting Fondsenbeheer Waterbouw, bestuurslid Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Waterbouw en bestuurslid Stichting Pensioenfonds Boskalis Westminster Nederland

Alle leden van de Raad van Bestuur hebben de Nederlandse nationaliteit en bezitten geen aandelen Koninklijke Boskalis Westminster N.V. of hierop betrekking hebbende optierechten.

Secretaris

Mevrouw mr. F.E. Buijs (1969)

Bovenstaande gegevens gelden per 17 maart 2009.

Van links naar rechts: drs. J. H. Kamps, dr. P. A. M. Berdowski en ing. T. L. Baartmans

Verslag van de Raad van Bestuur

Koninklijke Boskalis Westminster N.V. heeft over 2008 zijn nettowinst zien toenemen tot € 249,1 miljoen. Exclusief bijzondere posten steeg de nettowinst ten opzichte van 2007 met 15,3% tot € 235,7 miljoen. De omzet van € 2,1 miljard was 12% hoger dan in 2007 en was breed gespreid, zowel geografisch als over alle marktsegmenten.

Boskalis verwierf in 2008 nieuwe opdrachten voor een bedrag van € 2,3 miljard. Daarnaast is de portefeuille opgeschoond voor projecten waarvan de verwachting is dat deze niet, dan wel met een grote vertraging, zullen worden uitgevoerd. Ondanks deze aanpassing, de hoge omzet in 2008 en de stagnerende economie kwam het orderboek uit op een hoog niveau van € 3,4 miljard.

Graag biedt de Raad van Bestuur u onderstaand zijn verslag over het afgelopen jaar aan.

Marktontwikkelingen

De mondiale markt voor baggeren en maritieme infrastructuur wordt gedreven door factoren zoals groei van de wereldhandel, wereldbevolking, energieconsumptie en de gevolgen van klimaatveranderingen. De afgelopen jaren hebben al deze factoren een periode van onstuimige groei gekend.

Deze groeitrend zette zich door in de eerste helft van 2008. De olieprijs steeg tot ongekende hoogte en ook de prijzen van ijzererts en andere grondstoffen stegen fors door. Een groeiende vraag naar energie en grondstoffen stuwde de behoefte aan baggerprojecten voor de olie- en gasindustrie en de ontwikkeling van nieuwe havens.

Deze positieve marktomstandigheden zijn in het laatste kwartaal van 2008 ingrijpend gewijzigd. Hoewel de structurele groeifactoren voor de lange termijn onverminderd positief zijn voor baggeren en maritieme infrastructuur, is er voor de korte termijn veel veranderd. De olieprijs is fors gedaald, de vraag naar grondstoffen is flink ingezakt en ook de wereldhandel stagneert. Dit alles heeft effect op de vraag naar onze producten en diensten.

Financiële gang van zaken

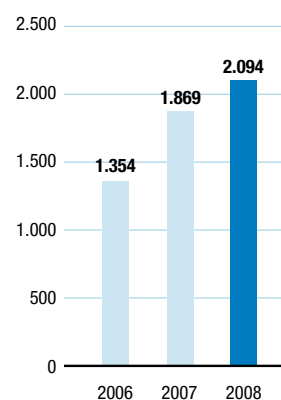
De hoofdpunten in 2008 waren:

- Nettowinst stijgt tot € 249,1 miljoen;
- Nettowinst exclusief bijzondere posten stijgt met 15,3% tot € 235,7 miljoen;
- Recordomzet € 2,1 miljard: +12%;
- Orderportefeuille blijft op hoog niveau: € 3,4 miljard;
- Winst per aandeel € 2,90; dividend per aandeel € 1,19.

Omzet

De omzet steeg in het verslagjaar tot € 2,1 miljard (2007: € 1,9 miljard). De stijging van 12% was evenwichtig verspreid over de productsegmenten Baggeren & Grondverzet, Maritieme Infrastructuur en Maritieme & Terminaldiensten. Tevens was de omzet geografisch breed gespreid en groeide in zowel bestaande als nieuwe markten.

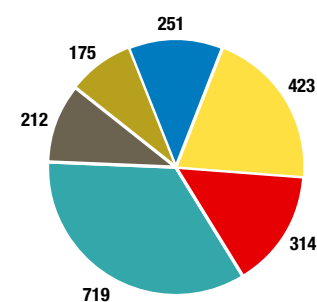
Omzet (x € 1 miljoen)

Omzet naar geografische gebieden
(in miljoenen euro's)

	2008	2007	2006
Nederland	251	240	230
Rest Europa	423	340	271
Australië / Azië	314	224	173
Midden-Oosten	719	788	402
Afrika	212	145	120
Noord- en Zuid-Amerika	175	132	158
Totaal	2.094	1.869	1.354

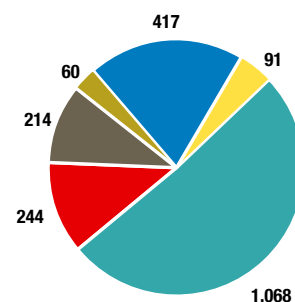
2008 Omzet geografisch (x € 1 miljoen)

Omzet naar productsegmenten
(in miljoenen euro's)

	2008	2007	2006
Thuismarkten in Europa	417	445	396
Thuismarkten buiten Europa	91	55	132
Internationale projecten	1.068	942	544
Specialistische niche-diensten	244	187	98
Totaal Baggeren & Grondverzet	1.820	1.629	1.170
Maritieme Infrastructuur	214	188	141
Maritieme & Terminaldiensten	60	52	43
Groep	2.094	1.869	1.354

2008 Omzet naar productsegment (x € 1 miljoen)

Baggeren & Grondverzet – Thuismarkten

De omzet op de thuismarkten bedroeg € 508 miljoen (2007: € 500 miljoen).

Nederland, Noordwest-Europa (Duitsland, Verenigd Koninkrijk, Nordic landen), Nigeria en Mexico zijn de thuismarkten waar Boskalis in 2008 actief was. Ruim 24% van de totale Boskalis-omzet kwam in 2008 uit de thuismarkten.

De omzet op de Europese thuismarkten bedroeg € 417 miljoen (2007: € 445 miljoen). De omzetontwikkeling van de diverse Europese thuismarktlanden was onderling vergelijkbaar.

Buiten Europa steeg de thuismarkt omzet met 65% tot € 91 miljoen (2007: € 55 miljoen). Deze sterke groei werd in zowel de Nigeriaanse als de Mexicaanse thuismarkt gerealiseerd. In november 2008 maakte Boskalis bekend dat het de resterende aandelen van de Mexicaanse deelneming Dragamex heeft verkregen. Vanaf medio november wordt de volledige omzet uit Mexico meegeconsolideerd.

Baggeren & Grondverzet – Internationale projectenmarkt

Op de internationale projectenmarkt steeg de baggeromzet met 13% tot € 1.068 miljoen (2007: € 942 miljoen). Deze stijging was breed verspreid met onder meer projecten in Australië, het Midden-Oosten, West-Afrika en Zuid-Amerika.

Baggeren & Grondverzet – Specialistische niche-diensten

De omzet van de specialistische niche-diensten steeg met 30% tot € 244 miljoen (2007: € 187 miljoen). Binnen dit segment draaiden de offshore grondverzetactiviteiten voor de olie- en gasindustrie goed met onder andere energieprojecten in het Midden-Oosten, Rusland en India, alsmede steenstortactiviteiten voor olie- en gaspijpleidingen elders in de wereld.

Maritieme Infrastructuur

De omzet uit maritieme infrastructuur, die vooral op industriële en infrastructuur-gerelateerde projecten in het Midden-Oosten wordt behaald met de deelneming in Archirodon (40%-aandeel), nam toe tot € 214 miljoen (2007: € 188 miljoen).

Maritieme & Terminaldiensten

De omzet van de energiegedreven activiteiten van Lamnalco groeide met 15%, mede gedreven door de vraag naar LNG-terminaldiensten. Het 50%-aandeel van Boskalis in de omzet bedroeg € 60 miljoen (2007: € 52 miljoen).

Orderportefeuille

De orderontvangst in 2008 (€ 2,3 miljard) betrof vele projecten, breed gespreid over de wereld en over de verschillende marktsegmenten. Projecten waarvan de verwachting is dat deze niet of met een grote vertraging zullen worden uitgevoerd, waaronder al het werk in Dubai, zijn uit de orderportefeuille verwijderd. De portefeuille werd voor circa € 450 miljoen opgeschoond en kwam daarmee uit op € 3.354 miljoen (ultimo 2007: € 3.562 miljoen).

De omvang van de orderportefeuille steeg in het bijzonder in de thuismarkten (+81%) en bij de olie- en gasgerelateerde activiteiten van Lamnalco (+12%). Opmerkelijke nieuwe opdrachten waren onder andere de Maasvlakte 2, de uitbreiding van de haven van Felixstowe in het Verenigd Koninkrijk, de havenontwikkeling van Pipavav in India en de ontwikkeling van de kolenhaven Newcastle in Australië.

Orderportefeuille naar markten (in miljoenen euro's)

	2008	2007	2006
Thuismarkten in Europa	1.055	543	363
Thuismarkten buiten Europa	62	76	24
Internationale projecten	1.171	1.954	1.537
Specialistische niche-diensten	136	121	96
Totaal Baggeren & Grondverzet	2.424	2.694	2.020
Maritieme Infrastructuur	685	649	344
Maritieme & Terminaldiensten	245	219	179
Groep	3.354	3.562	2.543

De orderportefeuille van Archirodon (productsegment Maritieme Infrastructuur) stabiliseerde zich in 2008. Het 40% Boskalis-aandeel in de orderportefeuille steeg tot € 685 miljoen, vooral onder invloed van een sterkere US dollarkoers (ultimo 2007: € 649 miljoen).

De werkvoorraad groeide ook bij Lamnalco (productsegment Maritieme & Terminaldiensten), dat langetermijn-contracten uitvoert voor de olie- en gasindustrie. Het 50% Boskalis-aandeel in de orderportefeuille steeg met 12% tot € 245 miljoen (2007: € 219 miljoen). Lamnalco verwierf vooral nieuwe contracten in West-Afrika en het Midden-Oosten.

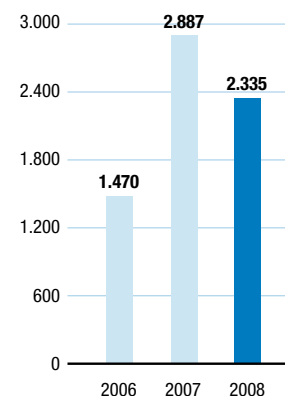
Resultaten

De nettowinst steeg tot € 249,1 miljoen (2007: € 204,4 miljoen).

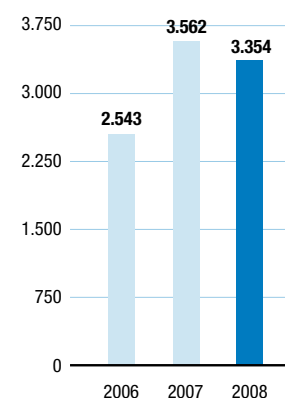
Exclusief bijzondere posten steeg de nettowinst met 15% tot € 235,7 miljoen. Het positieve effect van per saldo € 13,4 miljoen na belasting aan bijzondere posten bestaat uit een drietal elementen:

- De nettowinst is voor € 92,1 miljoen (voor belastingen: € 97,1 miljoen) positief beïnvloed door de eenmalige bate uit de afwikkeling van de verzekeringsclaim van de W.D. Fairway;
- Daarnaast is een bijzondere waardevermindering van € 35,3 miljoen verantwoord op het aandelenbelang in Smit Internationale N.V. Deze afwaardering wordt verantwoord onder 'aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen' waar tevens ons aandeel in het resultaat Smit in 2008 (€ 5,6 miljoen) is opgenomen;
- Tevens ontstond als gevolg van de onzekerheden rondom het project Port Rashid in Dubai een negatief resultaat van € 43,5 miljoen op de mark-to-market herwaardering van de hedges. De valuta- en brandstofkostenrisico's voor dit project zijn bij de opdrachtverzekering, conform het vigerende risicobeleid, geheel afgedekt door middel van

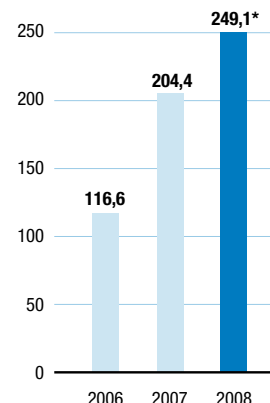
Aangenomen werk (x € 1 miljoen)

Orderportefeuille (x € 1 miljoen)

Nettowinst (x € 1 miljoen)

*) € 235,7 indien opgeschoond voor bijzondere posten

valuta-termijncontracten en door fuel hedges. Deze financiële instrumenten worden uitsluitend gebruikt indien er ook sprake is van een onderliggend contract. Het stilleggen van dit project leidt ertoe dat de af te nemen volumes van bijvoorbeeld brandstof niet meer corresponderen met het onderliggende hedgecontract. In het geval van een dergelijke mismatch kan hedge accounting niet worden toegepast en komt het resultaat uit de mark-to-market herwaardering direct ten laste van het bedrijfsresultaat.

Het resultaat vóór aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen, afschrijving, rente en belastingen (EBITDA) en exclusief de bijzondere posten steeg met 15% tot € 401,0 miljoen (2007: € 348,1 miljoen).

Het bedrijfsresultaat, exclusief de bijzondere posten, is als volgt opgebouwd:

Segmentresultaten
(in miljoenen euro's)

	2008	2007	2006
Baggeren & Grondverzet	264,5	226,6	135,2
Maritieme Infrastructuur	17,8	15,9	11,7
Maritieme & Terminaldiensten	11,6	10,8	9,6
Niet-gealloceerde groepskosten	-8,4	-7,8	- 6,2
Bedrijfsresultaat exclusief bijzondere posten	285,5	245,5	150,3

Baggeren & Grondverzet

Het resultaat van het productsegment Baggeren & Grondverzet steeg tot € 264,5 miljoen (2007: € 226,6 miljoen). Inclusief bijzondere posten (bate uit de verzekeringsclaim en het negatief hedgeresultaat) bedraagt het resultaat € 318,1 miljoen.

De stijging was vooral het gevolg van de onderliggende omzetgroei en de goede operationele marges.

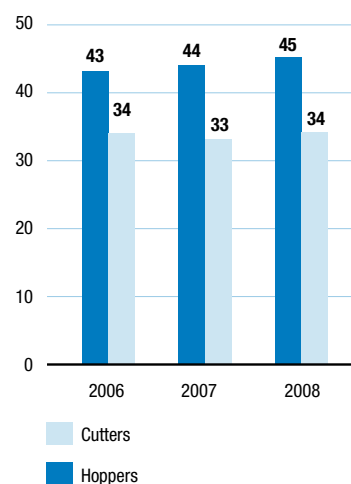
De hogere omzet werd behaald met een zeer stevige materieel-bezetting. De gemiddelde bezetting van de hoppervloot bereikte een historisch hoog niveau van 45 weken (2007: 44 weken).

Eind 2007 is additionele cuttercapaciteit toegevoegd met de ingebruikname van de Phoenix jumbocutter. Desalniettemin steeg de bezetting van de uitgebreide cuttervloot tot 34 weken, ten opzichte van 33 weken in 2007.

Maritieme Infrastructuur

Het resultaat van het productsegment Maritieme Infrastructuur (40%-belang in Archirodon) steeg tot € 17,8 miljoen (2007: € 15,9 miljoen). Deze stijging is in lijn met de omzetontwikkeling en was mede onder invloed van een sterkere US dollar. De in de laatste maanden van 2008 verzwakte constructiemarkt in het Midden-Oosten heeft voor Archirodon nauwelijks gevolgen gehad. De activiteiten van Archirodon betreffen vooral infrastructuur-gerelateerde projecten.

Bezettingsgraad (in weken per jaar)

Maritieme & Terminaldiensten

Het resultaat van dit productsegment (50%-belang in Lamnalco) groeide verder tot € 11,6 miljoen (2007: € 10,8 miljoen). De resultaatontwikkeling bleef in de tweede helft van het jaar achter bij de omzetgroei als gevolg van een aantal incidentele kostenposten.

Overige

De afschrijvingen bedroegen € 110,2 miljoen (2007: € 102,5 miljoen). De stijging werd met name veroorzaakt door hogere afschrijvingen op projectgerelateerd materieel. Daarnaast zijn in 2008 bijzondere waardeverminderingen verwerkt ten bedrage van € 5,2 miljoen.

Het aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen kwam onder invloed van de bijzondere waardevermindering van € 35,3 miljoen uit op € 28,6 miljoen negatief. Gecorrigeerd voor deze bijzondere waardevermindering bedroeg het aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen € 6,7 miljoen.

De belastinglast bedroeg € 60,9 miljoen (2007: € 43,3 miljoen). De belastingdruk steeg tot 19,6%, vooral ten gevolge van de niet aftrekbare bijzondere lasten. De belastingdruk in 2007 bedroeg 17,3%, vooral door het effect van de gunstige afwikkeling van enkele buitenlandse belastingaangiften.

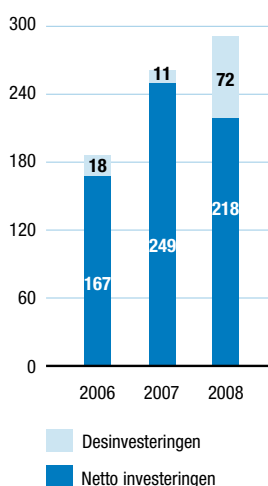
Over 2008 bedroeg de rentabiliteit van het eigen vermogen 30,6% (2007: 29,5%).

Investerings en balans

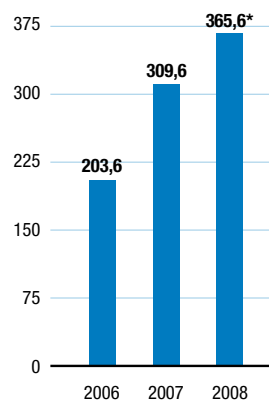
De netto-investeringen in materieel beliepen € 218 miljoen. Exclusief het effect van de W.D. Fairway bedroegen de netto-investeringen € 279 miljoen. Belangrijke investeringen betroffen vooral de bouw van een nieuw valpijpschip, termijnbetalingen voor de 5.600 m³ en 12.000 m³ hoppers en de tussensectie voor de verlenging van de jumbohopper Queen of the Netherlands. Daarnaast is vooral in het Midden-Oosten en bij Archirodon en Lamnalco geïnvesteerd in projectgerelateerd materieel.

De investeringsverplichtingen per 31 december 2008 zijn ten opzichte van eind 2007 licht afgenomen tot € 349 miljoen.

Investerings (x € 1 miljoen)

Cashflow (x € 1 miljoen)

*) € 352,2 indien opgeschoond voor bijzondere posten

De cashflow steeg tot € 365,6 miljoen (2007: € 309,6 miljoen).

Per saldo namen de liquiditeiten in 2008 toe tot € 408 miljoen (ultimo 2007: € 352 miljoen). Hiervan was € 251 miljoen vrij beschikbaar (ultimo 2007: € 198 miljoen) en bevond € 157 miljoen zich bij deelnemingen en werken die in combinatie met derden worden uitgevoerd (ultimo 2007: € 154 miljoen).

De solvabiliteit van de onderneming bedroeg per 31 december 2008 34,0% (ultimo 2007: 35,3%).

Strategie-update

Boskalis richt zich met zijn strategie op de kansen en uitdagingen die de onderneming ziet als leider in een mondiale en dynamische markt voor baggeren en maritieme infrastructuur.

De langetermijn-vooruitzichten in onze marktsegmenten worden gedreven door structurele groeifactoren: ontwikkeling van de wereldhandel, toenemende vraag naar energie en vervoer van LNG, de druk die uitgaat van bevolkingsgroei en de uitdagingen die het gevolg zijn van klimaatverandering. Ondanks de rem op groei voor de korte termijn, blijven de vooruitzichten voor de lange termijn onverminderd positief.

In de komende jaren zal Boskalis zich nadrukkelijker concentreren op drie marktsegmenten, te weten Olie & Gas, Havens en Landaanwinning & Kustbescherming.

Een groeiend aantal klanten in deze marktsegmenten heeft behoefte aan een geïntegreerde, multi-disciplinaire aanpak van hun projecten. In plaats van vast te houden aan een traditionele productoriëntatie, verschuift Boskalis naar een markt- en waardegerichte strategie. Boskalis richt zich daarbij op markten met een relatief groot groei- en winstpotentieel en de portefeuille verbreedt zich richting activiteiten met meer toegevoegde waarde.

Voor de ontwikkeling van een completer dienstenpakket zullen de kernactiviteiten worden versterkt en uitgebreid. Het uitbouwen van de kern zal zowel autonoom als via acquisities of samenwerkingsverbanden geschieden.

Smit Internationale N.V.

De interesse van Boskalis in (delen van) Smit Internationale N.V. vloeit voort uit onze waardegedreven groeistrategie. De belangstelling van Boskalis gaat uit naar die activiteiten van Smit die deze strategie helpen te verwezenlijken. Met de overname van Smit kunnen we Lamnalco uitbouwen tot de wereldmarktleider in terminaldiensten. Tevens kunnen wij onze snelgroeiende en goed renderende offshore business de verbreding en versterking bieden die onze klanten graag zien.

Vanuit dit perspectief heeft Boskalis op 15 september 2008 zijn interesse in delen van Smit kenbaar gemaakt. In de daaropvolgende maanden zijn wij in overleg getreden met de Directie van Smit en potentiële partners.

Tot op heden hebben onze inspanningen niet geresulteerd in de overname van de beoogde activiteiten, maar wij zullen verdere mogelijkheden verkennen om dit te verwezenlijken.

Voorstel winstbestemming

Aan de reserve ingehouden winsten zal € 146,9 miljoen worden toegevoegd. Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders zal worden voorgesteld het restant, een bedrag van € 102,2 miljoen, te bestemmen voor uitkering van een dividend van € 1,19 per gewoon aandeel. Het dividend zal worden uitgekeerd in gewone aandelen ten laste van de belastingvrije agioreserve of de overige reserves, tenzij een aandeelhouder aangeeft een uitkering in contanten te willen ontvangen.

Beleid en Operationele zaken

Personeel & Organisatie

Boskalis streeft ernaar de voorkeurswerkgever te zijn binnen de sector van internationale bagger- en maritieme aannemersbedrijven. In 2008 richtten wij onze wervingsactiviteiten op het aantrekken, trainen en behouden van de beste en meest vakbekwame mensen voor onze organisatie in het kader van de verbreding van onze activiteiten.

Ons personeelsbestand groeit en wordt steeds internationaler en daarom willen wij ervoor zorgen dat wij de allerbeste kansen bieden op het gebied van opleiding, training en loopbaanontwikkeling.

Arbeidsmarktstrategie en Werving

Om de schaarste aan gekwalificeerd personeel het hoofd te bieden, hebben wij verschillende trainings- en ontwikkelingsprogramma's opgezet, zowel intern als extern. Ook hebben wij bij het zoeken naar geschikte kandidaten onze blik verruimd naar geografische regio's die buiten de krappe Europese arbeidsmarkten liggen. Zo zijn wij bijvoorbeeld in 2008 een samenwerkingsverband aangegaan met de Admiral Makarov State Maritime Academy in het Russische St. Petersburg en werven wij inmiddels cadetten van deze maritieme academie.

Personeelsontwikkeling en Training

De toenemende complexiteit van de projecten die wij aannemen, vereist de allerhoogste mate van professionaliteit. Wij spelen hierop in met trainingen waarbij de nadruk ligt op zowel professionele als persoonlijke ontwikkeling. Onze trainingsprogramma's zijn niet alleen gericht op pas afgestudeerde nieuwkomers in onze branche, maar ook op de ontwikkeling van de mensen die al bij ons in dienst zijn.

Traineeprogramma's

In 2008 zijn wij van start gegaan met twee traineeprogramma's, die beide 14 maanden duren. Het eerste programma, dat in februari begon, is voor afgestudeerden uit het buitenland. Het tweede, dat in september begon, is meer gericht op de lokale markt voor Nederlandse afgestudeerden. In de programma's komen de theoretische aspecten aan de orde van projectmanagement, projectfinanciering, persoonlijke effectiviteit en leiderschap. Daarnaast vindt er ook opleiding in de praktijk plaats, waarbij de trainees aan drie verschillende projecten werken, telkens voor een periode van drie maanden. Elk jaar maken wij een zorgvuldige selectie van zo'n 40 afgestudeerden. Aan het internationale programma nemen 15 trainees deel.

Ook hebben wij een traineeprogramma voor surveyors opgezet. Dit programma, dat gericht is op buitenlandse afgestudeerden met een achtergrond op het gebied van hydrografie, heeft al goede resultaten laten zien.

Opleiding stortbazen en schippers voor snijkopzuiger

Wij hebben tevens onze eigen interne programma's ontwikkeld voor het opleiden van stortbazen en schippers voor snijkopzuigers, twee cruciale beroepen waarvoor geen externe opleiding bestaat. Het theoretische gedeelte van het programma werd ontwikkeld door het Scheepvaart en Transport College

(STC) in Rotterdam, terwijl Boskalis zorgde voor praktijkervaring op projecten onder het toezicht van senior personeel. In 2008 hebben wij 14 stortbazen en 10 schippers voor snijkopzuigers opgeleid.

International Dredging Academy

In 2008 verzorgden wij wederom drie succesvolle modules op de International Dredging Academy (IDA), een samenwerkingsverband met het STC. Deze baggeropleiding voor gevorderden is bedoeld voor mensen met een achtergrond in de zeevaart die nog niet eerder op baggervaartuigen hebben gewerkt. De meesten van hen komen uit landen buiten Nederland, bijvoorbeeld uit de Baltische staten, Rusland en de Filipijnen.

Boskalis Maritime Development Programma

Dit jaar hebben wij de eerste editie gelanceerd van het Boskalis Maritime Development Programma (BMDP), ons nieuwe ontwikkelingsprogramma, dat bedoeld is voor kapiteins en hoofdwerktuigkundigen die aan boord van schepen in onze vloot werken. De twee jaar durende cursus is opgezet om niet alleen de technische vaardigheden te vergroten, maar ook om leiderschap, teambuilding en persoonlijke effectiviteit te verbeteren. Een positief uitvloeisel van het programma is dat de 22 deelnemers een informele maritieme community of practice hebben gevormd die zij kunnen gebruiken om kennis en 'best practices' uit te wisselen.

Boskalis Operational Development Programma

In november werd het eerste Boskalis Operational Development Programma (BODP), dat eind 2006 van start ging, afgerond. De 'Advanced Track' van dit ontwikkelingsprogramma is bedoeld voor jongere projectmanagers die de potentie hebben om in de toekomst leiding te geven aan complexere projecten, terwijl de 'Master Track' bedoeld is om senior projectmanagers voor te bereiden op een rol als projectdirecteur. Het doel van het programma is om de deelnemers te laten functioneren als 'projectmanagers nieuwe stijl', met meer visie, inzicht en kennis wat betreft het leiding geven aan complexe projecten. Dankzij deze training hebben wij altijd de juiste vaardigheden in huis om onze strategische focus als toonaangevende aanbieder van geïntegreerde infrastructurele en maritieme diensten gestalte te geven. Door het programma is tevens een community of practice van projectmanagers ontstaan, waarvan de leden kennis en ervaringen kunnen uitwisselen en elkaar kunnen steunen en coachen.

In 2009 gaan drie nieuwe BODP-programma's van start - twee 'advanced' programma's in Nederland en één voor de Europese thuismarkten. Toekomstige versies van het programma worden uitgebreid zodat zij niet alleen gericht zullen zijn op het vergroten van leiderschapsvaardigheden maar ook meer praktische aspecten als contractmanagement en -financiering zullen behandelen.

Beste Technische Traineeship in 2008

Als erkenning voor deze inspanningen op het gebied van training en personeelsontwikkeling kreeg Boskalis in 2008 de publieksprijs voor het Beste Technische Traineeship in Nederland en versloeg daarmee negen andere gerenommeerde organisaties die aan de verkiezing deelnamen.

Personeelssterkte

In 2008 lag de personeelssterkte van Boskalis op gemiddeld 9.389; ultimo 2008 beliep het aantal medewerkers 10.201 (8.577 ultimo 2007). Deze stijging houdt onder meer verband met enkele grote projecten en de volledige consolidatie van Dragamex.

Veiligheid, Gezondheid, Milieu en Kwaliteit: SHE-Q

Veiligheid, Gezondheid, Milieu en Kwaliteit (Safety, Health, Environment and Quality: SHE-Q) hebben de hoogste prioriteit voor Boskalis. Naarmate het bereik van onze activiteiten breder wordt en onze projecten groter en complexer worden, neemt het belang van SHE-Q verder toe. Wij streven voortdurend naar verbetering van de SHE-Q-systemen die wij gebruiken en van onze aanpak van operationele veiligheids- en kwaliteitsvraagstukken. Tegelijkertijd zetten wij ons in om de eventuele nadelige gevolgen van onze activiteiten voor het milieu tot een minimum te beperken.

Wij hebben specifieke doelstellingen op elk niveau van de organisatie, van groepsniveau tot individuele projecten. Aan de hand van deze doelstellingen kunnen wij onze prestaties op alle SHE-Q-gebieden doorlopend volgen en verbeteren.

Wij spannen ons in om aan de hoogste veiligheidsnormen te voldoen en dragen actief een veiligheidsboodschap uit aan iedereen die voor en met ons werkt. Voorbeelden hiervan zijn onze speciale themacampagnes, het maandelijks managementoverleg en de kwartaal veiligheidsverslagen van senior groepsmanagers. Het tonen van SHE-Q-leiderschap van onze lijnmanagers is een belangrijk speerpunt van beleid en daartoe worden bijvoorbeeld veiligheidsinspecties op werken uitgevoerd door senior managers en projectmanagers zelf.

Certificering

Wij streven ernaar om aan de hoogste normen op SHE-Q-gebied te voldoen. Wij zijn gecertificeerd voor ISO 14001 en OHSAS 18001, respectievelijk de internationale standaarden voor milieukwaliteit en arbozorg, en zijn al sinds de jaren negentig gecertificeerd voor ISO 9001, de internationaal erkende norm voor bedrijfsmanagement. Deze certificeringen staan garant voor onze inzet om te excelleren.

In de loop van 2008 hebben wij een gericht programma van audits ten aanzien van kwaliteit, veiligheid, gezondheid en milieu uitgevoerd. Hierbij zijn 40 uitgebreide interne en externe audits van projecten en lokale vestigingen over de hele wereld doorlopen.

Daarnaast werden circa 50 audits op het gebied van International Safety Management (ISM) certificering uitgevoerd op onze schepen.

Verdere ontwikkelingen in 2008

Naarmate onze activiteiten een breder bereik krijgen en onze projecten groter en complexer worden, veranderen ook de risico's en worden de eisen met betrekking tot SHE-Q strenger. Om hierop in te kunnen spelen, zijn wij in 2008 begonnen met een evaluatie van ons SHE-Q-managementsysteem. Dit onderzoek wordt afgerond in 2009 en op basis van de bevindingen zullen wij het volledige systeem herijken om ervoor te zorgen dat wij voldoen aan de hoge standaarden die wij nastreven.

Grotere en meer gecompliceerde projecten zorgen ook voor een toenemende vraag naar specialistische kennis over SHE-Q. Om aan deze vraag te kunnen voldoen, hebben wij het aantal interne specialisten op dit gebied uitgebreid.

In de loop van 2008 hebben wij de meeste van onze schepen van de Nederlandse onder de Cypriotische vlag gebracht. Daarbij is elk betrokken vaartuig aan een gedetailleerde interne en externe safety-audit onderworpen. Het wijzigen van de vlaggenstaat heeft uiteraard geen effect op de hoge standaard die wij hanteren ten aanzien van de SHE-Q-systemen aan boord van de schepen.

Tot slot hebben wij een projectteam gevormd, bestaande uit verschillende lijnmanagers en HR-vertegenwoordigers, om te inventariseren hoe wij onze prestaties op het gebied van veiligheid verder kunnen verbeteren. Er is de afgelopen jaren in dit opzicht al enorme vooruitgang geboekt maar wij zijn ervan overtuigd dat wij nog beter kunnen presteren.

Om onze resultaten op SHE-Q-gebied te kunnen blijven verbeteren, hebben wij nieuwe targets gesteld op groeps-, business unit- en projectniveau. De vorderingen worden bijgehouden door middel van structurele periodieke rapportage aan het senior management.

Verbeterde Communicatie en Training

Om het veiligheidsbewustzijn in alle delen van de organisatie verder te verhogen, besteden wij uitgebreid aandacht aan communicatie over veiligheid en zetten daarbij verschillende media en hulpmiddelen in. Doel is dat al onze medewerkers doordrongen zijn van het belang van veiligheid. In 2008 hebben wij ons 'MANSafe'-trainingsprogramma voor veiligheidsbewustzijn voortgezet en hebben we circa 50 van deze cursussen op diverse projecten over de hele wereld gegeven. In totaal hebben inmiddels 1.200 medewerkers het programma gevolgd, hetgeen betekent dat we onze doelstelling hebben behaald om in 2008 80% van de relevante functies te hebben getraind. Wij werken nu aan de ontwikkeling van een nieuw programma dat gericht is op veiligheidsgedrag en communiceren over veiligheid rondom een project.

Om er zeker van te zijn dat onze hoge veiligheidsnormen en -procedures nageleefd worden, en ook om het bewustzijn en de prestaties verder te verbeteren, zijn er in 2008 ruim 100 veiligheidsinspecties door senior managers uitgevoerd.

Erkenning door onderscheidingen

Individuele veiligheidsprestaties vormen een integraal onderdeel van het beloningsbeleid bij Boskalis. De Raad van Bestuur reikte wederom de jaarlijkse Safety Award uit aan de medewerker die met het beste idee kwam ter verbetering van de veiligheid.

In 2008 ontving Westminster Dredging Company, onze werkmaatschappij in het Verenigd Koninkrijk, net zoals het jaar daarvoor twee prestigieuze prijzen: de 'Gold Occupational Health and Safety Award' van de Royal Society for the Prevention of Accidents, en de 'British Safety Council Award' van de British Safety Council. De onderscheidingen vormen een erkenning voor de succesvolle inspanningen op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu.

'Lost Time Injury Frequency'-cijfer

Boskalis slaagt erin het ongevallencijfer, berekend als het aantal ongevallen met verzuim per miljoen gewerkte uren, steeds verder terug te brengen. In 2008 daalde het 'Lost Time Injury Frequency' (LTIF)-cijfer van Boskalis verder naar 4,7, vergeleken met 5,9 in 2007, 7,7 in 2006 en 14,3 in 2000. Dit vertegenwoordigt een daling van het ongevallencijfer van meer dan 60% over een periode van acht jaar.

Materieel

De wereldwijde vraag naar onze diensten bleef sterk in 2008 en daarom was zorgvuldigheid in zowel planning als logistiek nodig om ervoor te zorgen dat het juiste materieel in technisch goede staat verkeerde en overal ter wereld ingezet kon worden. Het is onze prioriteit om ervoor te zorgen dat onze grote en gevarieerde vloot bedrijfsklaar is en op kosteneffectieve wijze wordt onderhouden. Daartoe hebben wij een value-driven maintenance tool voor onderhoudsbeheer ingevoerd, waarmee met succes is proefgedraaid op vijf schepen en die nu uitgerold zal worden naar de gehele vloot.

Het project om circa 60 schepen onder Cypriotische vlag te brengen is in maart 2008 van start gegaan en wordt naar verwachting in maart 2009 afgerond. Deze stap verlicht de belastingdruk en maakt het vlootbeheer efficiënter.

In 2008 zijn wij tevens begonnen met een project om soorten en volumes van uitstoot van onze schepen te meten. Dit project vormt een onderdeel van ons onderzoek naar manieren waarop wij de hoeveelheid uitlaat- en afvalstoffen die bij onze werkzaamheden vrijkomen, kunnen inperken.

Vlootuitbreiding

In 2008 is de Crestway aan ons opgeleverd, een sleephopperzuiger van 5.600 m³ die vooral ingezet wordt voor onderhoud van havens en voor strandsuppletie. Het schip levert goede prestaties en in het eerste kwartaal van 2009 wordt een zusterschip, de Shoreway, in de vaart genomen. Daarnaast is in 2008 gestart met de bouw van een grote sleephopperzuiger met een laadcapaciteit van 12.000 m³ waarvan de tewaterlating in 2009 zal plaatsvinden. Tevens hebben wij een derde valpijpschip in bestelling, dat in 2011 in de vaart genomen zal worden. Met de bouw van het steenstortstelsel voor dit vaartuig werd half december gestart. Dit nieuwe valpijpschip van 21.500 ton zal onze positie op de energiemarkten versterken, omdat het op aanzienlijk grotere diepten (tot 2.000 meter) zal kunnen werken dan tot nu toe met bestaande schepen mogelijk was.

Daarnaast werd in november 2008 gestart met de verlenging van onze grootste sleephopperzuiger, Queen of the Netherlands, waarmee de capaciteit van deze hopper met 50% zal toenemen tot 35.500 m³. Het vaartuig werd in Singapore in tweeën gezaagd en er werd een 50 meter lang middenstuk tussen gezet. De verlenging is uitgevoerd zonder lopende projecten te verstoren en de Queen of the Netherlands is in maart 2009 weer als megahopper in de vaart genomen. Dankzij de verlenging is de concurrentiepositie van Boskalis versterkt op een deel van de markt dat gekenmerkt wordt door grote volumes, lange vaarafstanden en grote baggerdiepten.

Vlootbeheer

Met succes is gedurende 2008 op vijf van onze schepen proefgedraaid met een nieuwe, kosteneffectieve werkwijze voor het beheren en coördineren van ons vlootonderhoud. Met behulp van deze werkwijze, de zogenaamde 'Value Driven Maintenance', kunnen wij voorspellen wanneer essentieel onderhoud gepleegd dient te worden. Als wij dit van tevoren weten, kunnen wij ervoor zorgen dat de juiste onderdelen en de juiste mensen op het juiste moment aan boord zijn.

Value Driven Maintenance wordt geïmplementeerd via het Maximo IT-systeem. Met behulp van dit systeem kunnen bemanningen aan boord van vaartuigen tevens hun inkoopbehoeften coördineren en is in één oogopslag te zien waar onderdelen beschikbaar zijn. Opslag van onderdelen vindt plaats in ons logistiek hoofdcentrum in Papendrecht, ons nieuwe logistieke centrum voor het Midden-Oosten in Mussafah, Abu Dhabi, of ons opslagcentrum op het Indonesische Batam. Door onderdelen vanaf verschillende locaties in de wereld aan te leveren, kunnen wij onze transportkosten laag houden en hebben schepen goedkoper en gemakkelijker toegang tot de onderdelen. Hierdoor wordt de efficiëntie verder vergroot.

Met dit systeem kunnen wij er zeker van zijn dat wij het juiste materieel op de juiste plek en bedrijfsklaar hebben om onze projecten overal ter wereld te kunnen ondersteunen. Het Maximo-systeem wordt nu geupgrade en Value Driven Maintenance wordt over de gehele vloot uitgerold als onderdeel van de verdere professionalisering en optimalisatie van de processen voor het beheer van onze vloot.

Mondiale inkoop

Als verdere stap om onze efficiëntie te verbeteren, hebben wij in 2008 nog meer materialen en onderdelen ingekocht van buiten Europa, onder andere uit China, India, Turkije, het Midden-Oosten en Zuid-Korea. Dit heeft gezorgd voor lagere prijzen en kortere leveringstijden zonder ten koste te gaan van de kwaliteit.

Daarnaast hebben wij voor onderhoudswerkzaamheden en projecten in 2008 meer internationale werknemers ingehuurd. Dit bleek kosteneffectiever dan het overbrengen van Nederlands personeel naar andere regio's.

Onderzoek en Ontwikkeling

Technische innovatie vormt de essentie van wat wij doen. Onze klanten verwachten van ons dat wij baanbrekende oplossingen bedenken die voldoen aan hun specifieke behoeften. Onze technologische expertise helpt ons ook bij de verdere verbetering van onze efficiëntie en de ontwikkeling van werkwijzen die kosteneffectief zijn. Onze geavanceerde kennis en technische bekwaamheid zorgen ervoor dat wij een vooraanstaande speler in onze sector blijven en een voorsprong op de concurrentie behouden.

'Ripper' sleepkop

In 2008 hebben wij met succes onze innovatieve 'ripper' sleepkop ingezet op de sleephopperzuiger Queen of the Netherlands bij het project voor de haven van Melbourne in Australië. Fase 1 van het project bestond uit het verdiepen van het toegangskanaal in de baai van Port Phillip om de toegang te verbeteren voor grotere containerschepen met een diepgang tot 14 meter.

Om het toegangskanaal te verdiepen, moest door lagen kalksteen van verschillende hardheid gebaggerd worden. Daarnaast moesten de baggerwerkzaamheden uitgevoerd worden in sterke en complexe stromingen met golven tot drie meter hoog, en te midden van druk scheepsverkeer. Ook ligt het gebied vlakbij een maritiem natuurreservaat zodat wij de milieugevolgen van het baggeren voor het omliggende gebied zoveel mogelijk moesten beperken. De omstandigheden waren niet geschikt voor het gebruik van een conventionele stationaire snijkopzuiger en daarom ontwikkelden wij zelf een innovatieve oplossing voor het baggeren van harde steen bij een zeer zware golfslag: de 'ripper' sleepkop.

In april 2008 werd begonnen met baggeren en half september had de Queen of the Netherlands in totaal 461.000 m³ rots gebaggerd. Op 19 december 2008 werden de baggerwerkzaamheden aan de havenmond officieel goedgekeurd en afgerond. De CEO van de Port of Melbourne beschreef het werk tot dusver als “Een prestatie van formaat. Om dit werk aan de havenmond uit te voeren volgens de planning en binnen de begroting is een aanzienlijke prestatie, zeker ook als je bedenkt dat het voor de aanvang van dit project technisch gezien niet duidelijk was of het baggeren daadwerkelijk uitgevoerd kon worden.”

Optimaliseren van het laadproces

In 2008 zijn wij tevens begonnen met een project om het laden van bakken langsij snijkop- en sleephopperzuigers te optimaliseren. Het doel van dit onderzoek is om het materiaalverlies dat van nature gepaard gaat met het laadproces zoveel mogelijk te beperken. Door de overloop te verminderen, kan er efficiënter gewerkt worden en worden ook de milieugevolgen tot een minimum beperkt. In 2008 hebben wij de onderzoeksbevindingen toegepast op bakken die langsij snijkopzuigers in Khalifa Port in Abu Dhabi geladen werden. Wij kijken nu naar concepten die erop gericht zijn de flexibiliteit en productiviteit bij het laden van bakken langsij sleephopperzuigers te vergroten.

Opvulgebieden

Daarnaast hebben wij in 2008 ons onderzoek naar ‘opvulgebieden’ uitgebreid. Dit zijn speciaal aangewezen gebieden voor het deponeren van baggermateriaal bestemd voor landaanwinning. Opvulgebieden hebben voldoende kracht en draagcapaciteit nodig om erop te kunnen bouwen. Op sommige locaties is een deel van het geproduceerde materiaal hiervoor te fijn en moet het geloosd worden. Met behulp van de onderzoeksconcepten creëerden wij een opvulgebied waarin het fijne materiaal wel werd gebruikt en de kwaliteit van het aangewonnen land enorm verbeterde door de wijze waarop het fijne materiaal werd afgezet. Hiervoor ontwikkelden wij een speciaal sproeiponton om de erosie van eerder aangebrachte lagen zoveel mogelijk te beperken. Deze techniek berustte op in Nederland uitgevoerde laboratoriumtesten en berekeningen betreffende de materiaalstroom. Omdat wij nu al het materiaal in het opvulgebied kunnen gebruiken en het het fijne materiaal niet meer hoeven te lozen, is onze efficiëntie verbeterd.

Onderzoeksprogramma Building with Nature

In 2008 is Boskalis verder gegaan met ‘Building with Nature’, een vijfjarig innovatieprogramma voor de ontwikkeling van nieuwe concepten voor de inrichting en duurzame exploitatie van rivieren, kuststreken en delta’s. Het programma wordt uitgevoerd in samenwerking met andere Nederlandse ondernemingen, de Nederlandse overheid, universiteiten en kennisinstituten. In 2008 werd de stichting EcoShape opgericht, die verantwoordelijk is voor de realisatie van het Building with Nature-programma. In dit jaar zijn ook de eerste onderzoeksprojecten van start gegaan, waaronder doctoraalonderzoeken aan verschillende universiteiten en kennisinstituten die de basis zullen vormen van het fundamentele onderzoek. In 2009 zal binnen het innovatieprogramma de nadruk meer komen te liggen op toegepast onderzoek. Boskalis levert een bijdrage aan zowel het beheer van het programma als de uitvoering van casusonderzoeken, bijvoorbeeld met betrekking tot de Nederlandse kustlijn of Singapore. Doel van het programma is het ontwikkelen van geaccepteerde werkwijzen, op basis van solide kennis en expertise, zodat ecologische aspecten meegenomen kunnen worden bij het ontwerpen en uitvoeren van projecten in kust- en riviergebieden. Deelname aan dit programma geeft Boskalis de kans om een leidende positie in te nemen bij het toepassen van deze werkwijzen en om te anticiperen op de marktvraag naar duurzame ontwikkeling.

Informatie- en Communicatietechnologie (ICT)

Boskalis blijft verbeteringen in ICT-systemen en -processen als basis gebruiken voor het bevorderen van efficiëntie en kennisdeling binnen de gehele wereldwijde organisatie. De nieuwe ontwikkelingen op ICT-gebied geven ons de middelen die nodig zijn om grotere en complexere projecten aan te pakken.

In de loop van 2008 werd aanzienlijke vooruitgang geboekt bij de ontwikkeling van onze innovatieve 'Enterprise Portals'. De portals, die op maat gemaakt worden voor de verschillende stakeholders, zorgen ervoor dat informatie altijd, met elk apparaat en waar ook ter wereld, beheerd en gedeeld kan worden. Dit bewijst zich vooral bij complexe projecten met meerdere teams op verschillende locaties, omdat het een efficiëntere samenwerking mogelijk maakt.

In de loop van het jaar is het voorbereidende werk verricht voor het implementeren van de prototypes van de portals. De technologie die aan de portals ten grondslag ligt, is geïmplementeerd en er is een gedetailleerd plan voor ontwikkeling en levering opgesteld. Aan beveiligings- en autorisatie-aspecten is nauw samengewerkt door de afdeling ICT en het senior management in het kader van het formaliseren van een nieuw veiligheidsbeleid.

In 2008 zijn de prototype portals, die in 2007 zijn ontwikkeld voor Project Management en Estimating & Tendering, verfijnd en definitief gemaakt. Daarnaast werden twee nieuwe prototype portals gebouwd. De Human Resources Management-portal zorgt ervoor dat gebruikers de juiste mensen met de juiste kennis voor bepaalde projecten kunnen vinden. De 'Communities of Practice'-portal is met name waardevol in het kader van kennisdeling tussen alle onderdelen en lagen van de organisatie, iets waarop sterk de nadruk wordt gelegd in ons Informatieplan 2006-2010.

Het 'Communities of Practice'-concept werd eind 2008 geïntroduceerd bij onze rotswerkzaamheden, een van de activiteiten die Boskalis wil uitbreiden in het kader van het verbreden van onze basis.

Met behulp van onder andere deze activiteiten wordt ICT nog verder met de rest van het bedrijf geïntegreerd. Het standaardiseren en centraliseren van informatie, systemen en processen verhoogt de efficiëntie en productiviteit, zorgt voor betere kennisdeling binnen de gehele onderneming.

Vooruitzichten voor het komende jaar

Na jaren van uitbundige groei volgt nu een periode van stagnatie. Boskalis gaat deze periode in met een goed en breed gevulde orderportefeuille waarmee de schepen voor 2009 en zelfs al voor een deel van 2010 behoorlijk zijn bezet. Daarmee heeft Boskalis de tijd en flexibiliteit om de organisatie proactief aan te passen aan de gewijzigde marktomstandigheden. In dat kader wordt gekeken naar het uit de vaart nemen van oudere schepen en het aanscherpen van de gehele kostenstructuur.

De financiële positie van Boskalis is zeer solide en naar verwachting zullen de geplande investeringen voor de komende jaren, circa € 200-250 miljoen per jaar, merendeels uit de eigen kasmiddelen kunnen worden betaald.

Vanwege het projectmatige karakter van ons werk wordt voor het aankomende jaar, evenals in voorgaande jaren, nu nog geen kwantitatieve prognose afgegeven. Wel wordt er vanuit gegaan dat het resultaat over 2009 naar verwachting lager zal zijn dan het recordniveau van 2008.

Tot slot

2008 is het beste jaar in onze historie geworden, met recordomzet en recordwinst. We hebben de vruchten kunnen plukken van ons beleid in de voorgaande jaren. De medewerkers van Boskalis hebben in het afgelopen jaar met toewijding en enthousiasme hun werkzaamheden uitgevoerd, waarvoor wij onze dank en waardering uitspreken.

Papendrecht / Sliedrecht, 17 maart 2009

Raad van Bestuur

dr. P.A.M. Berdowski

ing. T.L. Baartmans

drs. J.H. Kamps

Marktsegment: Landaanwinning & Kustbescherming

Wij zullen onze businessportefeuille in toenemende mate richten op drie afzonderlijke segmenten van de markt voor maritieme infrastructuur. De voornaamste business drivers voor het marktsegment Landaanwinning & Kustbescherming zijn 'Bevolkingsgroei' en 'Klimaatverandering'.

Een fundamentele langetermijn-trend waar de wereld mee te maken heeft, is de snelle economische en bevolkingsgroei die zich voordoet in de stedelijke kustgebieden - vooral in Azië.

De Verenigde Naties voorspellen dat 93% van de wereldbevolkingsgroei zal plaatsvinden in de stedelijke gebieden van minder ontwikkelde regio's, met name in China, India en Afrika. Een groot deel van deze groei vindt in kustgebieden plaats.

Snelle groei treedt echter ook op in kustgebieden van meer ontwikkelde regio's, zoals de Golfstaten, Japan, Hongkong en Singapore.

In al deze gebieden moet de infrastructuur worden uitgebreid en ontwikkeld - zowel voor industrieel en recreatief gebruik als voor woningen. In veel gevallen, vooral in gebieden die hun natuurlijke capaciteit bereikt hebben, is er nieuw land nodig.

Kustbeschermingswerkzaamheden in Bournemouth, Verenigd Koninkrijk, waarbij 700.000 m² zand aan het strand is toegevoegd.

Een manier om capaciteit te vergroten, is door het aanwinnen van land uit zee. Waar land schaars is, zoals bijvoorbeeld in Dubai, Hongkong en Singapore, worden vliegvelden, containerhavens en petrochemische installaties aangelegd op aangewonnen land. Zelfs bij 'greenfield'-projecten waar overbevolking geen factor is, is landaanwinning vaak de beste oplossing, vooral bij havenontwikkelingsprojecten waar diep water en de nabijheid van de open zee cruciale voordelen zijn.

Klimaatverandering en kustbescherming

De noodzaak om kustgebieden te beschermen tegen de effecten van klimaatverandering neemt toe, naarmate deze gebieden meer ontwikkeld raken en van groter economisch belang worden. Extreme weersomstandigheden komen wereldwijd steeds vaker voor, waardoor het beschermen van kuststreken tegen stijgende zeeniveaus en natuurrampen, zoals orkanen en tsunami's, steeds belangrijker wordt. Deze factoren vragen om investeringen in complexe en grootschalige kustverdediging - een ander gebied waarop Boskalis uitgebreide ervaring heeft.

Het eiland Vilufushi in de Malediven werd door de tsunami van 2004 compleet verwoest. Boskalis ging de uitdaging aan en begon met de complete wederopbouw van het eiland, dat tegelijkertijd ook vergroot werd door het ondiepe rif rondom het eiland op te vullen. Boskalis heeft ook nog lopende kustbeschermings-werkzaamheden in Nederland en het Verenigd Koninkrijk en onlangs voltooiden we een herontwikkelingsproject bij de Engelse kustplaats Newbiggin (www.boskalis.nl/duurzaamheid).

Over de hele wereld worden er door overheden en het bedrijfsleven preventieve maatregelen genomen in gebieden die bedreigd worden door orkanen, overstromingen en de stijgende zeespiegel.

Boven: Om de baai van de Engelse kustplaats Newbiggin te beschermen legde Boskalis een golfbreker aan van 50.000 ton rotsen die op een mat van geotextiel op de zeebodem werd gestort. De golfbreker werd omgeven door een beschermende laag van 'Core-locs'.

Links: Reconstructie van het eiland Vilufushi in de Malediven dat door de tsunami in 2004 werd verwoest.

Casus: Bescherming van St. Petersburg

De geïntegreerde en multi-disciplinaire werkzaamheden van Boskalis op dit gebied worden geïllustreerd door een lopend project van cruciaal belang in Rusland. Hier zijn we betrokken bij de afbouw van de stormvloedkering van St. Petersburg.

De prachtige werelderfgoedstad St. Petersburg ligt ongeveer een meter boven zeeniveau en is in haar 300-jarige geschiedenis getroffen door 302 zware overstromingen.

In 2006 kreeg Boskalis een opdracht ter waarde van € 50 miljoen voor de aanleg van een nieuw scheepvaartkanaal naar St. Petersburg. Daarna verwierf Boskalis in augustus 2007 samen met het Duitse Hochtief nog een contract met een waarde van € 350 miljoen. Het aandeel van Boskalis hierin bedraagt 60%. Dit project bestaat uit de afbouw van de tunnel onder het scheepvaartkanaal en het voltooien van de waterkering, waarvoor de laatste gedeeltes van de dam moesten worden gesloten. Deze dam, die het eiland Kotlin verbindt met de kust van de Finse Golf in het noorden en in het zuiden, is onderdeel van de ringweg van St. Petersburg, waarbij een tunnel onder het nieuwe scheepvaartkanaal doorloopt.

Efficiënte methodes

Tijdens het gehele project zorgen onze ultramoderne technieken voor toegevoegde waarde en grotere efficiëntie. Lokale aannemers zouden emmerbaggermolens gebruikt hebben om het scheepvaartkanaal uit te baggeren, waardoor het meer dan vier jaar geduurd zou hebben om het werk te voltooien. Doordat wij sleephopperzuigers gebruikten, bijgestaan door backhoes en een ploeg om de zeebodem te egaliseren, konden wij dit onderdeel van de werkzaamheden binnen een jaar afronden.

De ecologische eisen voor het project zijn streng. Visserij is een belangrijke industrie in de delta, zodat wij goed op de waterkwaliteit moeten letten en ervoor moeten zorgen dat we de paaitijd niet verstoren. Onze ervaring op het gebied van duurzame baggeroplossingen zorgt ervoor dat we aan al deze eisen kunnen voldoen, waarbij we al in een vroeg stadium nauw samenwerken met het Federale Ministerie van Bouw en Residentiële Voorzieningen.

Omgaan met het weer en gevaren onder water

Een van de grootste uitdagingen waar we bij onze werkzaamheden mee te maken hebben, is het weer en daarmee samenhangend de logistiek om de taak te volbrengen in een uiterst bar klimaat. En alsof het weer nog geen uitdaging genoeg biedt, ligt de baai waarin we werken bezaaid met onontplofte munitie uit de Tweede Wereldoorlog. Sinds de oorlog was er niet gebaggerd in het gebied en na het Duitse beleg, was er een enorme hoeveelheid onontplofte explosieven achtergebleven op de zeebodem. De expertise van onze dochteronderneming Heinrich Hirdes Kampfmittelräumung zorgde ervoor dat wij op een efficiënte en veilige manier met deze explosieven konden omgaan.

Lokale kennis

Een groot deel van het succes van dit strategisch cruciale project is te danken aan het feit dat we al vanaf een vroeg stadium nauw hebben samengewerkt met de Russische autoriteiten. Wij wisten hen ervan te overtuigen dat onze ideeën en methoden sneller en efficiënter resultaat zouden opleveren en dit gaf de doorslag, evenals de aanwezigheid van een team ter plekke dat ons de weg wijst in de wirwar van lokale regels en wetten. Sinds de aanvang van de werkzaamheden zijn onze ingenieurs op locatie aanwezig om lokale aannemingsbedrijven bij te staan. Al met al zijn er aan land circa 60 mensen voor ons aan het werk voor dit project, de bemanningen op de schepen niet meegerekend.

Corporate Governance

Toepassing bij Boskalis

Boskalis heeft een tweelaagse ('two-tier') bestuursstructuur, bestaande uit een Raad van Bestuur, die de vennootschap bestuurt en een Raad van Commissarissen, die erop toeziet dat aan de normen voor goed en verantwoord bestuur en ondernemerschap voldaan wordt. Uitgangspunt voor alle governance bij Boskalis is de relatie op de lange termijn tussen de vennootschap en diverse bij de vennootschap betrokken partijen: de stakeholders.

Onze stakeholders zijn die groepen en individuen die direct of indirect het bereiken van de doelstellingen van de vennootschap beïnvloeden, dan wel erdoor beïnvloed worden. Hiertoe behoren de werknemers, aandeelhouders en andere kapitaalverschaffers, toeleveranciers, afnemers, overheidsinstanties en de gemeenschappen waarbinnen wij actief zijn.

Het governance-model van Boskalis is gebaseerd op een nauwe en constructieve samenwerking tussen de Raad van Commissarissen en zijn commissies, de Raad van Bestuur en onze stakeholders. De Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen zijn verantwoordelijk voor het behartigen van de belangen van onze stakeholders en tegelijkertijd het creëren van aandeelhouderswaarde op de lange termijn.

Two-Tier Systeem

De Raad van Bestuur is belast met het dagelijks bestuur van de vennootschap en (de realisatie van) haar langetermijn-strategie. De Raad is verantwoordelijk voor het bepalen van de doelstellingen van de vennootschap, het implementeren van het zakelijke beleid en de daaruit voortvloeiende bedrijfsprestatie.

De Raad van Bestuur legt verantwoording af aan de Raad van Commissarissen en aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De Raad van Bestuur laat zich bij de vervulling van zijn taak leiden door het belang van de vennootschap en haar activiteiten en weegt daarbij de in aanmerking komende belangen van bij de vennootschap betrokken partijen af.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het toezicht op het functioneren van het bestuur en voorziet de Raad van Bestuur tevens van advies. De Raad van Commissarissen wordt in zijn werk terzijde gestaan door drie zogeheten kerncommissies, te weten de Auditcommissie, de Remuneratiecommissie en de Selectie- en Benoemingscommissie. Zie pagina's 44-46 van dit jaarverslag voor een samenvatting van de activiteiten van deze commissies in 2008.

Jaarlijks wordt ten minste één Algemene Vergadering van Aandeelhouders gehouden. De aandeelhoudersvergadering stelt onder meer de jaarrekening vast en heeft bevoegdheden ten aanzien van benoeming en ontslag van leden van de Raad van Commissarissen. Wezenlijke wijzigingen in de corporate governance-structuur van Boskalis worden ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Tegelijkertijd worden de belangen van de werknemers beschermd via de Ondernemingsraad, die zorgt voor doorlopende medezeggenschap in het kader van de Wet op de Ondernemingsraden.

De Ondernemingsraad dient erop toe te zien dat de doelstellingen van het bestuur aansluiten bij die van de werknemers.

Compliance

Het aandeel Boskalis is genoteerd en wordt verhandeld aan NYSE Euronext Amsterdam. Voor de Nederlandse wet is Boskalis een 'structuurvennootschap' en is als zodanig gebonden aan de regels en de van toepassing zijnde wetgeving die betrekking hebben op ondernemingen van deze omvang. De Nederlandse Corporate Governance Code (de 'Code'), die op 1 januari 2004 werd ingevoerd, is van toepassing op alle Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen en omvat een stelsel van gedragsregels voor goed en verantwoord bestuur. De Code bevat zowel specifieke principes als 'best practice'-bepalingen, alsmede richtlijnen voor adequaat toezicht hierop.

Boskalis onderschrijft het principe dat een deugdelijk en transparant stelsel van 'checks and balances' belangrijk is voor het vertrouwen in ondernemingen die op de kapitaalmarkt opereren. Duidelijkheid en openheid in toezicht en verantwoording zijn volgens Boskalis de hoekstenen van goed bestuur en ondernemerschap.

Als onderdeel van deze visie, en zoals vereist door de Code, heeft Boskalis een gedetailleerd "Pas toe of Leg uit"-verslag uitgegeven, dat uiteenzet hoe de principes en best practice-bepalingen bij Boskalis worden toegepast. Dit verslag kunt u vinden op onze website en is tevens bij de secretaris van de onderneming op te vragen.

In 2008 heeft Boskalis alle principes die in de Code vermeld staan, alsmede 91 van de 92 best practice-bepalingen, toegepast. De enige afwijking van de Code betreft best practice-bepaling III.2.1, die Boskalis heeft toegepast in het belang van de onderneming en haar stakeholders. Een uitvoerige verklaring van het standpunt van Boskalis in dezen vindt u in het "Pas toe of Leg uit"-verslag.

Op dit moment is Boskalis doende zijn corporate governance-structuur te toetsen aan de aangepaste Code, welke in december 2008 werd gepubliceerd. Waar nodig zal Boskalis wijzigingen implementeren. Boskalis is voornemens, conform het advies van de monitor commissie corporate governance, in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders in 2010 het corporate governance-beleid ter bespreking voor te leggen.

Risicobeheer

Markt- en concurrentierisico's

De markten van Boskalis zijn heterogeen en ontwikkelen zich vaak verschillend. In de meeste gevallen zijn de (eind)afnemers nationale, regionale en lokale overheden of aanverwante instellingen, alsmede grote internationale olie- en gasbedrijven. Onze markten worden doorgaans gedreven door economische langetermijn-factoren, zoals groei van de wereldbevolking, de wereldeconomie en internationale handels- en transportvolumes, met name over water. De langetermijn-vooruitzichten voor deze factoren zijn positief.

Op kortere termijn is het mogelijk dat onze markten - ondanks de groeitrends op de lange termijn - negatief beïnvloed zullen worden door factoren waar wij geen invloed op hebben. Hiertoe behoren

bijvoorbeeld de huidige crisis in de financiële sector en de daaruit voortvloeiende implicaties voor de wereldeconomie, alsmede belangrijke negatieve ontwikkelingen die van invloed zijn op exploratie- en exploitatieactiviteiten in de markten voor energie en andere grondstoffen.

Boskalis streeft ernaar zo goed mogelijk in te spelen op zowel positieve als negatieve ontwikkelingen in individuele marktsegmenten door een wereldwijde spreiding van activiteiten, een omvangrijke, veelzijdige en internationaal gespreide vloot en sterke marktposities op de thuismarkten. Bovendien is de baggerindustrie voor een groot deel gericht op onderhoud en ontwikkeling van infrastructuur, hetgeen betekent dat ontwikkelingen op de langere termijn in het algemeen van grotere betekenis zijn dan economische schommelingen op de korte termijn. Opdrachten worden pas in de orderportefeuille van Boskalis opgenomen als er overeenstemming is bereikt met de opdrachtgever. Hoewel het in het verleden relatief zelden is voorgekomen dat eenmaal overeengekomen contracten geannuleerd werden of substantieel in omvang gereduceerd werden, zijn dergelijke annuleringen of substantiële reducties van opdrachten in de portefeuille niet uit te sluiten. Dit kan er toe leiden dat, als gevolg van een dergelijke annulering of substantiële reductie, verliezen kunnen ontstaan uit hoofde van het afwikkelen c.q. tegensluiten van de ter dekking van valuta- en/of brandstofkostenrisico's afgesloten financiële derivaten waarvoor de onderliggende transactie c.q. kasstromen niet meer worden gerealiseerd.

Boskalis heeft zowel te maken met grote, internationaal opererende concurrenten, als met meer regionaal of lokaal opererende concurrenten met activiteiten op slechts één of meerdere deelmarkten. In de meeste gevallen worden projecten door middel van - al dan niet openbare - tenderprocedures aanbesteed. Daarbij wordt traditioneel en bij de overgrote meerderheid van de contracten op prijs geconcentreerd. Klanten, in het bijzonder olie- en gasconcerns en private havenexploitanten, kijken in toenemende mate echter eveneens naar andere factoren, ook kwalitatieve, bij het toekennen van contracten.

De baggerindustrie is een kapitaalintensieve bedrijfstak met hoge toe- en uittredingsdrempels, vooral voor bedrijven die internationaal opereren. Prijzen worden in belangrijke mate beïnvloed door de verhouding tussen de vraag naar baggerdiensten en de beschikbare capaciteit c.q. bezettingsgraad van het materieel. Een brede internationale spreiding van marktposities en een leidende positie wat betreft materieel en kosten zijn derhalve cruciale succesfactoren waar Boskalis, zowel als speerpunt van de operationele bedrijfsvoering als in het investeringsbeleid, veel aandacht aan schenkt. Daarnaast vormt de solide financiële positie een sterke basis voor het opvangen van risico's.

Operationele risico's

Op de markten waar Boskalis actief is, is 'fixed price/lump sum' nog steeds de meest gangbare contractvorm. Bij deze contractvorm dienen nagenoeg alle operationele en (inkoop)kostenrisico's door de aannemer in de prijs te worden verwerkt. Het is doorgaans niet of nauwelijks mogelijk om eventuele onverwachte in de loop van een opdracht optredende kosten met de opdrachtgever te verrekenen. Bovendien bevatten veel contracten 'mijlpalen' en bijbehorende boetes, indien deze niet gehaald worden. Derhalve wordt bij het berekenen van de kostprijs en tijdens de aanbestedingsprocedure aanzienlijke nadruk gelegd op het identificeren, analyseren en kwantificeren van dergelijke uitvoerings-, kosten- en vertragingrisico's.

Operationele risico's betreffen met name afwijkende grond- en bodemcondities, wisselende weers- of werkomstandigheden, technische inzetbaarheid van het materieel, slijtage van materieel ten gevolge van

de verwerking van gebaggerd materiaal en schade aan materieel en eigendommen van derden. Boskalis richt zich op beheersing van deze risico's; in de eerste plaats door middel van een gestructureerde aanpak in de aanbestedingsfase om eventuele risico's en hun mogelijke gevolgen te identificeren. Opdrachten worden op basis van omvang en risicoprofiel ingedeeld in bepaalde risicocategorieën. Voor elke risicocategorie zijn er procedures die voorschrijven hoe de aanbesteding van de opdracht dient te geschieden en welk bestuursorgaan bevoegd is om de opdracht te autoriseren en de prijs en voorwaarden te bepalen. In de voorbereidingsfase van de aanbesteding en afhankelijk van de risicoclassificatie maken wij gebruik van middelen als bodemonderzoek, goed toegankelijke databases met historische gegevens en uitvoerige risicoanalysetechnieken. De resultaten van de risicoanalyse worden vervolgens gebruikt als factor in de bepaling van de kostprijs en/of verkoopprijs, en bij het opstellen van de aanbestedings- en/of contractvoorwaarden. Wanneer een opdracht wordt toegekend, hoort het bijwerken van de risicoanalyse bij het grondige voorbereidingsproces voor het project en worden op basis hiervan, indien nodig, concrete maatregelen genomen. Daarnaast wordt uitgebreid aandacht besteed aan het (bij)scholen en trainen van medewerkers, het uitvoeren van een gecertificeerd kwaliteits- en veiligheidsprogramma en het optimaal onderhouden van materieel. Voorts worden sommige risico's, waar mogelijk, verzekerd.

Bij het berekenen van de kostprijs wordt ook rekening gehouden met risico's die samenhangen met prijsontwikkelingen aan de inkoopzijde, zoals loonkosten, materiaalkosten, kosten van onderaannemers en brandstofprijzen. Deze kosten zijn voor rekening van Boskalis. Daar waar mogelijk, en in het bijzonder bij projecten met een lange uitvoeringsduur, worden kostenindexerings-clausules in het contract opgenomen, vooral voor arbeidsloon en brandstof.

In het algemeen dekt Boskalis brandstofkosten op een aantal verschillende manieren af. Waar mogelijk worden in het contract clausules opgenomen met betrekking tot schommelingen in de brandstofkosten. Ook komt het voor dat een contract voorziet in de levering van brandstof door de opdrachtgever. In gevallen waarbij de brandstofrisico's substantieel zijn, worden deze veelal afgedekt met behulp van financiële instrumenten als termijncontracten of futures.

Het vermogen van Boskalis om effectief en verantwoordelijk met operationele risico's om te gaan, is bepalend voor de professionaliteit en vakkundigheid van de onderneming.

Financiële risico's

Bij het uitvoeren van projecten loopt Boskalis naast operationele risico's ook financiële risico's. Hiertoe behoren ontwrichting als gevolg van politieke ontwikkelingen en geweld, alsmede wanbetaling door opdrachtgevers. Boskalis hanteert een strikt acceptatie- en afdekkingsbeleid ten aanzien van politieke en betalingsrisico's. Tenzij sprake is van eersterangs opdrachtgevers met een zeer hoge kredietwaardigheid worden de risico's in principe afgedekt door middel van bijvoorbeeld kredietverzekeringen, bankgaranties en vooruitbetalingen. Omzet en resultaat worden slechts verantwoord wanneer voldoende zekerheid bestaat over de realisatie daarvan.

Een groot deel van de projecten wordt niet gecontracteerd in euro's. Doorgaans worden posities in niet-euro valuta's volledig afgedekt zodra zij zich voordoen, in de meeste gevallen door middel van valutatermijncontracten. Vooral de koers van de US dollar ten opzichte van de euro is daarbij van belang. Een groot deel van de projecten wordt gecontracteerd in US dollars of valuta die daar in meer of mindere mate aan gekoppeld zijn.

Als we naar onze concurrentiepositie kijken, kunnen we stellen dat het merendeel van de grote internationaal opererende concurrenten van Boskalis eveneens een kostenstructuur heeft die grotendeels aan de euro gerelateerd is. Dat betekent dat onze concurrentiepositie niet sterk onderhevig is aan schommelingen in de wisselkoersen.

In een aantal marktsegmenten ondervinden wij concurrentie van partijen met een kostenstructuur die niet aan de euro gerelateerd is. De invloed van schommelingen in de wisselkoersen is in deze marktsegmenten groter. Per saldo wordt de concurrentiepositie van de vennootschap echter slechts beperkt beïnvloed door schommelingen in de valutakoersen.

De belangrijkste deelnemingen van Boskalis (Archirodon en Lamnalco) zijn geheel of grotendeels dollargerelateerd. De kostenstructuur van deze ondernemingen is echter eveneens geheel of grotendeels dollargerelateerd. Deze deelnemingen worden bezien vanuit een langetermijn-visie. Wisselkoersrisico's die samenhangen met de investeringen in deze deelnemingen worden niet afgedekt. Er wordt vanuit gegaan dat schommelingen in de valutakoersen, rente- en inflatieontwikkelingen elkaar op lange termijn zullen compenseren. Posten op de verlies- en winstrekeningen van deze deelnemingen worden omgerekend tegen de gemiddelde wisselkoers. Omrekeningsverschillen worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het eigen vermogen gebracht.

Financiële derivaten ter dekking van onder andere valuta- en/of brandstofkostenrisico's (zoals termijncontracten, opties, renteswaps en futures) worden uitsluitend gebruikt, indien er ook sprake is van een echte onderliggende transactie. Echter, er bestaat een risico dat, als gevolg van het annuleren of substantieel reduceren van opdrachten, verliezen kunnen ontstaan op het afwikkelen c.q. tegensluiten van de afgesloten financiële derivaten, waarvoor de onderliggende transactie c.q. kasstromen niet meer worden gerealiseerd.

Zoals in de aannemerij gebruikelijk is, staan ook bij Boskalis grote bedragen uit in de vorm van bankgaranties c.q. 'surety bonds' (garanties van verzekeringsmaatschappijen), voornamelijk ten gunste van opdrachtgevers.

Omdat het voor de continuïteit van de bedrijfsvoering essentieel is dat er voldoende krediet- en vooral bankgarantiefaciliteiten ter beschikking staan, is het financieringsbeleid van Boskalis gericht op het behoud van een solide financiële positie. De vennootschap beschikt over voldoende krediet- en bankgarantiefaciliteiten.

Interne risicobeheer- en controlesystemen

De interne risicobeheer- en controlesystemen zijn gebaseerd op de principes van een effectieve controle- en beheersorganisatie en zijn toegesneden op de praktische werkomgeving waarin Boskalis wereldwijd opereert.

Gezien het 'hands-on'-karakter van onze onderneming en de korte communicatielijnen die wij hanteren, zijn er bij Boskalis drie factoren van belang bij het beoordelen en evalueren van de systemen en praktijken met betrekking tot intern risicobeheer en controle:

1. In de dagelijkse gang van zaken wordt de ruggengraat van het operationele risicobeheer en de operationele controle gevormd door een uitgebreid stelsel van kwaliteitszorgvoorschriften, -procedures en -systemen waarin duidelijke richtlijnen zijn opgenomen met betrekking tot verantwoordelijkheden, bevoegdheden en risicobeheersing. Naast audits door externe bureaus, worden bij Boskalis ook regelmatig interne audits uitgevoerd onder de auspiciën van de afdeling SHE-Q. De auditverslagen worden regelmatig besproken tijdens de vergaderingen van de Raad van Bestuur met de business unit managers.

2. Bij de dagelijkse aansturing van de Boskalis-organisatie wordt uitgegaan van duidelijke verantwoordelijkheden en korte, heldere managementlijnen die eenduidig zijn vastgelegd. Zowel in de concurrentiestrijd als bij de uitvoering van projecten zijn snelheid, kennis van zaken en daadkracht van het grootste belang. De dagelijkse aansturing is 'hands-on'.
3. De voortgang en ontwikkeling van de operationele resultaten en de financiële positie van de onderneming, evenals de operationele en financiële risico's, worden bewaakt door middel van een gestructureerde periodieke rapportage, analyses van de financiële resultaten en functioneringsgesprekken op senior managementniveau.

Risico's ten aanzien van de financiële verslaggeving

Opzet van de financiële verslaggeving

De financiële rapportage van Boskalis is opgezet binnen een strak kader van budgettering, verslaggeving en prognoses. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen rapportage voor intern en extern gebruik. De externe verslaggeving bestaat uit een jaarverslag, inclusief een door de externe accountant gecontroleerde jaarrekening, alsmede een halfjaarbericht met verkorte geconsolideerde en gesegmenteerde financiële informatie. De externe rapportages worden conform EU-IFRS opgesteld op basis van de interne financiële verslaggeving.

De interne financiële verslaggeving, de zogenaamde managementrapportage, bestaat uit uitgebreide geconsolideerde kwartaalrapportages, waarin actuele ontwikkelingen worden vergeleken met de (cumulatieve) kwartaalbudgetten. Daarnaast wordt elk kwartaal een prognose opgesteld van de verwachte jaarresultaten, kasstroom en balansposities per ultimo boekjaar. De kwartaalbudgetten zijn onderdeel van het jaarlijkse groepsbudget, dat in december van elk jaar door de Raad van Commissarissen en Raad van Bestuur wordt vastgesteld.

De interne financiële verslaggeving kent een gelaagde opbouw, conform de interne verdeling van managementverantwoordelijkheden, waarbij trapsgewijs wordt geconsolideerd, beginnend bij de projecten, via de business units tot en met de geconsolideerde groepsrapportage. Projectmanagers zijn verantwoordelijk voor de budgetten, winst- en verliesrekeningen en balansen voor hun projecten, die worden opgesteld conform de geldende richtlijnen en afspraken. Op hun beurt zijn de business unit managers verantwoordelijk voor de financiële rapportage van hun business units.

De kwartaalrapportages worden door de Raad van Bestuur in formele kwartaalvergaderingen met de verantwoordelijke business unit managers besproken. Deze vergaderingen worden genotuleerd. De geconsolideerde groepsrapportage wordt op kwartaalbasis met de Raad van Commissarissen besproken.

De opzet en kwaliteit van de financiële verslaggeving en controlesystemen van Boskalis en zijn groepsmaatschappijen worden gewaarborgd door eenduidige periodieke interne en externe audits. Ter zake doende aspecten van de financiële verslaggeving en controlesystemen zijn vastgelegd in handboeken, richtlijnen en procedures.

Interne audits ter bewaking en verbetering van de kwaliteit en discipline vinden plaats op basis van steekproeven en ad hoc-onderzoeken (de zogenaamde financiële audits). Daarbij wordt ook aandacht besteed aan voorschriften en training. Bovendien wordt de kwaliteit van de financiële controlesystemen regelmatig beoordeeld in het kader van de werkzaamheden van de externe accountants.

De Raad van Bestuur is van mening dat de bovenstaande opzet van de financiële verslaggeving, met zijn duidelijke formele structuur en regelmatige beoordeling en decharge, garant staat voor de kwaliteit van de cijfers in de periodieke rapportages.

Verklaring aangaande risico's ten aanzien van de financiële verslaggeving

Ondanks de risicobeheer- en controlesystemen die Boskalis heeft ingesteld, bestaat er geen absolute zekerheid dat fouten, verliezen, fraude of onwettige handelingen voorkomen kunnen worden.

De Raad van Bestuur verklaart echter dat, gegeven de opzet en werking van de door Boskalis gehanteerde financiële verslaggeving en controlesystemen:

- de risicobeheer- en controlesystemen een redelijke mate van zekerheid bieden dat de financiële verslaggeving geen wezenlijke onjuistheden bevat;
- de Raad geen indicaties heeft dat de risicobeheer- en controlesystemen in het verslagjaar niet naar behoren zouden hebben gewerkt;
- de Raad geen indicaties heeft dat de risicobeheer- en controlesystemen in het lopende jaar niet naar behoren zullen werken.

Het onderwerp interne risicobeheer en controle is met de Raad van Commissarissen besproken.

In de risicobeheer- en interne controlesystemen zijn in de loop van het verslagjaar geen wijzigingen van formaat doorgevoerd.

Bestuurdersverklaring

De Raad van Bestuur van Koninklijke Boskalis Westminster N.V. verklaart dat, voor zover haar bekend:

1. De jaarrekening, die is opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor het opstellen van jaarrekeningen en opgenomen op pagina 77 tot en met 136 van het Jaarverslag, een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva en de financiële positie per 31 december 2008 en het resultaat over 2008 van Koninklijke Boskalis Westminster N.V. en de gezamenlijk in de consolidatie opgenomen ondernemingen; en
2. Het Verslag van de Raad van Bestuur, zoals opgenomen op pagina 49 tot en met 76, een getrouw beeld geeft omtrent de toestand op 31 december 2008, de gang van zaken gedurende 2008 van Koninklijke Boskalis Westminster N.V. en van de met haar verbonden ondernemingen waarvan de gegevens in haar jaarrekening zijn opgenomen; en
3. Het Verslag van de Raad van Bestuur, zoals opgenomen op pagina 49 tot en met 76, een beschrijving geeft van de wezenlijke risico's waarmee Koninklijke Boskalis Westminster N.V. wordt geconfronteerd.

Papendrecht / Sliedrecht, 17 maart 2009

Raad van Bestuur

dr. P.A.M. Berdowski

ing. T.L. Baartmans

drs. J.H. Kamps

Jaarrekening over 2008

Inhoudsopgave

Geconsolideerde winst- en verliesrekening	80
Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat	81
Geconsolideerde balans voor winstbestemming	82
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	83
Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening	84
1. Algemeen	84
2. Overeenstemming met International Financial Reporting Standards	84
2.1 Overeenstemmingsverklaring	84
2.2 Nog niet toegepaste nieuwe standaarden en interpretaties	84
3. Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving	85
3.1 Opmaak en waardering	85
3.2 Consolidatie	86
3.3 Vreemde valuta	86
3.4 Afgeleide financiële instrumenten en hedging	87
3.5 Bijzondere waardeverminderingen	87
3.6 Immateriële activa	87
3.7 Concessiecontracten	88
3.8 Materiële vaste activa	88
3.9 Geassocieerde deelnemingen	89
3.10 Overige financiële vaste activa	89
3.11 Voorraden	89
3.12 Te vorderen van en verschuldigd aan opdrachtgevers inzake onderhanden werken	89
3.13 Debiteuren en overige vorderingen	89
3.14 Liquide middelen	89
3.15 Rentedragende leningen	90
3.16 Verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen	90
3.17 Op aandelen gebaseerde beloningsplannen	90
3.18 Voorzieningen	90
3.19 Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen	91
3.20 Crediteuren en overige schulden	91
3.21 Netto-omzet	91
3.22 Overige opbrengsten	91
3.23 Operationele kosten	91
3.24 Kosten van personeelsbeloningen	91
3.25 Afschrijvingen en amortisaties	91
3.26 Financieringsbatens en -lasten	91
3.27 Aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen	92
3.28 Belastingen naar de winst	92
3.29 Dividenden	92
3.30 Geconsolideerd kasstroomoverzicht	92
3.31 Grondslagen voor gesegmenteerde informatie	92
4. Bedrijfscombinatie	93
5. Gesegmenteerde informatie	94
5.1 Bedrijfssegmenten	94
5.2 Geografische segmenten	95
6. Overige opbrengsten	95
7. Operationele kosten	96
8. Kosten van personeelsbeloningen	96
9. Financieringsbatens en -lasten	96
10. Belastingen naar de winst	97
11. Belastingvorderingen en -verplichtingen	98
12. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen	98
13. Immateriële activa	100
13.1 Goodwill	100

13.2	Concessie	101
14.	Materiële vaste activa	102
15.	Geassocieerde deelnemingen	103
16.	Overige financiële vaste activa	104
17.	Vorraden	104
18.	Te vorderen van en verschuldigd aan opdrachtgevers inzake onderhanden werken	105
19.	Debiteuren en overige vorderingen	105
20.	Liquide middelen	105
21.	Eigen vermogen	106
21.1	Geplaatst kapitaal	107
21.2	Agioreserve	107
21.3	Wettelijke reserve deelnemingen	107
21.4	Hedgingreserve	108
21.5	Herwaarderingsreserve	108
21.6	Koersomrekeningsreserve	108
21.7	Actuariële reserve	108
21.8	Reserve ingehouden winsten	108
21.9	Onverdeelde winst	108
21.10	Winst per aandeel	108
22.	Rentedragende leningen	109
23.	Verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen	109
23.1	Pensioenverplichtingen uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen	110
24.	Voorzieningen	112
25.	Crediteuren en overige schulden	113
26.	Financiële instrumenten	113
26.1	Financieel risicobeheer	113
26.2	In de balans opgenomen financiële instrumenten en reële waarde	118
26.3	Kapitaalbeheer	120
26.4	Overige financiële instrumenten	121
27.	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	121
28.	Honoraria accountants	122
29.	Gebeurtenissen na balansdatum	122
30.	Verbonden partijen	122
30.1	Identiteit van verbonden partijen	122
30.2	Transacties met verbonden partijen	126
	Vennootschappelijke winst- en verliesrekening	129
	Vennootschappelijke balans voor winstbestemming	130
	Vermogensmutatieoverzicht	131
	Toelichting bij de vennootschappelijke jaarrekening	132
1.	Algemeen	132
2.	Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving	132
3.	Deelneming in dochterondernemingen	132
4.	Geplaatst kapitaal	132
5.	Agioreserve	133
6.	Overige reserves	133
7.	Onverdeelde winst	133
8.	Bezoldigingen van de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen	133
9.	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	133
	Overige gegevens	134
	Accountantsverklaring	135

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

<i>(in € 1.000)</i>	<i>Toelichting</i>	2008	2007
Bedrijfsopbrengsten			
Netto-omzet	[5]	2.093.847	1.868.529
Overige opbrengsten	[6]	101.495	8.512
		2.195.342	1.877.041
Bedrijfslasten			
Operationele kosten	[7]	- 1.480.762	- 1.292.888
Kosten van personeelsbeloningen	[8]	- 260.027	- 236.093
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	[14]	- 115.441	- 102.531
		- 1.856.230	- 1.631.512
Bedrijfsresultaat		339.112	245.529
Financieringsbaten en -lasten			
Financieringsbaten	[9]	10.456	4.552
Financieringslasten	[9]	- 10.023	- 7.177
		433	- 2.625
Aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen inclusief bijzondere waardeverminderingen	[15]	- 28.563	7.490
Winst voor belastingen		310.982	250.394
Belastingen naar de winst	[10]	- 60.870	- 43.321
Nettogroepswinst		250.112	207.073
Nettowinst toerekenbaar aan:			
Aandeelhouders		249.105	204.376
Minderheidsbelangen		1.007	2.697
		250.112	207.073
Gemiddeld aantal aandelen	[21.10]	85.799.361	85.799.361
Winst per aandeel	[21.10]	€ 2,90	€ 2,38
Verwaterde winst per aandeel	[21.10]	€ 2,90	€ 2,38

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat

<i>(in € 1.000)</i>	<i>Toelichting</i>	2008	2007
Rechtstreeks in het groepsvermogen verwerkte resultaten (na belastingen)			
Koersomrekeningsverschillen buitenlandse activiteiten	[21.6]	- 7.765	- 12.296
Herwaardering van materiële vaste activa	[4]	3.834	—
Actuariële winsten en verliezen en limitering nettopensioenvorderingen op toegezegd-pensioenregelingen	[23.1]	- 19.363	- 1.896
Mutatie reële waarde kasstroomafdekkingen	[26.2]	- 30.534	18.073
		- 53.828	3.881
Nettogroepswinst		250.112	207.073
Totaalresultaat		196.284	210.954
Totaalresultaat over het boekjaar toerekenbaar aan:			
Aandeelhouders		194.169	207.758
Minderheidsbelangen		2.115	3.196
		196.284	210.954

Geconsolideerde balans voor winstbestemming

(in € 1.000)	Toelichting	31 december	
		2008	2007
Activa			
Vaste activa			
Immateriële activa	[13]	19.395	3.536
Materiële vaste activa	[14]	979.289	857.427
Geassocieerde deelnemingen	[15]	218.366	9.612
Overige financiële vaste activa	[16]	8.527	5.898
Uitgestelde belastingvorderingen	[12]	6.600	2.061
		1.232.177	878.534
Viottende activa			
Vorraden	[17]	76.004	59.056
Te vorderen van opdrachtgevers inzake onderhanden werken	[18]	146.482	204.372
Debiteuren en overige vorderingen	[19]	686.160	704.012
Te vorderen belastingen naar de winst	[11]	2.234	2.211
Liquide middelen	[20]	408.356	351.923
		1.319.236	1.321.574
Totaal activa		2.551.413	2.200.108
Groepsvermogen			
Geplaatst kapitaal	[21]	68.639	68.639
Agioreserve	[21]	13.261	13.261
Overige reserves	[21]	529.113	481.774
Onverdeelde winst	[21.9]	249.105	204.376
Totaal eigen vermogen toe te rekenen aan de aandeelhouders		860.118	768.050
Minderheidsbelangen		7.580	8.686
Totaal groepsvermogen	[21]	867.698	776.736
Schulden			
Langlopende schulden en voorzieningen			
Rentedragende leningen	[22]	41.898	59.384
Verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen	[23]	35.947	10.802
Uitgestelde belastingverplichtingen	[12]	17.088	36.406
Voorzieningen	[24]	5.246	6.054
Overige schulden		16	1.313
		100.195	113.959
Kortlopende schulden en voorzieningen			
Crediteuren en overige schulden	[25]	802.832	883.363
Verschuldigd aan opdrachtgevers inzake onderhanden werken	[18]	375.593	296.569
Aflossingsverplichtingen en overige bankschulden	[22]	277.262	27.697
Te betalen belastingen naar de winst	[11]	126.591	100.671
Voorzieningen	[24]	1.242	1.113
		1.583.520	1.309.413
Totaal schulden		1.683.715	1.423.372
Totaal groepsvermogen en schulden		2.551.413	2.200.108

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

<i>(in € 1.000)</i>	<i>Toelichting</i>	2008	2007
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Nettogroepswinst		250.112	207.073
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen		115.441	102.531
Cashflow		365.553	309.604
Aanpassingen voor:			
Financieringsbaten en -lasten		- 433	2.625
Belastingen naar de winst		60.870	43.321
Boekresultaten op vaste activa		- 101.273	- 8.664
Bijzondere waardeverminderingen op geassocieerde deelnemingen		35.268	—
Mutatie overige financiële vaste activa		- 2.629	1.634
Mutatie langlopende schulden en voorzieningen (inclusief directe vermogensmutaties)		- 12.386	5.667
Mutatie voorraden		- 16.948	- 12.568
Mutatie debiteuren en overige vorderingen		17.852	- 288.141
Mutatie crediteuren en overige schulden		- 110.610	420.595
Mutatie te vorderen van en verschuldigd aan opdrachtgevers inzake onderhanden werken		136.914	- 31.005
Resultaat geassocieerde deelnemingen		- 6.705	- 7.490
Kasstroom gegenereerd uit operationele activiteiten		365.473	435.578
Ontvangen dividenden			
		1.968	6.175
Ontvangen rente		10.456	4.552
Betaalde rente		- 10.023	- 7.177
Betaalde winstbelastingen		- 54.572	- 15.819
Nettokasstroom uit operationele activiteiten		313.302	423.309
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings in (im)materiële vaste activa		- 291.980	- 261.745
Desinvesterings materiële vaste activa tegen opbrengstwaarde		173.032	19.681
Investerings in dochterondernemingen, na aftrek van verworven geldmiddelen		- 24.553	—
Saldo investeringen en desinvesterings in geassocieerde deelnemingen		- 240.049	694
Nettokasstroom uit investeringsactiviteiten		- 383.550	- 241.370
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Opgenomen leningen		343.550	33.956
Aflossingen op leningen		- 118.612	- 10.159
Betaald dividend aan aandeelhouders		- 102.101	- 58.344
Betaald dividend aan minderheidsbelangen		- 3.221	- 514
Nettokasstroom uit financieringsactiviteiten		119.616	- 35.061
Saldo toename / afname (-) liquide middelen		49.368	146.878
Liquide middelen per 1 januari	[20]	351.923	215.763
Rekening-courantkredieten per 1 januari	[20]	- 1.569	- 9.686
Saldo liquide middelen per 1 januari		350.354	206.077
Saldo toename / afname (-) liquide middelen			
		49.368	146.878
Koersomrekeningsverschillen		2.375	- 2.601
Mutatie in saldo liquide middelen		51.743	144.277
Liquide middelen per 31 december	[20]	408.356	351.923
Rekening-courantkredieten per 31 december	[20]	- 6.259	- 1.569
Saldo liquide middelen per 31 december		402.097	350.354

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

1. Algemeen

Koninklijke Boskalis Westminster N.V. is een internationaal opererend concern met een leidende positie op de wereldmarkt van bagger- en daaraan gerelateerde maritieme diensten. Het hoofdkantoor van Koninklijke Boskalis Westminster N.V. is gevestigd in Papendrecht, Nederland. Koninklijke Boskalis Westminster N.V. is een naamloze vennootschap die ter beurse is genoteerd aan de NYSE Euronext Amsterdam. De groep (de onderneming en haar dochterondernemingen) heeft gedurende de verslagperiode geen belangrijke wijzigingen ondergaan als gevolg van acquisities of vervreemdingen.

De jaarrekening is door de Raad van Bestuur opgesteld, in de vergadering van de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur op 17 maart 2009 besproken en na ondertekening vrijgegeven voor publicatie.

De jaarstukken 2008 zullen ter vaststelling worden voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 14 mei 2009.

Op 21 mei 2007 heeft Koninklijke Boskalis Westminster N.V. voor de gewone aandelen een 3:1 aandelen-splitsing doorgevoerd (drie nieuwe aandelen voor een oud aandeel). De cumulatief beschermingspreferente aandelen zijn per 21 mei 2007 niet gesplitst, maar kennen vanaf deze datum drie stemrechten per aandeel. Tenzij anders vermeld is alle relevante informatie per aandeel in de jaarrekening voor vergelijkingsdoeleinden aangepast in overeenstemming met de aandelensplitsing in 2007.

2. Overeenstemming met International Financial Reporting Standards

2.1 Overeenstemmingsverklaring

De geconsolideerde jaarrekening en toelichtingen daarop zijn in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

2.2 Nog niet toegepaste nieuwe standaarden en interpretaties

De volgende nieuwe standaarden, aanpassingen in bestaande standaarden en interpretaties zijn nog niet verplicht voor het boekjaar 2008 en zijn nog niet toegepast bij het opstellen van deze geconsolideerde jaarrekening:

- IFRS 8 Operating segments ('Operationele segmenten') introduceert voor de rapportage op basis van segmenten de zogeheten 'managementbenadering'. Onder IFRS 8, die in 2009 verplicht van toepassing wordt op de geconsolideerde jaarrekening van de groep, is een presentatie en toelichting vereist van gesegmenteerde informatie, op basis van interne rapportages die op regelmatige basis door de belangrijkste operationele besluitvormende functionaris van de groep (de 'Chief Operating Decision Maker') worden gebruikt om de ontwikkeling van elk segment te beoordelen en middelen toe te kennen. De groep gebruikt voor interne prestatiemeting dezelfde segmentatie als voor de externe verslaggeving, en daarom zal deze nieuwe standaard naar verwachting geen materiële impact hebben voor de geconsolideerde jaarrekening.
- In de herziene versie van IAS 23 Financieringskosten verdwijnt de bestaande keuzemogelijkheid om financieringskosten onmiddellijk als last te verantwoorden of te activeren. Volgens de herziene voorschriften dient een entiteit de financieringskosten die direct toerekenbaar zijn aan de acquisitie, constructie of productie van een in aanmerking komend actief te activeren als onderdeel van de kosten van dat actief. De herziene versie van IAS 23 wordt in 2009 verplicht van toepassing op de geconsolideerde jaarrekening van de groep en zal een stelselwijziging betekenen voor de groep. In overeenstemming met de overgangsbepalingen zal de groep de herziene IAS 23 toepassen op in aanmerking komende activa waarvoor de activering van de financieringskosten op of na de datum van inwerkingtreding ingaat. Om die reden is er geen sprake van enige invloed op voorafgaande perioden in de geconsolideerde jaarrekening van de groep over 2009.
- IFRIC 13 Customer Loyalty Programmes ('klantenbindingprogramma's') behandelt de verantwoording van klantenbindingprogramma's die entiteiten toepassen of waaraan zij op andere wijze deelnemen. Deze interpretatie, die in 2009 verplicht van toepassing wordt op de jaarrekening van de groep, zal geen invloed hebben op de geconsolideerde jaarrekening aangezien de groep dergelijke programma's niet kent.
- Volgens de wijzigingen in IAS 32 Financiële instrumenten: presentatie en IAS 1 Presentatie van de jaarrekening inzake 'puttable financial instruments and obligations arising on liquidation'

(‘financiële instrumenten met terugnameverplichting en de verplichtingen in geval van liquidatie’) dienen instrumenten met terugnameverplichting en instrumenten waarbij de entiteit alleen in het geval van liquidatie verplicht is een pro rata deel van de netto activa van de entiteit aan een derde te leveren, als eigen vermogen te worden aangemerkt indien aan bepaalde voorwaarden is voldaan. De wijzigingen worden in 2009 verplicht van toepassing op de jaarrekening van de groep, waarbij toepassing met terugwerkende kracht is vereist, en zullen naar verwachting geen invloed hebben op de geconsolideerde jaarrekening.

- In de herziene IFRS 3 Bedrijfscombinaties (2008) zijn onder meer de volgende wijzigingen aangebracht, die voor de activiteiten van de groep waarschijnlijk relevant zijn:
 - de definitie van bedrijf is uitgebreid, waardoor valt te verwachten dat meer overnames als bedrijfscombinaties zullen worden verwerkt;
 - een voorwaardelijke vergoeding wordt tegen reële waarde gewaardeerd; wijzigingen na eerste opname worden in de winst- en verliesrekening opgenomen;
 - behalve de uitgiftekosten voor aandelen en schulden worden transactiekosten ten laste van het resultaat verwerkt in de periode waarin ze zijn gemaakt;
 - een eventueel reeds gehouden belang in de overgenomen partij wordt tegen reële waarde gewaardeerd; de winst of het verlies wordt in de winst- en verliesrekening opgenomen;
 - een minderheidsbelang mag naar keuze worden gewaardeerd tegen de reële waarde of tegen het proportionele aandeel in de identificeerbare activa en verplichtingen van de overgenomen partij; die keuze wordt per transactie gemaakt.
- De herziene versie van IFRS 3, die in 2009 verplicht van toepassing wordt op de jaarrekening van de groep en betrekking zal hebben bedrijfscombinaties die op of na 1 juli 2009 plaatsvinden, wordt prospectief toegepast en heeft derhalve geen effect op voorgaande perioden in de geconsolideerde jaarrekening over 2009.
- In de gewijzigde versie van IAS 27 De geconsolideerde jaarrekening en de enkelvoudige jaarrekening (2008) wordt bepaald dat wijzigingen in het eigendomsbelang van de groep in een dochteronderneming, bij behoud van zeggenschap, worden verantwoord als een aandelentransactie. Wanneer de groep niet langer zeggenschap over een dochteronderneming heeft, wordt een eventueel resterend belang in de voormalige dochteronderneming tegen reële waarde gewaardeerd, waarbij de daaruit voortvloeiende winsten of verliezen in de winst- en verliesrekening worden opgenomen. De wijzigingen in IAS 27, die in 2010 verplicht van toepassing worden op de jaarrekening van de groep, zullen naar verwachting geen belangrijke invloed op de geconsolideerde jaarrekening hebben.
 - De wijziging in IFRS 2 Op aandelen gebaseerde betalingen - Voorwaarden voor onvoorwaardelijke toezegging en annulering verduidelijkt de definitie van voorwaarden voor onvoorwaardelijke toezegging, introduceert het begrip ‘non-vesting’ voorwaarden, schrijft voor dat ‘non-vesting’ voorwaarden tot uitdrukking komen in de reële-waardebepaling op de toekenningsdatum en regelt de verwerking van ‘non-vesting’ voorwaarden en annuleringen. De wijzigingen in IFRS 2 worden in 2009 verplicht van toepassing op de geconsolideerde jaarrekening, met terugwerkende kracht. Deze wijzigingen zullen geen belangrijke invloed op de geconsolideerde jaarrekening hebben.

3. Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving

3.1 Opmaak en waardering

De geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld in euro, de functionele valuta van de groep. De geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld op basis van historische kostprijzen voorzover IFRS de waardering en resultaatbepaling van specifieke posten niet op andere wijze voorschrijft. Het opmaken van de jaarrekening in overeenstemming met IFRS brengt met zich mee dat inschattingen en aannames van het management mede de opgenomen bedragen van activa, passiva, opbrengsten en kosten bepalen. Inschattingen en aannames hebben met name betrekking op de waardering van materiële vaste activa (economische levensduur en bijzondere waardeverminderingen), goodwill, waardering geassocieerde deelnemingen, eindwerkresultaten op onderhanden werken, pensioenverplichtingen, belastingposities en financiële instrumenten. De gemaakte inschattingen en daarmee samenhangende aannames zijn gebaseerd op ervaringen en inzichten van het management en op de ontwikkeling van externe factoren die onder de gegeven omstandigheden als redelijk kunnen worden beschouwd. Inschattingen en aannames zijn aan

wijzigingen, als gevolg van veranderende feiten en inzichten, onderhevig en kunnen per verslagperiode andere uitkomsten hebben. De mutaties in deze uitkomsten worden, afhankelijk van de aard van de betreffende post, verwerkt in de balans of in de winst- en verliesrekening. De feitelijke resultaten kunnen afwijken van eerdere op basis van inschattingen en aannames gerapporteerde resultaten. Alle bedragen in de toelichting luiden, tenzij anders vermeld, in duizenden euro's.

3.2 Consolidatie

3.2.1 Dochterondernemingen

Dochterondernemingen worden op grond van feitelijke beslissende zeggenschap voor 100%, rekening houdend met minderheidsbelangen, in de consolidatie betrokken. De jaarrekeningen van dochterondernemingen zijn in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen vanaf de datum waarop voor het eerst sprake is van zeggenschap, tot aan het moment waarop deze eindigt. De grondslagen voor financiële verslaggeving van dochterondernemingen zijn waar nodig aangepast aan de door groep gehanteerde grondslagen.

3.2.2 Joint ventures

Joint ventures, zowel strategische allianties als op contractuele afspraken gebaseerde projectgedreven aannemingscombinaties, worden op basis van het aandeel in de feitelijke gezamenlijke zeggenschap op proportionele basis in de consolidatie opgenomen. Vorderingen op en schulden aan projectgedreven aannemingscombinaties worden in de consolidatie geëlimineerd. Eliminatieverschillen als gevolg van onbalans tussen partners in rekeningen-courant met projectgedreven aannemingscombinaties, bijvoorbeeld door leverantieverschillen in de tijd, worden in de geconsolideerde balans als overige vorderingen of overige schulden opgenomen.

3.2.3 Geassocieerde deelnemingen

Aandelenbelangen die op grond van het criterium van feitelijke beslissende zeggenschap niet in aanmerking komen voor consolidatie, maar waarbij invloed van betekenis op het financiële en operationele beleid bestaat, worden opgenomen in de post geassocieerde deelnemingen. Invloed van betekenis wordt verondersteld te bestaan indien de groep houder is vanaf 20 procent van de stemrechten van een andere entiteit. De geconsolideerde jaarrekening omvat het aandeel van de groep in het resultaat van geassocieerde deelnemingen, na correctie van de grondslagen in overeenstemming met de grondslagen van de groep, vanaf de datum waarop de groep voor het eerst invloed van betekenis heeft, tot aan de datum waarop voor het laatst sprake is van invloed van betekenis.

3.2.4 Eliminatie van transacties bij consolidatie

Intragroep vorderingen en schulden alsmede onderlinge leveringen binnen de groep en niet-gerealiseerde resultaten binnen de groep en met geassocieerde deelnemingen en joint ventures worden naar rato van het belang dat de groep in de investering heeft in de consolidatie geëlimineerd.

3.3 Vreemde valuta

De activa en passiva van buitenlandse dochterondernemingen en joint ventures die luiden in andere functionele valuta dan de euro, zijn omgerekend tegen de koersen per het einde van het verslagjaar c.q. de verslagperiode. De posten van de winst- en verliesrekeningen van de betreffende buitenlandse dochterondernemingen en joint ventures zijn omgerekend tegen gemiddelde koersen, die de transactiekoersen gedurende het jaar benaderen. De uit deze systematiek voortvloeiende koersomrekeningsverschillen worden rechtstreeks ten gunste, dan wel ten laste van de koersomrekeningsreserve in het groepsvermogen gebracht. Koersverschillen als gevolg van transacties in de bedrijfsvoering worden ten gunste of ten laste van het resultaat over de lopende verslagperiode gebracht.

3.4 Afgeleide financiële instrumenten en hedging

Koninklijke Boskalis Westminster N.V. heeft als beleid dat alle operationele valutarisico's, die vooral betrekking hebben op toekomstige kasstromen uit contracten die geheel of gedeeltelijk luiden in andere valuta dan de betreffende functionele valuta en die een hoge mate van waarschijnlijkheid van realisatie hebben, worden afgedekt door middel van kasstroomafdekkingen. Ook worden regelmatig brandstofprijrisico's en renterisico's in toekomstige kasstromen door middel van specifieke derivaten afgedekt. Op kasstroomafdekkingen wordt overwegend "hedge accounting" toegepast. Dit betekent dat marktwaardemutaties van nog niet afgewikkelde kasstroomafdekkingen, inclusief gerealiseerde resultaten op het doorrollen van bestaande afdekkingen als gevolg van afwijkende looptijden van de betreffende afdekkingen en de onderliggende kasstromen, rekening houdend met belastingen, direct ten gunste of ten laste van de hedgingreserve in het groepsvermogen worden gebracht. Indien een ten gunste of ten laste van het groepsvermogen opgenomen kasstroomafdekking expireert, wordt tegengesloten of wordt uitgeoefend danwel de afdekkingsrelatie met de onderliggende kasstromen niet meer als effectief kan worden aangemerkt, maar zolang de onderliggende kasstroom naar verwachting nog steeds zal plaatsvinden, blijft het cumulatieve resultaat in het groepsvermogen opgenomen tot de verslagperiode waarin de onderliggende kasstroom zich voordoet. Alsdan wordt het cumulatieve resultaat direct ten gunste of ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht. Marktwaardemutaties van kasstroomafdekkingen waarop geen "hedge accounting" wordt toegepast (niet-effectieve kasstroomafdekkingen en het niet-effectieve deel van effectieve kasstroomafdekkingen), worden ten gunste of ten laste van de winst- en verliesrekening over de lopende verslagperiode gebracht. Resultaten uit afgewikkelde effectieve kasstroomafdekkingen en de marktwaardemutaties van niet-effectieve kasstroomafdekkingen worden verwerkt in de betreffende posten binnen het bedrijfsresultaat. De aan- en verkopen van financiële instrumenten worden overwegend tegen transactiekoers verantwoord. Afgeleide financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen reële waarde.

3.5 Bijzondere waardeverminderingen

De boekwaarde van activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld op indicaties voor bijzondere waardeverminderingen. Uitgezonderd hiervan zijn voorraden, te vorderen van opdrachtgevers inzake onderhanden werken, uitgestelde belastingvorderingen, financiële instrumenten die binnen het toepassingsgebied van IAS 39 vallen en activa die resulteren uit personeelsbeloningen. In geval van indicaties voor een bijzondere waardevermindering wordt een schatting gemaakt van de realiseerbare waarde van het betreffende activum. Het verschil tussen de uitkomsten van deze schatting en de betreffende boekwaarde wordt als bijzondere waardevermindering ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht en in mindering op de boekwaarde. De contante waarde wordt hierbij berekend met behulp van een disconteringsvoet vóór belasting die een afspiegeling is van actuele markttrenteverwachtingen, waarbij voor drijvend en ander aannemingsmaterieel rekening wordt gehouden met specifieke activumgebonden risico's die niet zijn opgenomen in de geschatte toekomstige kasstromen. Met uitzondering van goodwill kunnen eerder gedane bijzondere waardeverminderingen ten gunste van de winst- en verliesrekening worden teruggenomen indien de schatting van de realiseerbare waarde daartoe aanleiding geeft.

Indicaties voor bijzondere waardeverminderingen van drijvend en ander aannemingsmaterieel worden gebaseerd op meerjarige verwachtingen van de materieelexploitatie van (groepen van onderling uitwisselbaar) materieel. Ingeval van indicaties voor bijzondere waardeverminderingen wordt de realiseerbare waarde bepaald op basis van de directe opbrengstwaarde of de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen, gedurende de resterende levensduur, uit de materieelexploitatie van het betreffende materieel of groep van onderling uitwisselbaar materieel.

3.6 Immateriële activa

Goodwill bestaat uit het bij de verwerving van dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde deelnemingen vastgestelde verschil tussen de verwervingsprijs en de reële waarde van de verworven activa en schulden, op basis van de waarderingsgrondslagen van Koninklijke Boskalis Westminster N.V. Goodwill en overige immateriële activa worden geactiveerd onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. Stelselmatige afschrijving op goodwill en immateriële activa met een onbeperkte gebruiksduur vindt niet plaats, maar jaarlijks, of indien er een indicatie is voor

een bijzondere waardevermindering, wordt getest op bijzondere waardevermindering (zie toelichting 3.5). Eventueel bij een overname ontstane negatieve goodwill wordt direct ten gunste van het resultaat gebracht. Overige immateriële activa met een beperkte gebruiksduur worden lineair afgeschreven. Met betrekking tot investeringen verwerkt volgens de 'equity'-methode is de boekwaarde van de goodwill opgenomen in de boekwaarde van de investering.

3.7 Concessiecontracten

Concessiecontracten zijn regelingen, waarbij de concessieverlener aan de concessiehouder volgens vooraf bepaalde voorwaarden het recht geeft om publieke diensten te verlenen. IFRIC 12 behandelt de wijze van waardering en verwerking bij de concessiehouder. Onder de voorschriften van IFRIC 12, welke door de groep pro-actief is toegepast:

- Wordt een financieel actief verantwoord voorzover de concessiehouder een onvoorwaardelijk contractueel recht heeft om liquide middelen of andere financiële activa te ontvangen van de concessieverlener voor de bouw van het concessieactief of de ontwikkeling van de dienst.
- Wordt een immaterieel vast actief verantwoord indien de concessiehouder het contractuele recht heeft om aan gebruikers van het actief dan wel de dienst kosten te berekenen.
- Wordt wanneer de concessiehouder een vergoeding voor zijn diensten ontvangt uit enerzijds een financieel actief en anderzijds uit recht om gebruikers kosten te berekenen, deze beide componenten separaat verantwoord. De ontvangen of te ontvangen vergoeding wordt voor beide componenten bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Zowel in geval van de toepassing van het financieel actief model als onder het immaterieel actief model, worden door de concessiehouder de opbrengsten en kosten met betrekking tot de bouw van de infrastructuur dan wel de ontwikkeling van de dienst verantwoord in overeenstemming met IAS 11 "Construction Contracts".

Financiële activa welke verband houden met het concessierecht worden verantwoord in overeenstemming met IAS 39 als lening of vordering en worden gewaardeerd volgens de effectieve interestmethode, waarbij de jaarlijkse oprenting als bate in de winst- en verliesrekening wordt verantwoord.

3.8 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden opgenomen tegen kostprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs van de componenten is gebaseerd op de aanschafprijs en/of de intern gegenereerde kostprijs gebaseerd op direct toerekenbare kosten. De afschrijvingen op de componenten van de initiële kostprijs worden bepaald op basis van de resterende gebruiksduur rekening houdend met restwaarde. Modificaties en capaciteitsvergroten investeringen worden eveneens tegen kostprijs geactiveerd en lineair afgeschreven gedurende de resterende levensduur van het betreffende activum. Gebouwen worden in termijnen variërend van tien tot vijftig jaar afgeschreven. De afschrijvingstermijnen van het overwegende deel van drijvend en ander aannemingsmaterieel variëren van vijftien tot achttien jaar. Inventarissen en andere vaste bedrijfsmiddelen hebben afschrijvingstermijnen tussen de drie en tien jaar.

De slijtage van baggermaterieel is sterk afhankelijk van moeilijk voorspelbare projectspecifieke combinaties van grondomstandigheden, te verwerken materiaal, maritieme omstandigheden en de intensiteit van de inzet van het materieel. De als gevolg hiervan grillige en tijdonafhankelijke onderhoudskosten ter instandhouding van de activa worden direct ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht. In uitzonderingsgevallen komen onderhoudskosten in aanmerking voor activering en lineaire afschrijving.

3.9 Geassocieerde deelnemingen

Geassocieerde deelnemingen, waarin de groep invloed van betekenis heeft op het financiële en operationele beleid, worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs. Daarna worden geassocieerde deelnemingen verantwoord op basis van de 'equity'-methode, gecorrigeerd voor verschillen met de grondslagen van de

groep, onder aftrek van cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. Wanneer het aandeel van de groep in de verliezen groter is dan de waarde van het belang in een geassocieerde deelneming, wordt de boekwaarde van dat belang in de balans van de groep afgeboekt tot nihil en worden verdere verliezen niet meer in aanmerking genomen behalve voor zover de groep een in rechte afdwingbare en feitelijke verplichting is aangegaan of betalingen heeft verricht namens de geassocieerde deelneming.

3.10 Overige financiële vaste activa

De overige financiële vaste activa worden overwegend voor de lange termijn en/of tot einde looptijd gehouden en gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Cumulatieve bijzondere waardeverminderingen worden op de boekwaarde in mindering gebracht.

3.11 Voorraden

De voorraden, voornamelijk bestaande uit brandstof, hulpstoffen en reserveonderdelen, worden gewaardeerd tegen gemiddelde inkoopprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Netto-opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs bij normale bedrijfsuitoefening, verminderd met de geschatte verkoopkosten.

3.12 Te vorderen van en verschuldigd aan opdrachtgevers inzake onderhanden werken

Onderhanden werken worden gewaardeerd tegen de kostprijs van het verrichte werk, vermeerderd met het naar rato van de voortgang gerealiseerde deel van de verwachte eindewerkresultaten en verminderd met de gedeclareerde termijnen, vooruitbetalingen en voorzieningen. Voor verwachte verliezen op onderhanden werken worden voorzieningen getroffen zodra deze verliezen blijken en in mindering gebracht op de kostprijs; eventueel worden reeds verantwoorde winsten teruggenomen. De kostprijs bevat de directe projectkosten, bestaande uit directe loonkosten, materialen, kosten van uitbesteed werk, overige directe kosten en tarieven voor huur en onderhoudskosten van het ingezette materieel. De voortgang van een project wordt bepaald op basis van de kostprijs van het verrichte werk in relatie tot de verwachte kostprijs van het project als geheel. Winstneming op onderhanden werken blijft achterwege zolang geen betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het eindewerkresultaat. Per project wordt het saldo van de waarde van het onderhanden werk en de gedeclareerde termijnen en vooruitbetalingen bepaald. Voor projecten waarvan de gedeclareerde termijnen en vooruitbetalingen de waarde van het onderhanden werk overtreft, wordt het saldo opgenomen onder de kortlopende schulden in plaats van onder de vlottende activa. De benaming van deze posten in de balans luidt respectievelijk “te vorderen van opdrachtgevers inzake onderhanden werken” en “verschuldigd aan opdrachtgevers inzake onderhanden werken”.

3.13 Debiteuren en overige vorderingen

Debiteuren en overige vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde; na de eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen voor onder meer oninbaarheid. De geamortiseerde kostprijs wordt bepaald op basis van de effectieve rentevoet.

3.14 Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit kas- en banksaldi en deposito's met looptijden van maximaal drie maanden. Voorzover liquide middelen niet ter vrije beschikking staan als gevolg van transferrestricties, gezamenlijke zeggenschap of andere juridische belemmeringen, wordt daarvan melding gemaakt in de toelichting.

3.15 Rentedragende leningen

Rentedragende leningen betreffen schulden aan financiële instellingen. Opgenomen rentedragende leningen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde verminderd met transactiekosten voor verwerving. Na de eerste verwerking worden rentedragende leningen en schulden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

3.16 Verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen

Toegezegde-bijdrage pensioenregelingen

Een toegezegde-bijdrage pensioenregeling is een pensioenregeling waarbij een onderneming een vaste bijdrage betaalt aan een separate entiteit. De onderneming heeft geen juridische of feitelijke verplichting om additionele bijdragen te betalen indien het pensioenfonds onvoldoende middelen bezit om de personeelsbeloningen verband houdende met de door de werknemer verleende huidige dan wel vroegere diensten te betalen. De pensioenbijdragen worden in de winst- en verliesrekening als kosten van personeelsbeloningen verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben.

Toegezegd-pensioenregelingen

Een toegezegd-pensioenregeling is een pensioenregeling die geen toegezegde-bijdrage pensioenregeling is. Voor de afzonderlijke toegezegd-pensioenregelingen wordt de nettovordering of -verplichting berekend als het saldo van de contante waarde van de toekomstige uitkeringen aan (ex-)werknemers, verminderd met de reële waarde van de daarvoor aangehouden fondsbeleggingen. De berekeningen worden uitgevoerd door bevoegde actuarissen volgens de 'projected unit credit'-methode. Het disconteringspercentage is gelijk aan het rendement op solide bedrijfsobligaties op balansdatum waarvan de looptijd de termijn van de verplichtingen benadert. Voorzover deze berekening leidt tot een vordering voor de groep wordt deze alleen verwerkt als gereede verwachtingen bestaan dat deze kan worden gerealiseerd op basis van de geldende overeenkomsten. Actuariële resultaten worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het groepsvermogen verwerkt, in de actuariële reserve, inclusief eventuele mutaties op limiteringen van nettopensioenvorderingen. 'Past service'-kosten die betrekking hebben op verstreken diensttijd van werknemers worden, voorzover nog niet onvoorwaardelijk toegezegd, lineair ten laste van de winst- en verliesrekening verwerkt over de gemiddelde periode totdat de pensioenaanspraken onvoorwaardelijk worden.

Overige verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen

De overige verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen hebben voornamelijk betrekking op jubileumuitkeringen. Voor de bepaling van deze verplichtingen worden de actuariële parameters voor de belangrijkste toegezegd-pensioenregelingen gehanteerd.

3.17 Op aandelen gebaseerde beloningsplannen

Voor de leden van de Raad van Bestuur bestaat een op aandelen gebaseerd beloningsplan, waarbij wordt uitgekeerd in contanten. Binnen dit plan wordt voorwaardelijk een aantal fictieve aandelen toegekend, waarbij de voorwaarden zijn gekoppeld aan het voldoen aan de lange termijn (drie jaars) prestatiecriteria zoals beschreven in de paragraaf 'Remuneratiecommissie' in het Verslag van de Raad van Commissarissen over 2008. De reële waarde van het voorwaardelijk toegekende aantal fictieve aandelen wordt op moment van toekenning vastgesteld en per balansdatum herzien op basis van de waardeontwikkeling van het voorwaardelijke aantal fictieve aandelen. Het effect van deze vaststelling en mogelijke herzieningen gedurende een periode van drie jaar wordt, indien van toepassing, in de winst- en verliesrekening verantwoord. Tevens wordt de reële waarde van het voorwaardelijk toegekende aantal fictieve aandelen als een verplichting opgenomen.

3.18 Voorzieningen

Voorzieningen worden bepaald op basis van schattingen van toekomstige uitgaande kasstromen uit juridisch afdwingbare of feitelijke verplichtingen als gevolg van een gebeurtenis in het verleden, met een onzekere omvang of een onzeker tijdstip van afwikkeling, die samenhangen met de bedrijfsactiviteiten. De voorzieningen betreffen, indien van toepassing, voorzieningen voor reorganisatie, garantieverplichtingen, lopende rechtsgedingen en ingediende claims. Reorganisatievoorzieningen worden getroffen indien daarvoor per balansdatum een gedetailleerd formeel plan is medegedeeld aan betrokkenen of indien met de uitvoering daarvan is aangevangen. Voorzieningen voor garantieverplichtingen worden gevormd voor garantieaanspraken uit hoofde van opgeleverde projecten met overeengekomen garantietermijnen binnen enkele in de consolidatie betrokken entiteiten. De hoogte van deze voorziening is gebaseerd op gebruik in

de bedrijfstak en de historie binnen de onderneming van garantieaanspraken over de laatste tien jaar met betrekking tot relevante projecten. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde, voorzover de tijdswaarde materieel afwijkt van de kostprijs.

3.19 Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen bestaan overwegend uit de waardering van tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale waardering van activa en passiva, tegen de geldende relevante belastingpercentages. Voorzover betrekking hebbend op dezelfde fiscale eenheid worden uitgestelde belastingvorderingen en uitgestelde belastingschulden gesaldeerd.

3.20 Crediteuren en overige schulden

Crediteuren en overige schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde; na de eerste verwerking vindt waardering plaats tegen (geamortiseerde) kostprijs. Indien het tijdseffect materieel is, wordt gewaardeerd tegen contante waarde.

3.21 Netto-omzet

De netto-omzet bestaat voornamelijk uit de kostprijs van het in de verslagperiode verrichte werk, vermeerderd met het naar rato van de voortgang in de verslagperiode gerealiseerde deel van de verwachte eindwerkresultaten, verminderd en/of vermeerderd met in de verslagperiode gevormde en/of benutte en vrijgekomen voorzieningen voor verwachte verliezen. De aldus toegepaste "percentage-of-completion"-methode is naar zijn aard gebaseerd op een schattingsproces. Daarnaast bevat de netto-omzet de opbrengsten voor in het verslagjaar verleende diensten aan derden. De netto-omzet bevat geen kostprijsverhogende belastingen. Opbrengsten waarvan niet waarschijnlijk is dat de economische voordelen van het verrichte werk of de verleende diensten naar de groep zullen vloeien, worden niet in de netto-omzet opgenomen.

3.22 Overige opbrengsten

De overige opbrengsten bestaan voornamelijk uit boekresultaten op materiële vaste activa en koersverschillen die betrekking hebben op transacties in vreemde valuta.

3.23 Operationele kosten

De operationele kosten bestaan uit de kostprijs van het in de verslagperiode verrichte werk voorzover deze geen betrekking heeft op kosten van personeelsbeloningen en afschrijvingen en amortisaties. Daarnaast bevat deze post de exploitatiekosten van het materieel, algemene beheerskosten, externe kosten voor onderzoek en ontwikkeling, nagekomen projectresultaten en overige (nagekomen) resultaten. De in omvang beperkte kosten voor onderzoek en ontwikkeling komen naar hun aard direct ten laste van de winst- en verliesrekening.

3.24 Kosten van personeelsbeloningen

De kosten van personeelsbeloningen bestaan uit de loon- en salariskosten van eigen personeel en de daarop betrekking hebbende sociale lasten en pensioenlasten, inclusief betaalde en verschuldigde premies uit hoofde van toegezegde-bijdrage pensioenregelingen en de mutatie in de vorderingen en verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen uit toegezegd-pensioenregelingen, met uitzondering van actuariële resultaten en de limitering van netto pensioenvorderingen die rechtstreeks ten gunste of ten laste van het groepsvermogen worden verwerkt.

3.25 Afschrijvingen en amortisaties

Afschrijvingen en amortisaties bevatten de afschrijvingen op materiële vaste activa en de amortisatie van overige geactiveerde kosten en immateriële activa.

3.26 Financieringsbaten en -lasten

Onder de financieringsbaten zijn verantwoord van derden ontvangen en te vorderen rente en winsten op financiële instrumenten ter afdekking van renterisico's die in de winst- en verliesrekening worden opgenomen. Rentebaten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen naarmate deze opbouwen, door middel van de effectieve-rentemethode.

Financieringslasten bevatten aan derden betaalde en verschuldigde rente die op basis van de effectieve-rentemethode aan verslagperioden wordt toegerekend en verliezen op financiële instrumenten ter afdekking van renterisico's die in de winst- en verliesrekening worden opgenomen.

3.27 Aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen bevat het aandeel in de resultaten na belasting van de niet in de consolidatie betrokken deelnemingen.

3.28 Belastingen naar de winst

De belastingen naar de winst worden berekend op basis van het over de verslagperiode verantwoorde resultaat vóór belastingen met inachtneming van de geldende fiscale bepalingen en wettelijk vastgestelde tarieven en omvat tevens correcties op belastingen over eerdere boekjaren en de in de verslagperiode verantwoorde mutaties in uitgestelde belastingen. De belasting wordt in de winst- en verliesrekening opgenomen, behoudens voorzover deze betrekking heeft op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen; in dat geval wordt de belasting in het eigen vermogen verwerkt. Tijdelijke verschillen worden gewaardeerd in uitgestelde belastingvorderingen en/of -verplichtingen; uitgestelde belastingvorderingen worden uitsluitend opgenomen voorzover het waarschijnlijk is dat in de voorzienbare toekomst belastbare winst beschikbaar is voor realisatie. Uitgestelde belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voorzover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Additionele belastingen naar de winst voor dividenduitkeringen worden, voorzover verschuldigd, verantwoord bij uitbetaling van het betreffende dividend.

3.29 Dividenden

Dividenden worden als een verplichting verantwoord in de periode waarin zij krachtens besluit worden toegekend.

3.30 Geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het geconsolideerde kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Het middelenbegrip omvat de liquide middelen inclusief rekening-courantkredieten zoals vermeld in de toelichtingen op de liquide middelen en de rentedragende leningen. De kasstromen zijn onderscheiden in kasstromen uit operationele activiteiten, investeringsactiviteiten en financieringsactiviteiten. Rente op langlopende financieringen is opgenomen in de kasstroom uit operationele activiteiten. Aan aandeelhouders en houders van minderheidsbelangen betaalde dividenden zijn opgenomen in de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

3.31 Grondslagen voor gesegmenteerde informatie

De groep omvat, naast de bagger- en grondverzetactiviteiten die als samenhangende activiteit worden aangestuurd, activiteiten die in de vorm van strategische allianties worden uitgevoerd. Deze activiteiten worden, op basis van gezamenlijke zeggenschap met de alliantiepartners, direct vanuit de Raad van Bestuur geleid en zijn op grond daarvan als afzonderlijke bedrijfssegmenten aan te merken. Dit wordt mede ondersteund door de specifieke managementstructuur en -rapportages binnen deze bedrijfssegmenten. Op basis hiervan wordt als primair segmentatiecriterium de volgende indeling naar bedrijfssegmenten gehanteerd:

- Baggeren en grondverzet;
- Maritieme infrastructuur (met name Archirodon);
- Maritieme en terminaldiensten (met name Lamnalco).

Als secundair segmentatiecriterium wordt de geografische indeling gehanteerd. Dit is ook de wijze waarop de interne managementstructuur en -rapportages van elk van de bovengenoemde bedrijfssegmenten is ingericht. Het karakter van de activiteiten brengt met zich mee dat de activa van de bedrijfssegmenten gedurende de verslagperiode wereldwijd worden ingezet en segmentatie van activa en investeringen in vaste activa naar gebieden arbitrair zou zijn en geen relevante informatie biedt.

4. Bedrijfscombinatie

Op 17 november 2008 heeft de groep haar 50% belang in de Mexicaanse vennootschappen Dragamex SA de CV en Codramex SA de CV uitgebreid naar 100%. In het kader van deze acquisitie is een koopprijs in contanten van € 27,9 miljoen betaald.

In de periode medio november tot en met december 2008 heeft de bedrijfscombinatie € 6,7 miljoen bijgedragen aan de geconsolideerde bedrijfsopbrengsten en € 0,2 miljoen aan de netto groepswinst. Het management schat dat, als de overname op 1 januari 2008 had plaatsgevonden, de geconsolideerde bedrijfsopbrengsten € 2.317,7 miljoen zouden hebben bedragen en dat de netto groepswinst gedurende de verslagperiode op € 251,6 miljoen zou zijn uitgekomen. Bij de bepaling van deze bedragen is het management uitgegaan van dezelfde reële-waardecorrecties per de overnamedatum als wanneer de acquisitie per 1 januari 2008 zou hebben plaatsgevonden.

Met deze acquisitie waren activa en schulden gemoeid die per saldo op overnamedatum een boekwaarde hadden van € 18.008 en na reële-waardeaanpassing zijn opgenomen voor € 27.116. De reële-waardeaanpassing betreft met name de herwaardering van materiële vaste activa. De aanpassing naar reële waarde van het reeds aanwezige belang van na belastingen € 3.834 is verantwoord ten gunste van de herwaarderingsreserve.

De boekwaarden vóór de verwerving zijn op basis van de toepasselijke IFRS-standaarden direct voorafgaande aan de feitelijke acquisitie bepaald. De op acquisitiedatum opgenomen waarde van de in de acquisitie overgenomen activa en schulden betreft de geschatte reële waarde (zie toelichting 3.1 voor de toelichting voor de bepaling van de reële waarde).

Door de overname is ook de volledige zeggenschap verkregen over de in de Mexicaanse vennootschappen aanwezige liquide middelen, zodat de bedrijfscombinatie tot een netto-uitstroom van liquide middelen heeft geleid van € 24.533.

Op basis van de betaalde koopprijs in contanten en de opgenomen waarde van de bij de bedrijfscombinatie verkregen activa en passiva is de aan deze bedrijfscombinatie toe te rekenen goodwill vastgesteld op € 13.595. Deze goodwill is voornamelijk toe te rekenen aan de expertise en technische kwaliteiten van de werknemers en het verkrijgen van de volledige zeggenschap (was 50%) over de activiteiten in Mexico.

5. Gesegmenteerde informatie

5.1 Bedrijfssegmenten

2008	Baggeren en grondverzet	Maritieme infra- structuur	Maritieme en terminal- diensten	Groep
Netto-omzet	1.820.336	213.847	59.664	2.093.847
Segmentresultaat	318.130	17.752	11.566	347.448
Niet-gealloceerde groepskosten				- 8.336
Bedrijfsresultaat				339.112
Aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen	1.125	—	- 57	1.068
Aandeel in het resultaat van niet-gealloceerde geassocieerde deelnemingen				- 29.631
Niet-gealloceerde rente				433
Niet-gealloceerde belastingen				- 60.870
Netto groepswinst				250.112
Segmentactiva	1.945.317	237.941	140.955	2.324.213
Geassocieerde deelnemingen	8.043	—	1.795	9.838
Niet-gealloceerde activa				217.362
Totaal activa				2.551.413
Segment schulden	1.078.556	122.571	19.749	1.220.876
Niet-gealloceerde schulden				462.839
Totaal schulden				1.683.715
Investerings in materiële vaste activa	233.184	30.035	26.659	289.878
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	97.807	11.780	5.854	115.441

2007	Baggeren en grondverzet	Maritieme infrastructuur	Maritieme en terminal- diensten	Groep
Netto-omzet	1.628.812	187.457	52.260	1.868.529
Segmentresultaat	226.587	15.937	10.843	253.367
Niet-gealloceerde groepskosten				- 7.838
Bedrijfsresultaat				245.529
Aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen	6.067	—	1.423	7.490
Niet-gealloceerde rente				- 2.625
Niet-gealloceerde belastingen				- 43.321
Netto groepswinst				207.073
Segmentactiva	1.871.287	203.960	110.977	2.186.224
Geassocieerde deelnemingen	6.551	—	3.061	9.612
Niet-gealloceerde activa				4.272
Totaal activa				2.200.108
Segment schulden	1.086.544	95.391	17.279	1.199.214
Niet-gealloceerde schulden				224.158
Totaal schulden				1.423.372
Investerings in materiële vaste activa	224.219	10.533	25.463	260.215
Afschrijvingen	87.834	9.948	4.749	102.531

De omzet van de segmenten Baggeren en grondverzet en Maritieme infrastructuur bestaat hoofdzakelijk uit opbrengsten uit hoofde van onderhanden werken. Mutaties in de waarde van de onderhanden werken, bestaande uit kostprijs, gerealiseerde projectresultaten en voorzieningen voor toekomstige verliezen, vormen tezamen met de opbrengsten uit in het boekjaar uitgevoerd en tevens opgeleverd werk de omzet van deze segmenten.

Voorzover er sprake is van samenwerking op gemeenschappelijke projecten in de vorm van joint ventures, wordt door de segmenten uitsluitend het eigen aandeel in omzet en resultaat verantwoord, waardoor geen sprake is van materiële onderlinge leveringen die voor eliminatie in aanmerking komen.

5.2 Geografische segmenten

	Netto-omzet	
	2008	2007
Nederland	250.714	239.928
Rest van Europa	422.705	340.324
Australië / Azië	313.632	224.156
Midden-Oosten	719.435	787.401
Afrika	211.887	145.301
Noord- en Zuid-Amerika	175.474	131.419
	<u>2.093.847</u>	<u>1.868.529</u>

6. Overige opbrengsten

In de overige opbrengsten zijn boekresultaten en koersresultaten op transacties in vreemde valuta opgenomen. De boekresultaten bestaan voornamelijk uit verzekeringsresultaten en boekresultaten uit de verkoop van verschillende kleinere stukken materieel. De overige opbrengsten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2008	2007
Resultaten uit verkoop van c.q. verzekeringsresultaten op materiële vaste activa	101.273	8.664
Koersverschillen op transacties in vreemde valuta	222	- 152
	<u>101.495</u>	<u>8.512</u>

De resultaten uit verkoop van c.q. verzekeringsresultaten op materiële vaste activa zijn met name gerealiseerd door het verzekeringsresultaat op de W.D. Fairway. Naar aanleiding van de op 8 maart 2007 door de W.D. Fairway opgelopen schade is het schip op 10 maart 2008 door de verzekeraars een constructive total loss verklaard. De daarop ontvangen verzekeringsuitkering heeft geleid tot een boekresultaat van € 97 miljoen dat in zijn geheel in 2008 verantwoord is.

7. Operationele kosten

Omdat de interne aansturing en verslaglegging binnen de groep vooral projectgericht plaatsvindt op basis van (deel)activiteiten, biedt een nadere onderverdeling naar en registratie van kostensoorten geen additioneel inzicht in de bedrijfsontwikkeling en bedrijfsvoering.

In de operationele kosten is een verlies van € 43,5 miljoen begrepen uit hoofde van negatieve resultaten op valuta- en brandstoftermijncontracten op een project. Dit resultaat is in de winst- en verliesrekening over 2008 opgenomen als gevolg van ineffectiviteit terzake toegepaste "hedge accounting" met betrekking tot dit project waarvan de verdere uitvoering ultimo 2008 niet waarschijnlijk is.

In de operationele kosten is € 18,0 miljoen (2007: € 16,1 miljoen) opgenomen inzake operationele leasekosten.

8. Kosten van personeelsbeloningen

	2008	2007
Lonen en salarissen	- 220.989	- 197.348
Sociale lasten	- 20.722	- 21.872
Pensioenlasten uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen	- 8.344	- 6.247
Pensioenlasten uit hoofde van toegezegde-bijdrageregelingen	- 9.972	- 10.626
	<u>- 260.027</u>	<u>- 236.093</u>

9. Financieringsbaten en -lasten

	2008	2007
Rentebaten op kortlopende deposito's	10.456	4.552
Financieringsbaten	<u>10.456</u>	<u>4.552</u>
Rentelasten	- 10.023	- 7.177
Financieringslasten	<u>- 10.023</u>	<u>- 7.177</u>
Nettofinancieringslasten in de geconsolideerde winst- en verliesrekening	<u>433</u>	<u>- 2.625</u>

10. Belastingen naar de winst

	2008	2007
Acute belastinglast		
Boekjaar	- 81.184	- 52.197
Correcties met betrekking tot voorgaande boekjaren	780	- 16.432
Herrubricering van acute naar uitgestelde belastingverplichtingen	248	821
	- 80.156	- 67.808
Uitgestelde belastinglast		
Herkomst en terugboeking van tijdelijke verschillen	- 2.793	- 5.446
Herrubricering / gebruik van uitgestelde belastingverplichtingen voorgaande boekjaren	- 248	19.648
Mutatie verrekenbare fiscale verliezen	1.166	- 131
Herkomst en terugboeking van fiscale reserves en buitenlandse vaste inrichtingsresultaten	21.161	10.416
	19.286	24.487
Belastingen naar de winst volgens de geconsolideerde winst- en verliesrekening	- 60.870	- 43.321

Wijzigingen in de Nederlandse belastingwet- en regelgeving en de afronding van een aantal buitenlandse belastingaangiften uit oudere jaren, hebben in 2007 geleid tot een herrubricering van € 19,6 miljoen van uitgestelde belastingverplichtingen onder langlopende schulden en voorzieningen naar belastingverplichtingen onder kortlopende schulden en voorzieningen. In de uitgestelde belastinglast is deze post verwerkt in de regel "herrubricering / gebruik van uitgestelde belastingverplichtingen voorgaande boekjaren". In 2008 betreft de mutatie van € 21,2 miljoen uitsluitend buitenlandse vaste inrichtingsresultaten.

De volgende mutaties in de uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen, inclusief geldende tariefwijzigingen, zijn tezamen met de posten waarop zij betrekking hebben rechtstreeks in het groepsvermogen verwerkt:

	2008	2007
Uitgestelde belastingen over:		
Herwaardering naar aanleiding van bedrijfscombinatie	- 1.491	—
Mutatie in de reële waarde van effectieve kasstroomafdekkingen	6.406	- 5.470
Actuariële winsten en verliezen en limitering nettopensioenvorderingen op toegezegd-pensioenregelingen	2.985	1.035
Personeelsbeloningen	359	- 1.112
	8.259	- 5.547

De operationele bedrijfsactiviteiten van de groep zijn onderworpen aan verschillende winstbelastingregimes met wettelijke belastingtarieven die variëren van 0% tot 55% (2007: 0% tot 55%). Deze verschillende tarieven, tezamen met fiscale faciliteiten in diverse landen en de behandeling van fiscale verliezen, resultaten vrij van belastingheffing alsmede niet-aftrekbare kosten, leidden in het verslagjaar tot een gemiddelde effectieve belastingdruk van 19,6% (2007: 17,3%). De wisselende geografische spreiding van de activiteiten heeft invloed op de gemiddelde effectieve belastingdruk door de toepassing van verschillende lokale nominale belastingtarieven. De gemiddelde effectieve belastingdruk is de belasting naar de winst gedeeld door de

winst voor belastingen volgens de geconsolideerde winst- en verliesrekening. De aansluiting tussen het Nederlandse nominale belastingtarief en de effectieve belastingdruk is als volgt:

	2008	2007
Nominaal belastingtarief in Nederland	25,5%	25,5%
Toepassing van lokale nominale belastingtarieven	3,1%	-1,8%
Fiscaal niet-afrekbare posten	1,6%	0,4%
Effect van niet-verrekenbare en niet-gewaardeerde fiscale verliezen	1,3%	2,6%
Effect van niet eerder gewaardeerde verrekenbare fiscale verliezen	-3,4%	-3,5%
Bijzondere fiscale regimes	-11,1%	-5,4%
Effect van aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen	2,6%	-0,5%
Effectieve belastingdruk	19,6%	17,3%

11. Belastingvorderingen en -verplichtingen

De lopende (acute) belastingvorderingen en -schulden hebben betrekking op de fiscale posities van de betreffende groepsonderdelen, bestaande uit nog niet afgewikkelde fiscale boekjaren onder aftrek van voorheffingen of voorlopige teruggaven.

12. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen

	Per 1 januari 2008		Mutaties in tijdelijke verschillen gedurende het jaar				Per 31 december 2008	
	Vordering	Verplichting	Ten laste (-) / ten gunste van nettowinst	Verantwoord in groepsvermogen	Bedrijfscombinatie	Koersomrekeningsverschillen	Vordering	Verplichting
Materiële vaste activa	491	- 3.339	- 1.393	- 1.491	- 3.315	397	321	- 8.971
Te vorderen van en verschuldigd aan opdrachtgevers								
inzake onderhouden werken	306	- 970	- 1.279	—	- 560	- 28	—	- 2.531
Debiteuren en overige vorderingen	180	—	- 151	—	—	2	31	—
Hedgingreserve	—	- 9.108	300	6.406	—	- 24	652	- 3.078
Actuariële winsten en verliezen en limitering netto-pensioenvorderingen op toegezegd-pensioenregelingen	5.192	—	—	2.985	—	—	8.177	—
Personeelsbeloningen	764	- 5.262	53	359	—	7	824	- 4.903
Voorzieningen	359	- 222	- 200	—	—	39	705	- 729
Crediteuren en overige schulden	—	—	997	—	—	—	997	—
Overige activa en passiva	721	- 540	- 1.368	—	—	- 74	309	- 1.570
Resultaten in buitenlandse vaste inrichtingen	—	- 24.033	21.161	—	—	—	—	- 2.872
Verrekenbare fiscale verliezen	1.116	—	1.166	—	—	- 132	2.150	—
	9.129	- 43.474	19.286	8.259	- 3.875	187	14.166	- 24.654
Saldering uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen	- 7.068	7.068					- 7.566	7.566
Netto in de geconsolideerde balans	2.061	- 36.406					6.600	- 17.088

	Per 1 januari 2007		Mutaties in tijdelijke verschillen gedurende het jaar				Per 31 december 2007	
	Vordering	Verplichting	Ten laste (-) / ten gunste van nettowinst	Verantwoord in groeps- vermogen	Bedrijfs- combinatie	Koers- omrekenings- verschillen	Vordering	Verplichting
Materiële vaste activa	5.540	- 18.584	10.164	—	—	32	491	- 3.339
Te vorderen van en verschuldigd aan opdrachtgevers								
inzake onderhouden werken	305	- 6.411	5.420	—	—	22	306	- 970
Debiteuren en overige vorderingen	335	—	- 152	—	—	- 3	180	—
Hedgingreserve	—	- 4.643	1.005	- 5.470	—	—	—	- 9.108
Actuariële winsten en verliezen en limitering netto- pensioenvorderingen op toegezegd-pensioenregelingen	4.157	—	—	1.035	—	—	5.192	—
Personeelsbeloningen	347	- 3.812	79	- 1.112	—	—	764	- 5.262
Voorzieningen	84	—	59	—	—	- 6	359	- 222
Crediteuren en overige schulden	2.295	—	- 2.295	—	—	—	—	—
Overige activa en passiva	- 426	779	- 78	—	—	- 94	721	- 540
Fiscale reserves	—	- 5.358	5.358	—	—	—	—	—
Resultaten in buitenlandse vaste inrichtingen	—	- 29.091	5.058	—	—	—	—	- 24.033
Verrekenbare fiscale verliezen	1.301	—	- 131	—	—	- 54	1.116	—
	13.938	- 67.120	24.487	- 5.547	—	- 103	9.129	- 43.474
Saldering uitgestelde belastingvorderingen en - verplichtingen	- 10.858	10.858					- 7.068	7.068
Netto in de geconsolideerde balans	3.080	- 56.262					2.061	- 36.406

Uitgestelde belastingvorderingen worden niet gewaardeerd zolang het niet waarschijnlijk is dat daar in de toekomst economische voordelen uit zijn te verwachten. Uitgestelde belastingvorderingen en -schulden binnen fiscale eenheden worden in de balans gesaldeerd gepresenteerd.

Niet in de balans opgenomen uitgestelde belastingvorderingen

De niet in de balans opgenomen uitgestelde belastingvorderingen met betrekking tot compensabele verliezen bij dochterondernemingen bedragen € 45,8 miljoen (2007: € 52,1 miljoen). Daarvan vervalt binnen één jaar € 0,0 miljoen (2007: € 0,5 miljoen), binnen één tot vijf jaar € 14,3 miljoen (2007: € 12,9 miljoen) en over 5 jaar en later € 31,5 miljoen (2007: € 38,7 miljoen). Deze uitgestelde belastingvorderingen zijn niet in de balans opgenomen omdat realisatie door middel van belastbare winst of verrekenbare tijdelijke verschillen binnen de gestelde termijnen niet waarschijnlijk is.

13. Immateriële activa

	Goodwill	Concessie	Totaal
Balans per 1 januari 2008			
Aanschafwaarde	—	3.536	3.536
Cumulatieve afschrijvingen	—	—	—
Boekwaarde	—	3.536	3.536
Mutaties			
Investeringsen	13.595	2.102	15.697
Koersomrekeningsverschillen	—	162	162
	13.595	2.264	15.859
Balans per 31 december 2008			
Aanschafwaarde	13.595	5.800	19.395
Cumulatieve afschrijvingen	—	—	—
Boekwaarde	13.595	5.800	19.395
	Goodwill	Concessie	Totaal
Balans per 1 januari 2007			
Aanschafwaarde	—	2.237	2.237
Cumulatieve afschrijvingen	—	—	—
Boekwaarde	—	2.237	2.237
Mutaties			
Investeringsen	—	1.530	1.530
Koersomrekeningsverschillen	—	- 231	- 231
	—	1.299	1.299
Balans per 31 december 2007			
Aanschafwaarde	—	3.536	3.536
Cumulatieve afschrijvingen	—	—	—
Boekwaarde	—	3.536	3.536

13.1 Goodwill

De groep heeft in november 2008 door middel van een bedrijfscombinatie haar aandeel in Dragamex SA de CV en Codramex SA de CV uitgebreid van 50% naar 100% (zie toelichting 4). Deze bedrijfscombinatie is verantwoord volgens de 'purchase'-methode, als gevolg waarvan goodwill in de balans is opgenomen. De aan de verworven activa en schulden toegekende waarden zijn gebaseerd op aannames en schattingen betreffende hun reële waarde. Een verandering in aannames en schattingen kan leiden tot wijzigingen in de waarde die aan bepaalde activa wordt toegekend en in de geschatte gebruiksduur. Dit kan gevolgen hebben voor de hoogte van de bedragen die in de winst- en verliesrekening worden verwerkt of het tijdstip waarop deze worden verwerkt.

De jaarlijkse toetsing van de noodzaak van een bijzondere waardevermindering van deze goodwill zal, tenzij eerder noodzakelijk geacht, voor het eerst in het vierde kwartaal van 2009 plaatsvinden.

13.2 Concessie

Eind 2006 is aan Thermaiki Odos SA, een strategische alliantie waarin Archirodon Group N.V. voor 50% participeert, een zogenaamd “Build-Finance-Operate-Transfer” (BFOT) contract gegund voor de bouw van de Thessaloniki Submerged Tunnel (TST) in Griekenland.

De duur van de concessieperiode is 30 jaar, waarvan de eerste 48 maanden de constructie van de tunnel betreffen. De totale investering wordt geschat op € 406 miljoen (100%). Thermaiki Odos SA is een Exploitatie- en Onderhoudscontract aangegaan met Thermaikes Diadromes SA, waarin Archirodon Group N.V. eveneens een 50% aandelenbelang heeft, en die als onderaannemer de exploitatie en het onderhoud van dit project zal uitvoeren vanaf de opleveringsdatum tot aan het eind van de concessieperiode.

In verband met de verslaglegging inzake de concessie heeft Koninklijke Boskalis Westminster N.V. IFRIC 12 ‘Service Concession Arrangements’ geïmplementeerd met ingang van 1 januari 2007. In overeenstemming met de bepalingen uit het concessiecontract zal Thermaiki Odos SA voor de geleverde constructiewerken gedeeltelijk betaald worden uit een overheidsbijdrage en gedeeltelijk door de verkregen bevoegdheid om tol te heffen van de gebruikers van de tunnel gedurende de concessieperiode. In aansluiting hierop, en in overeenstemming met de bepalingen van IFRIC 12, wordt de ontvangen overheidsbijdrage verantwoord als financieel actief, terwijl de (te) ontvangen tolgelden worden verantwoord als immaterieel actief. Op basis van bovenstaande is door Koninklijke Boskalis Westminster N.V. per 31 december 2008 een immaterieel actief verantwoord van € 5,8 miljoen (2007: € 3,5 miljoen). Daarnaast is met betrekking tot deze concessie een financieel actief verantwoord van € 1,0 miljoen (2007: € 0,8 miljoen), welke is opgenomen onder Overige vorderingen en overlopende activa (zie toelichting 19).

De amortisatie van zowel het immateriële actief als het financiële actief zal starten op de opleveringsdatum en zal duren tot het eind van de concessieperiode.

14. Materiële vaste activa

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Drijvend en ander aannemings- materieel	Andere vaste bedrijfs- middelen	Materiële vaste activa in aanbouw	Totaal
Balans per 1 januari 2008					
Aanschafwaarde	64.048	1.559.188	59.660	134.122	1.817.018
Cumulatieve afschrijvingen	- 25.698	- 894.669	- 39.224	—	- 959.591
Boekwaarde	<u>38.350</u>	<u>664.519</u>	<u>20.436</u>	<u>134.122</u>	<u>857.427</u>
Mutaties					
Investeringsen	4.431	69.469	4.022	211.956	289.878
Desinvesteringsen	—	- 70.709	- 996	- 54	- 71.759
Verworven via bedrijfscombinatie	11	22.506	249	42	22.808
Inbedrijfnemingen	4.560	104.398	911	- 109.869	—
Bijzonder waardevermindervingsverlies	—	- 5.195	—	—	- 5.195
Afschrijvingen	- 2.556	- 94.184	- 13.506	—	- 110.246
Overige mutaties	170	- 5.521	- 432	2.120	- 3.663
Koersomrekeningsverschillen	- 288	- 163	- 383	873	39
	<u>6.328</u>	<u>20.601</u>	<u>- 10.135</u>	<u>105.068</u>	<u>121.862</u>
Balans per 31 december 2008					
Aanschafwaarde	72.425	1.590.851	60.865	239.190	1.963.331
Cumulatieve afschrijvingen	- 27.747	- 905.731	- 50.564	—	- 984.042
Boekwaarde	<u>44.678</u>	<u>685.120</u>	<u>10.301</u>	<u>239.190</u>	<u>979.289</u>

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Drijvend en ander aannemings- materieel	Andere vaste bedrijfs- middelen	Materiële vaste activa in aanbouw	Totaal
Balans per 1 januari 2007					
Aanschafwaarde	60.894	1.458.919	42.725	79.018	1.641.556
Cumulatieve afschrijvingen	- 28.987	- 859.360	- 31.354	—	- 919.701
Boekwaarde	<u>31.907</u>	<u>599.559</u>	<u>11.371</u>	<u>79.018</u>	<u>721.855</u>
Mutaties					
Investeringsen	222	68.577	18.806	172.610	260.215
Desinvesteringsen	—	- 10.858	- 159	—	- 11.017
Inbedrijfnemingen	7.683	101.349	5.352	- 114.384	—
Afschrijvingen	- 1.514	- 86.684	- 14.333	—	- 102.531
Overige mutaties	257	1.487	- 335	- 311	1.098
Koersomrekeningsverschillen	- 205	- 8.911	- 266	- 2.811	- 12.193
	<u>6.443</u>	<u>64.960</u>	<u>9.065</u>	<u>55.104</u>	<u>135.572</u>
Balans per 31 december 2007					
Aanschafwaarde	64.048	1.559.188	59.660	134.122	1.817.018
Cumulatieve afschrijvingen	- 25.698	- 894.669	- 39.224	—	- 959.591
Boekwaarde	<u>38.350</u>	<u>664.519</u>	<u>20.436</u>	<u>134.122</u>	<u>857.427</u>

Ultimo 2007 is in de boekwaarde van het Drijvend en ander aannemingsmaterieel begrepen de boekwaarde van de sleepopperzuiger W.D. Fairway. Op 8 maart 2007 is de W.D. Fairway in China aangevaren door een containerschip en als gevolg van de opgelopen schade sedertdien niet meer ingezet. Naar aanleiding van de fysieke schade aan de W.D. Fairway is een bijzondere waardeverminderingstoets uitgevoerd op de boekwaarde per 31 december 2007. De uitkomsten van deze toets gaven geen aanleiding tot het verantwoorden van een bijzondere waardevermindering. Op 10 maart 2008 is overeenstemming bereikt met de verzekeraars omtrent de classificatie van de schade als constructive total loss en kreeg de groep de verplichting om verantwoording af te leggen naar de verzekeraars over de restwaarde van de W.D. Fairway. Boskalis heeft dit in deze jaarrekening verantwoord als een overgang van de economische eigendom van de W.D. Fairway naar de verzekeraars, hetgeen tot uitdrukking komt in de desinvesteringen. De verzekeringsuitkeringen zijn, na aftrek van met name de resterende boekwaarde van het schip, verantwoord onder de post Overige opbrengsten (zie toelichting 6).

De tot zekerheid van verstrekte financieringen hypothecair bezwaarde materiële vaste activa staan vermeld in toelichting 22.

15. Geassocieerde deelnemingen

	2008	2007
Balans per 1 januari	9.612	10.106
Ontvangen dividend	- 1.968	- 6.175
Investerings Smit Internationale N.V.	238.159	—
Overige (des)investeringen	1.890	3
Aandeel in resultaat	6.705	7.490
Bijzondere waardeverminderingen	- 35.268	—
	- 28.563	7.490
Koersomrekeningsverschillen	- 764	- 1.812
Balans per 31 december	218.366	9.612

De belangrijkste actieve geassocieerde deelnemingen van de groep zijn:

Vennootschap	Land van vestiging	Aandelenbelang	
		2008	2007
Bean Meridian Holding LLC	Verenigde Staten van Amerika	—	25%
Bean Excavation LLC	Verenigde Staten van Amerika	—	25%
Bean Meridian LLC	Verenigde Staten van Amerika	—	25%
Bean Environmental LLC	Verenigde Staten van Amerika	—	25%
IRSHAD	Abu Dhabi, Verenigde Arabische Emiraten	20%	20%
RW Aggregates Ltd	Verenigd Koninkrijk	50%	50%
Smit Internationale N.V.	Nederland	23%	—

In het verslagjaar is met de voormalige joint venture partner Bean overeenstemming bereikt over de eindafwikkeling van de eerder beëindigde gezamenlijke activiteiten in de Verenigde Staten. Deze eindafwikkeling heeft niet geresulteerd in nagekomen resultaten.

De stemrechten in de geassocieerde deelnemingen zijn gelijk aan de direct gehouden aandelenbelangen. Onderstaand is het groepsaandeel in de activa, de passiva, de omzet en het resultaat van bovenstaande geassocieerde deelnemingen weergegeven:

	2008	2007
Activa	300.608	20.486
Schulden en voorzieningen	157.848	10.874
Eigen Vermogen	142.760	9.612
Omzet	48.381	12.981
Resultaat exclusief bijzondere waardevermindervingsverliezen	6.705	7.490

Gedurende 2008 heeft de groep een belang van 23,14% verworven in Smit Internationale N.V. Met deze investering was een bedrag gemoeid van € 238,2 miljoen. Het aandeel in de winst van deze deelneming gedurende het jaar 2008 bedraagt € 5,6 miljoen. Ultimo 2008 bedraagt de waarde van het door de groep gehouden aandelenpakket Smit Internationale N.V. op basis van de slotnotering aan de NYSE Euronext Amsterdam € 146,3 miljoen. Deze waarde in relatie tot de boekwaarde van deze participatie is aanleiding geweest tot het uitvoeren van een impairment test.

In het kader van deze impairment test is een discounted cash flow waardering opgesteld, van toekomstige kasstromen, gebaseerd op de gepubliceerde financiële informatie van Smit Internationale N.V., de consensus-verwachting van een aantal analisten, met name voor de jaren 2009 en 2010, en aanvullende inschattingen van de groep, vooral voor de periode na 2010. Daarbij is voor de groei op langere termijn een nominale groeivoet van 2% aangehouden. Voor het berekenen van de contante waarde van de toekomstige kasstromen is gebruik gemaakt van een disconteringsvoet na belastingen van 9%.

De uitgevoerde impairment test heeft geleid tot een bijzondere waardevermindering op de boekwaarde van de participatie ten bedrage van € 35,3 miljoen en is in de winst- en verliesrekening opgenomen onder de post Aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen.

16. Overige financiële vaste activa

	2008	2007
Balans per 1 januari	5.898	7.532
Mutaties	2.491	- 1.061
Mutatie in waardering tegen geamortiseerde kostprijs	- 86	183
Koersomrekeningsverschillen	224	- 756
Balans per 31 december	8.527	5.898

De overige financiële vaste activa bevatten langlopende voorschotten aan leveranciers en langlopende retenties van opdrachtgevers, die vervallen binnen overeengekomen termijnen.

17. Voorraden

	2008	2007
Brandstof en materialen	29.696	20.429
Reserveonderdelen	42.680	36.509
Overige voorraden	3.628	2.118
	76.004	59.056

Van voorraden werd in 2008 € 68,6 miljoen (2007: € 59,2 miljoen) verantwoord als kosten en werd € 1,2 miljoen (2007: € 0,8 miljoen) afgewaardeerd ten laste van de winst- en verliesrekening.

18. Te vorderen van en verschuldigd aan opdrachtgevers inzake onderhanden werken

	2008	2007
Kostprijs, gerealiseerde projectresultaten en voorzieningen voor toekomstige verliezen	2.684.925	2.181.381
Ontvangen termijnen	2.740.653	2.113.646
Retenties	25.595	17.624
Gedeclareerde termijnen	2.766.248	2.131.270
Vooruitbetalingen	147.788	142.308
Gedeclareerde termijnen en vooruitbetalingen	2.914.036	2.273.578
Saldo onderhanden werken	- 229.111	- 92.197
Te vorderen van opdrachtgevers inzake onderhanden werken	146.482	204.372
Verschuldigd aan opdrachtgevers inzake onderhanden werken	- 375.593	- 296.569
Saldo onderhanden werken	- 229.111	- 92.197

19. Debiteuren en overige vorderingen

	2008	2007
Handelsdebiteuren	496.391	384.112
Vorderingen op geassocieerde deelnemingen	2.166	2.426
Overige vorderingen en overlopende activa	172.337	292.688
	670.894	679.226
Afgeleide financiële instrumenten	15.266	24.786
	686.160	704.012

De afgeleide financiële instrumenten met een looptijd langer dan 1 jaar bedragen € 0,8 miljoen.

20. Liquide middelen

	<i>Toelichting</i>	2008	2007
Banktegoeden en contanten		130.678	83.422
Kortlopende deposito's		277.678	268.501
Liquide middelen		408.356	351.923
Rekening-courantkredieten	[22]	- 6.259	- 1.569
Liquide middelen in kasstroomoverzicht		402.097	350.354

In de liquide middelen zijn begrepen geldmiddelen van projectgedreven aannemingscombinaties ten bedrage van € 120,7 miljoen (2007: € 83,7 miljoen) en geldmiddelen van strategische allianties ten bedrage van € 36,4 miljoen (2007: € 70,0 miljoen) waarover gezamenlijke zeggenschap wordt uitgeoefend. De overige liquide middelen stonden ultimo 2008 volledig ter vrije beschikking.

21. Eigen vermogen

Mutatieoverzicht van het eigen vermogen

<i>(in € 1.000)</i>	<i>Toelichting</i>	Balans per 1 januari 2008	Contant dividend	Toevoeging aan reserve ingehouden winsten	Mutatie wettelijke reserve	Totaal- resultaat	Balans per 31 december 2008
Geplaatst kapitaal	[21.1]	68.639	—	—	—	—	68.639
Agioreserve	[21.2]	13.261	—	—	—	—	13.261
		81.900	—	—	—	—	81.900
Wettelijke reserve deelnemingen	[21.3]	97.204	—	—	10.147	—	107.351
Hedgingreserve	[21.4]	36.269	—	—	—	- 30.534	5.735
Herwaarderingsreserve	[21.5]	—	—	—	—	3.834	3.834
Koersomrekeningsreserve	[21.6]	- 24.004	—	—	—	- 8.873	- 32.877
Actuariële reserve	[21.7]	- 29.291	—	—	—	- 19.363	- 48.654
Reserve ingehouden winsten	[21.8]	401.596	—	102.275	- 10.147	—	493.724
		481.774	—	102.275	—	- 54.936	529.113
Winstbestemming 2007		204.376	- 102.101	- 102.275	—	—	—
Nettowinst 2008		—	—	—	—	249.105	249.105
Onverdeelde winst	[21.9]	204.376	- 102.101	- 102.275	—	249.105	249.105
Totaal eigen vermogen toe te rekenen aan de aandeelhouders		768.050	- 102.101	—	—	194.169	860.118
Nettowinst 2008 toerekenbaar aan minderheidsbelangen						1.007	
Koersomrekeningsverschillen						1.108	
Minderheidsbelangen		8.686	- 3.221	—	—	2.115	7.580
Totaal groepsvermogen		776.736	- 105.322	—	—	196.284	867.698

(in € 1.000)	Toelichting	Balans per 1 januari 2007	Contant dividend	Toevoeging aan reserve ingehouden winsten	Mutatie wettelijke reserve	Totaal- resultaat	Balans per 31 december 2007
Geplaatst kapitaal	[21.1]	68.639	—	—	—	—	68.639
Agioreserve	[21.2]	13.261	—	—	—	—	13.261
		81.900	—	—	—	—	81.900
Wettelijke reserve deelnemingen	[21.3]	81.499	—	—	15.705	—	97.204
Hedgingreserve	[21.4]	18.196	—	—	—	18.073	36.269
Herwaarderingsreserve	[21.5]	—	—	—	—	—	—
Koersomrekeningsreserve	[21.6]	- 11.209	—	—	—	- 12.795	- 24.004
Actuariële reserve	[21.7]	- 27.395	—	—	—	- 1.896	- 29.291
Reserve ingehouden winsten	[21.8]	359.068	—	58.233	- 15.705	—	401.596
		420.159	—	58.233	—	3.382	481.774
Winstbestemming 2006		116.577	- 58.344	- 58.233	—	—	—
Nettowinst 2007		—	—	—	—	204.376	204.376
Onverdeelde winst	[21.9]	116.577	- 58.344	- 58.233	—	204.376	204.376
Totaal eigen vermogen toe te rekenen aan de aandeelhouders		618.636	- 58.344	—	—	207.758	768.050
Nettowinst 2007 toerekenbaar aan minderheidsbelangen						2.697	
Koersomrekeningsverschillen						499	
Minderheidsbelangen		6.004	- 514	—	—	3.196	8.686
Totaal groepsvermogen		624.640	- 58.858	—	—	210.954	776.736

21.1 Geplaatst kapitaal

Op 21 mei 2007 heeft Koninklijke Boskalis Westminster N.V. voor de gewone aandelen een 3:1 aandelensplitsing doorgevoerd (drie nieuwe aandelen voor een oud aandeel). De cumulatief beschermingspreferente aandelen zijn per 21 mei 2007 niet gesplitst, maar kennen vanaf deze datum drie stemrechten per aandeel. Na deze aandelensplitsing is het maatschappelijk kapitaal van € 240 miljoen verdeeld in 150.000.000 gewone aandelen van elk nominaal € 0,80 per aandeel en 50.000.000 cumulatief beschermingspreferente aandelen van elk nominaal € 2,40 per aandeel.

Gedurende de boekjaren 2008 en 2007 waren er geen wijzigingen in het geplaatst kapitaal. Per 31 december 2008 bestaat het geplaatste kapitaal uit 85.799.361 gewone aandelen van nominaal € 0,80 per aandeel, in totaal derhalve € 68,6 miljoen. Van het geplaatst kapitaal per 31 december 2008 zijn geen gewone aandelen in bezit van Koninklijke Boskalis Westminster N.V.

21.2 Agioreserve

De agioreserve bestaat uit het boven nominale waarde op aandelen gestort kapitaal. De agioreserve is volledig belastingvrij uitkeerbaar.

21.3 Wettelijke reserve deelnemingen

Met betrekking tot de verschillen tussen de kostprijs en de vermogenswaarde van zowel op proportionele basis geconsolideerde entiteiten als op basis van de equity-methode gewaardeerde geassocieerde deelnemingen wordt vanwege het ontbreken van feitelijke beslissende zeggenschap een wettelijke reserve deelnemingen aangehouden voorzover deze verschillen niet begrepen zijn in de cumulatieve koersomrekeningsverschillen op buitenlandse activiteiten.

21.4 Hedgingreserve

De hedgingreserve bestaat, rekening houdend met belastingen, uit de reële waarde van effectieve kasstroomafdekkingen die op balansdatum nog niet zijn gerealiseerd, inclusief gerealiseerde tussentijdse resultaten op het doorrollen van bestaande afdekkingen als gevolg van afwijkende looptijden van de betreffende afdekkingen en de onderliggende kasstromen. De mutaties in de hedgingreserve worden uiteengezet in toelichting 26.2.

21.5 Herwaarderingsreserve

Deze reserve is gevormd naar aanleiding van de herwaardering van de materiële vaste activa bij de bedrijfscombinatie in 2008 waarbij het bestaande aandelenbelang in Dragamex SA de CV en Codramex SA de CV is uitgebreid van 50% naar 100% (zie toelichting 4).

21.6 Koersomrekeningsreserve

De koersomrekeningsreserve omvat alle cumulatieve koersomrekeningsverschillen die ontstaan bij het omrekenen van investeringen in buitenlandse activiteiten in andere rapporteringsvaluta dan die van de groep, inclusief de daarmee samenhangende intragroep financieringen. Deze koersomrekeningsverschillen worden vanaf de transitiedatum naar IFRS (1 januari 2004) gecumuleerd. Realisatie van deze cumulatieve koersomrekeningsverschillen ten gunste of ten laste van de winst- en verliesrekening vindt plaats bij beëindiging van de betreffende buitenlandse activiteiten.

21.7 Actuariële reserve

De actuariële reserve heeft betrekking op de limitering van nettopensioenvorderingen op toegezegd pensioenregelingen en de actuariële winsten en verliezen, bestaande uit het verschil tussen de werkelijke en de verwachte mutaties in toegezegd-pensioenverplichtingen en beleggingsresultaten op de fondsbeleggingen.

21.8 Reserve ingehouden winsten

De reserve ingehouden winsten muteert als gevolg van winstbestemmingsbesluiten, stelselwijzigingen en mutaties in de wettelijke reserve deelnemingen. Het saldo staat ter beschikking van de aandeelhouders.

21.9 Onverdeelde winst

De onverdeelde winst bevat de winsten waarover nog geen bestemmingsbesluit is genomen. Voorstellen dienaangaande zijn opgenomen onder gebeurtenissen na balansdatum in toelichting 29.

21.10 Winst per aandeel

De winst per aandeel over 2008 bedraagt € 2,90 (2007: € 2,38). Vanwege het ontbreken van verwateringseffecten bedroeg de verwaterde winst per aandeel eveneens € 2,90 (2007: € 2,38). De voor de berekening van de winst per aandeel gehanteerde winst betreft de nettowinst toerekenbaar aan aandeelhouders en bedraagt € 249,1 miljoen (2007: € 204,4 miljoen).

Het gewogen gemiddeld aantal uitstaande aandelen is niet gewijzigd in de boekjaren 2008 en 2007 en bedraagt 85.799.361.

22. Rentedragende leningen

	2008	2007
Langlopende schulden		
Hypothecaire leningen	7.002	31.651
Overige bankleningen	34.896	27.733
	41.898	59.384
Kortlopende schulden		
Hypothecaire leningen (kortlopend deel)	27.018	10.994
Overige bankleningen (kortlopend deel)	243.985	15.134
Rekening-courantkredieten	6.259	1.569
	277.262	27.697
 Totaal rentedragende leningen	 319.160	 87.081

Een nadere uiteenzetting van de effectieve rentepercentages, resterende looptijden en de valuta waarin de rentedragende leningen luiden, is opgenomen in de toelichting op financiële instrumenten in de paragraaf over renterisico's. Het gewogen gemiddelde rentepercentage op 31 december 2008 van het langlopende deel van de hypothecaire leningen en overige bankleningen bedraagt respectievelijk 4,46% (2007: 5,39%) en 5,39% (2007: 5,81%). Van het langlopende deel van de hypothecaire leningen en overige bankleningen vervalt respectievelijk € 1,1 miljoen (2007: € 2,3 miljoen) en € 4,5 miljoen (2007: € 5,7 miljoen) over meer dan vijf jaar.

Terzake van de hypothecaire leningen zijn rechten van hypotheek gevestigd op materiële vaste activa, overwegend schepen, met een boekwaarde van € 32,9 miljoen (2007: € 37,9 miljoen). In een aantal gevallen zijn ook opbrengsten uit hoofde van verhuurcontracten aan derden en opbrengsten uit verzekeringen op betreffende materiële vaste activa tot meerdere zekerheid verstrekt. Aan geldende financiële ratio's en negatieve zekerheidsverklaringen wordt per 31 december 2008 voldaan.

23. Verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen

De verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen bestaan uit toegezegd-pensioenregelingen en overige verplichtingen ter zake van een aantal toegezegde-bijdrage pensioenregelingen in het buitenland en jubileumuitkeringen. Het totaal bedraagt:

	Toelichting	2008	2007
Pensioenverplichtingen uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen	[23.1]	31.224	6.931
Overige verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen		4.723	3.871
Verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen		35.947	10.802

23.1 Pensioenverplichtingen uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen

	Toegezegd- pensioen- verplichtingen	Reële waarde fonds- beleggingen	Netto pensioen- vorderingen en -verplichtingen	Ongedekte toegezegd- pensioen- verplichtingen	Totaal	Ten laste van de winst- en verlies- rekening	Rechtstreeks verwerkt in het groeps- vermogen
Balans per 1 januari 2008	314.186	345.014	30.828	- 6.931	23.897		
Toegerekende pensioenkosten dienstjaar	8.119	—	- 8.119	- 704	- 8.823	8.823	—
Rentekosten	15.709	—	- 15.709	- 358	- 16.067	16.067	—
Ontvangen bijdragen	—	8.330	8.330	—	8.330	—	—
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	—	16.546	16.546	—	16.546	- 16.546	—
Actuariële winsten en verliezen	- 11.308	- 56.011	- 44.703	- 52	- 44.755	—	44.755
Betaalde pensioenuitkeringen	- 12.238	- 12.238	—	574	574	—	—
Koersomrekeningsverschillen	- 12.615	- 14.634	- 2.019	- 127	- 2.146	—	—
Totale mutatie	- 12.333	- 58.007	- 45.674	- 667	- 46.341	8.344	44.755
Balans per 31 december 2008	301.853	287.007	- 14.846	- 7.598	- 22.444	8.344	44.755
Toepassing limiet waardering netto pensioenvorderingen per 1 januari					- 30.828		
Mutatie toepassing limiet waardering netto pensioenvorderingen					22.048	—	- 22.048
Toepassing limiet waardering netto pensioenvorderingen per 31 december					- 8.780		
Balans per 31 december 2008 na toepassing limiet					- 31.224		
Totaalresultaat toegezegd-pensioenregelingen					31.051	8.344	22.707

	Toegezegd- pensioen- verplichtingen	Reële waarde fonds- beleggingen	Netto pensioen- vorderingen en -verplichtingen	Ongedekte toegezegd- pensioen- verplichtingen	Totaal	Ten laste van de winst- en verlies- rekening	Rechtstreeks verwerkt in het groeps- vermogen
Balans per 1 januari 2007	317.821	351.183	33.362	- 6.979	26.383		
Toegerekende pensioenkosten dienstjaar	8.249	—	- 8.249	- 548	- 8.797	8.797	—
Rentekosten	14.063	—	- 14.063	- 286	- 14.349	14.349	—
Ontvangen bijdragen	—	7.606	7.606	—	7.606	—	—
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	—	16.899	16.899	—	16.899	- 16.899	—
Actuariële winsten en verliezen	- 5.763	- 10.165	- 4.402	49	- 4.353	—	4.353
Betaalde pensioenuitkeringen	- 14.710	- 14.710	—	603	603	—	—
Koersomrekeningsverschillen	- 5.474	- 5.799	- 325	230	- 95	—	—
Totale mutatie	- 3.635	- 6.169	- 2.534	48	- 2.486	6.247	4.353
Balans per 31 december 2007	314.186	345.014	30.828	- 6.931	23.897	6.247	4.353
Toepassing limiet waardering netto pensioenvorderingen per 1 januari					- 33.362		
Mutatie toepassing limiet waardering netto pensioenvorderingen					2.534	—	- 2.534
Toepassing limiet waardering netto pensioenvorderingen per 31 december					- 30.828		
Balans per 31 december 2007 na toepassing limiet					- 6.931		
Totaalresultaat toegezegd-pensioenregelingen					8.066	6.247	1.819

Een deel van het Nederlandse personeel is aangesloten bij het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Waterbouw. Deze regeling kwalificeert onder IFRS als toegezegd-pensioenregeling. Dit fonds heeft aangegeven geen gegevens ter beschikking te kunnen stellen op basis waarvan een berekening in overeenstemming met IFRS kan worden gemaakt omdat er geen betrouwbare en consistente basis is om de pensioenverplichtingen, de fondsbeleggingen en de inkomsten en uitgaven toe te rekenen aan de individuele bij het fonds aangesloten ondernemingen. Op basis van de wel beschikbare informatie, waaronder de jaarrekening van het fonds over 2007 en de voorlopige financiële informatie over 2008, is het niet waarschijnlijk dat onder IFRS van een pensioenverplichting of te activeren overschot sprake zou zijn en is er geen aanleiding te verwachten dat op grond van de financiële positie van het fonds per 31 december 2008 de hoogte van de in rekening te brengen premies in de toekomst zal wijzigen.

De gedekte toegezegd-pensioenregelingen betreffen de ondernemingspensioenfondsen in Nederland en het Verenigd Koninkrijk. De ongedekte toegezegd-pensioenregelingen bestaan uit kleinere regelingen bij een tweetal Duitse dochterondernemingen en Archirodon. De overige pensioenregelingen binnen de groep zijn niet aan te merken als toegezegd-pensioenregelingen.

De samenstelling van de fondsbeleggingen is als volgt:

	2008	2007
Aandelen	70.289	127.692
Obligaties	211.582	213.367
Vastgoed	16.689	15.934
Liquiditeiten (niet-rentedragend)	1.791	1.881
Overige bezittingen en schulden	- 13.344	- 13.860
	<u>287.007</u>	<u>345.014</u>

De fondsbeleggingen per 31 december 2008 en 31 december 2007 bevatten geen aandelen van Koninklijke Boskalis Westminster N.V.

In onderstaand overzicht is weergegeven hoe de pensioenlasten uit toegezegd-pensioenregelingen in de geconsolideerde jaarrekening zijn verwerkt:

	2008	2007
Totaalresultaat toegezegd-pensioenregelingen	31.051	8.066
Pensioenlasten uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen ten laste van de winst- en verliesrekening	- 8.344	- 6.247
Rechtstreeks in het groepsvermogen verwerkte resultaten	22.707	1.819
Belastingen	- 3.344	77
Rechtstreeks in het groepsvermogen verwerkte actuariële winsten en verliezen na belastingen	<u>19.363</u>	<u>1.896</u>
Effectief rendement op fondsbeleggingen	- 39.465	6.734

De cumulatieve actuariële winsten en verliezen en de stand van de limitering van de nettopensioenvorderingen bedragen:

	2008	2007
Cumulatieve actuariële winsten en verliezen per 31 december	- 48.228	- 3.473
Limitering nettopensioenvorderingen per 31 december	- 8.780	- 30.828
	<u>- 57.008</u>	<u>- 34.301</u>

De groep verwacht in 2009 € 9,3 miljoen bij te dragen aan gedekte toegezegd-pensioenregelingen en € 0,6 miljoen aan ongedekte pensioenregelingen.

Het verwachte rendement op fondsbeleggingen is het gewogen gemiddelde van actuariel getoetste, mede op externe bronnen gebaseerde, verwachte rendementen op vastrentende waarden en aandelen. De voornaamste gehanteerde actuariële veronderstellingen die zijn gehanteerd voor bovenstaande berekeningen zijn:

	2008	2007
Disconteringsvoet	5,15% - 6,50%	5,25% - 5,80%
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	4,90% - 5,50%	5,25% - 5,92%
Verwachte toekomstige reële loonsverhogingen	1,00% - 1,50%	1,00% - 2,25%
Verwachte toekomstige inflatie	2,00% - 2,75%	2,25% - 3,30%
Verwachte pensioenstijging actieve deelnemers	1,50% - 2,75%	1,50% - 5,00%
Verwachte pensioenstijging inactieve deelnemers	1,50% - 2,25%	1,50% - 2,75%

Historische informatie

	2008	2007	2006	2005	2004
Toegezegd-pensioenverplichtingen	- 301.853	- 314.186	- 317.821	- 304.511	- 291.204
Reële waarde fondsbeleggingen	287.007	345.014	351.183	339.170	299.973
Nettopensioenvorderingen en -verplichtingen	- 14.846	30.828	33.362	34.659	8.769
Ongedekte toegezegd-pensioenverplichtingen	- 7.598	- 6.931	- 6.979	- 5.061	- 4.701
Totaal netto pensioenvorderingen en -verplichtingen	- 22.444	23.897	26.383	29.598	4.068
Ervaringsaanpassingen ontstaan op verplichtingen van de regeling	7.929	- 25.747	- 25.235	11.229	4.014
Ervaringsaanpassingen ontstaan op fondsbeleggingen	- 55.927	- 10.165	- 908	28.242	8.854

Aanpassingen op basis van ervaring worden gedefinieerd als alle winsten / verliezen (-) die niet worden veroorzaakt door veranderingen in de disconteringsvoet.

24. Voorzieningen

	2008	2007
Balans per 1 januari	7.167	2.809
Dotaties gedurende het jaar	695	5.503
Onttrekkingen gedurende het jaar	- 1.197	- 916
Vrijgevallen voorzieningen gedurende het jaar	- 331	- 78
Koersomrekeningsverschillen	95	- 204
Contante waarde mutatie	59	53
Balans per 31 december	6.488	7.167
Langlopend	1.242	6.054
Kortlopend	5.246	1.113
Balans per 31 december	6.488	7.167

De voorzieningen hebben voornamelijk betrekking op garantieverplichtingen en verwachte kosten voor het opruimen van bodemverontreiniging.

25. Crediteuren en overige schulden

	2008	2007
Crediteuren	189.919	161.736
Belastingen en sociale premies	50.607	45.219
Schulden aan geassocieerde deelnemingen	552	952
Overige schulden en overlopende passiva	496.450	672.274
	737.528	880.181
Afgeleide financiële instrumenten	65.304	3.182
	802.832	883.363

De kortlopende schulden zijn overwegend niet-rentedragend. De afgeleide financiële instrumenten met een looptijd langer dan 1 jaar bedragen € 10,7 miljoen (2007: € 1,5 miljoen).

26. Financiële instrumenten

Algemeen

Op basis van een door de Raad van Bestuur vastgesteld beleid maken Koninklijke Boskalis Westminster N.V. en haar dochterondernemingen in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van verschillende financiële instrumenten. Het beleid met betrekking tot financiële instrumenten is in het jaarverslag in het hoofdstuk "Corporate Governance" uitgebreid toegelicht. Financiële instrumenten van de groep omvatten liquide middelen, debiteuren en overige vorderingen, rentedragende leningen en rekening-courantkredieten, crediteuren en overige schulden en afgeleide financiële instrumenten. De groep gaat transacties aan in afgeleide financiële instrumenten, voornamelijk valutatermijncontracten en, op beperkte schaal, renteswaps, teneinde de gerelateerde risico's af te dekken. Afgeleide financiële instrumenten worden niet voor handelsdoeleinden aangehouden.

26.1 Financieel risicobeheer

De Groep is uit hoofde van het gebruik van financiële instrumenten blootgesteld aan de volgende risico's:

- Kredietrisico
- Liquiditeitsrisico
- Marktrisico, bestaande uit:
 - Valutarisico
 - Renterisico
 - Prijsrisico

Kredietrisico

Met betrekking tot kredietrisico's die voortvloeien uit politieke en betalingsrisico's, hanteert de groep een strikt acceptatie- en dekkingsbeleid. Tenzij sprake is van eerste klas kredietwaardige debiteuren, worden risico's in principe afgedekt door middel van verzekeringen, bankgaranties, vooruitbetaling, en dergelijke. Deze procedures en de geografische spreiding van de activiteiten van de dochterondernemingen beperken de blootstelling aan het risico verbonden aan kredietconcentraties.

Blootstelling aan kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financieel verlies voor de groep indien een afnemer of tegenpartij van een financieel instrument de aangegane contractuele verplichtingen niet nakomt. Kredietrisico's vloeien met name voort uit vorderingen op opdrachtgevers. Een groot deel van de onderhanden projecten wordt direct of indirect uitgevoerd in opdracht van overheidsinstellingen in diverse landen en geografische gebieden. Continue bewaking van het kredietrisico vormt onderdeel van het debiteurenbeheer. De afboekingen op debiteuren zijn niet materieel vergeleken met het activiteitsniveau van de laatste jaren. Derhalve is het management van mening dat het kredietrisico op adequate wijze wordt beheerst door middel van de huidige van toepassing zijnde procedures.

Het maximale kredietrisico op balansdatum, zonder rekening te houden met bovengenoemde risico-afdekkingsinstrumenten en -beleid, bestaat uit de boekwaarden van de financiële activa zoals hieronder vermeld:

	Boekwaarde	
	2008	2007
Overige financiële vaste activa	8.527	5.898
Handelsdebiteuren	496.391	384.112
Vorderingen op geassocieerde deelnemingen	2.166	2.426
Overige vorderingen en overlopende activa	172.337	292.688
Afgeleide financiële instrumenten (te vorderen)	15.266	24.786
Te vorderen belastingen naar de winst	2.234	2.211
Liquide middelen	408.356	351.923
	1.105.277	1.064.044

De ouderdomsopbouw van de handelsdebiteuren per 31 december 2008 is als volgt:

	2008		2007	
	Bruto	Bijz. waarde-vermindering	Bruto	Bijz. waarde-vermindering
Niet vervallen	354.915	—	250.962	—
0-90 dagen vervallen	101.530	372	95.623	190
90-180 dagen vervallen	19.291	44	9.352	25
180-360 dagen vervallen	4.637	1.119	17.450	128
Meer dan 360 dagen vervallen	23.112	5.559	11.813	745
	503.485	7.094	385.200	1.088
Bijzondere waardevermindering	- 7.094		- 1.088	
Boekwaarde debiteuren	496.391		384.112	

Met betrekking tot de handelsdebiteuren die niet zijn vervallen en niet zijn afgewaardeerd, bestaan er per balansdatum geen indicaties dat deze niet aan hun betalingsverplichtingen zullen kunnen voldoen.

Mutaties in de voorziening voor bijzondere waardeverminderingen met betrekking tot handelsdebiteuren gedurende het jaar waren als volgt:

	2008	2007
Stand per 1 januari	1.088	1.897
Mutatie bijzondere waardeverminderingen	6.006	- 809
Stand per 31 december	7.094	1.088

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat de groep op enig moment niet aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.

Het uitgangspunt voor het managen van het liquiditeitsrisico is dat er voldoende liquiditeiten worden aangehouden dan wel kredietfaciliteiten beschikbaar zijn om te kunnen voldoen aan de huidige en toekomstige financiële verplichtingen, onder zowel normale als moeilijke omstandigheden. Liquiditeitsprognoses, inclusief beschikbare kredietfaciliteiten, vormen onderdeel van de reguliere managementinformatie ten behoeve van de Raad van Bestuur. De focus bij het managen van het liquiditeitsrisico ligt op de nettofinancieringsruimte, bestaande uit vrij beschikbare liquide middelen en beschikbare kredietfaciliteiten, in relatie tot de financiële verplichtingen. Op basis van financiële ratio's kan worden geconcludeerd dat de groep over een substantiële financieringsruimte beschikt onder handhaving van haar (veronderstelde) "investment grade"-kredietprofiel.

Hieronder volgen de contractuele looptijden van de financiële verplichtingen, inclusief de geschatte rentebetalingen en exclusief het effect van saldocompensatie-overeenkomsten:

	Boekwaarde	Contractuele kasstromen	Minder dan een jaar	1 - 2 jaar	2 - 3 jaar	3 - 4 jaar	4 - 5 jaar	Meer dan 5 jaar
Per 31 december 2008								
Hypothecaire leningen	- 34.020	- 36.686	- 28.902	- 2.777	- 1.322	- 1.276	- 1.228	- 1.182
Overige bankleningen	- 278.881	- 297.427	- 258.032	- 11.425	- 13.030	- 8.757	- 1.490	- 4.694
Rekening-courantkredieten	- 6.259	- 6.867	- 6.867	—	—	—	—	—
Overige schulden	- 16	- 16	- 16	—	—	—	—	—
Crediteuren en overige schulden	- 737.528	- 737.528	- 737.528	—	—	—	—	—
Te betalen belastingen naar de winst	- 126.591	- 126.591	- 126.591	—	—	—	—	—
Afgeleide financiële instrumenten	- 65.304	- 65.304	- 54.639	- 5.825	- 4.232	- 523	- 85	—
	<u>- 1.248.599</u>	<u>- 1.270.419</u>	<u>- 1.212.575</u>	<u>- 20.027</u>	<u>- 18.584</u>	<u>- 10.556</u>	<u>- 2.803</u>	<u>- 5.876</u>

	Boekwaarde	Contractuele kasstromen	Minder dan een jaar	1 - 2 jaar	2 - 3 jaar	3 - 4 jaar	4 - 5 jaar	Meer dan 5 jaar
Per 31 december 2007								
Hypothecaire leningen	- 42.645	- 48.599	- 13.314	- 11.926	- 11.659	- 8.062	- 1.275	- 2.363
Overige bankleningen	- 42.867	- 49.768	- 17.624	- 11.758	- 4.792	- 3.548	- 5.988	- 6.059
Rekening-courantkredieten	- 1.569	- 1.693	- 1.693	—	—	—	—	—
Overige schulden	- 1.313	- 1.313	- 108	- 109	- 105	- 100	- 100	- 791
Crediteuren en overige schulden	- 880.181	- 880.181	- 880.181	—	—	—	—	—
Te betalen belastingen naar de winst	- 100.671	- 100.671	- 100.671	—	—	—	—	—
Afgeleide financiële instrumenten	- 3.182	- 3.182	- 1.725	- 463	- 463	- 378	- 153	—
	<u>-1.072.428</u>	<u>-1.085.407</u>	<u>-1.015.316</u>	<u>- 24.256</u>	<u>- 17.019</u>	<u>- 12.088</u>	<u>- 7.516</u>	<u>- 9.212</u>

Valutarisico

Een groot deel van de opdrachten wordt gecontracteerd in vreemde valuta. De Raad van Bestuur heeft een beleid ter beheersing van valutarisico vastgesteld met als uitgangspunt dat valutarisico's voortkomend uit transacties in de bedrijfsvoering, onmiddellijk moeten worden afgedekt, in de meeste gevallen door middel van valutatermijncontracten. Afgeleide financiële instrumenten worden uitsluitend gebruikt voorzover sprake is van hiermee samenhangende reële transacties, voornamelijk toekomstige kasstromen uit gecontracteerde projecten. Op kasstroomafdekkingen wordt overwegend "hedge accounting" toegepast.

Blootstelling aan valutarisico

Het beleid van de groep terzake beheersing van valutarisico is in 2008 overeenkomstig uitgevoerd en heeft, met uitzondering van het in toelichting 7 genoemde project, geleid tot een niet-materiële gevoeligheid van de groep voor valutatransactierisico.

De belangrijkste deelnemingen (Archirodon en Lamnalco) zijn geheel of grotendeels dollargerelateerd. De kostenstructuur van deze ondernemingen is eveneens geheel of grotendeels dollargerelateerd. Deze deelnemingen worden gezien vanuit een langetermijnvisie. Wisselkoersrisico's die samenhangen met de investeringen in deze deelnemingen worden niet afgedekt. Er wordt vanuit gegaan dat valutakoersschommelingen, rente- en inflatie-ontwikkelingen elkaar op lange termijn zullen compenseren. Posten op de winst- en verliesrekeningen van deze deelnemingen worden omgerekend tegen de gemiddelde wisselkoers. Koersomrekeningsverschillen worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het groepsvermogen gebracht.

De belangrijkste wisselkoersen gedurende het verslagjaar luiden als volgt:

	Gemiddelde koers		Koers per balansdatum	
	2008	2007	2008	2007
<i>Euro</i>				
US dollar	0,686	0,728	0,712	0,680
Britse pond	1,258	1,460	1,046	1,355
Dirham	0,188	0,199	0,194	0,185

Gevoeligheidsanalyse

De beheersing van valutarisico heeft ten doel het effect van kortetermijnvalutakoersschommelingen op de groepsresultaten te beperken. Op de lange termijn echter zullen blijvende wijzigingen in wisselkoersen van invloed zijn op het resultaat.

Ultimo 2008 zou de winst voor belasting, exclusief het effect op niet effectieve kasstroomafdekkingen, € 1,6 miljoen hoger (2007: € 0,1 miljoen lager) zijn geweest indien sprake zou zijn van een toename van 5% van de euro ten opzichte van de US dollar. Hierbij wordt aangenomen dat alle andere variabelen, met name de rentetarieven, constant blijven. Deze hogere winst is met name het gevolg van enerzijds een koersomrekeningswinst op de omrekening van (het niet afgedekte deel van) in US dollar luidende rentedragende leningen en crediteuren en overige schulden en anderzijds een koersomrekeningsverlies op de omrekening van (het niet afgedekte deel van) in US dollar luidende debiteuren en overige vorderingen en liquide middelen.

De overige componenten van het vermogen zouden dan € 26,9 miljoen hoger (2007: € 17,9 miljoen hoger) zijn als gevolg van een toename in de reële waarde van de effectieve kasstroomafdekkingen.

Een verzwakking met 5% van de euro ten opzichte van de US dollar per jaarultimo zou een vergelijkbaar maar tegengesteld effect hebben gehad, aangenomen dat alle andere variabelen constant blijven.

Renterisico

Het uitgangspunt bij het beheersen van renterisico's is dat de rentes met betrekking tot opgenomen leningen in beginsel voor de gehele looptijd worden gefixeerd. Dit wordt gerealiseerd door het opnemen van leningen met een vaste rente of door gebruik te maken van derivaten zoals renteswaps.

De effectieve rentevoet en looptijdprofielen van de leningen, deposito's en banktegoeden en contanten zijn als volgt:

	Effectieve rentevoet	Minder dan een jaar	1 - 2 jaar	2 - 3 jaar	3 - 4 jaar	4 - 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Per 31 december 2008								
Banktegoeden en contanten	0,48%	130.678	—	—	—	—	—	130.678
Kortlopende deposito's	2,49%	277.678	—	—	—	—	—	277.678
Hypothecaire leningen (euro)	4,13%	- 1.135	- 1.135	- 1.135	- 1.135	- 1.134	- 1.134	- 6.808
Hypothecaire leningen (US\$)	5,89%	- 25.883	- 1.329	—	—	—	—	- 27.212
Overige bankleningen (euro)	4,95%	- 220.109	—	—	—	—	—	- 220.109
Overige bankleningen (US\$)	5,36%	- 23.877	- 9.555	- 11.672	- 8.024	- 1.188	- 4.456	- 58.772
Rekening-courantkredieten (euro)	3,50%	- 515	—	—	—	—	—	- 515
Rekening-courantkredieten (US\$)	4,43%	- 3.159	—	—	—	—	—	- 3.159
Rekening-courantkredieten (overig)	17,42%	- 2.585	—	—	—	—	—	- 2.585
		<u>131.093</u>	<u>- 12.019</u>	<u>- 12.807</u>	<u>- 9.159</u>	<u>- 2.322</u>	<u>- 5.590</u>	<u>89.196</u>

	Effectieve rentevoet	Minder dan een jaar	1 - 2 jaar	2 - 3 jaar	3 - 4 jaar	4 - 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Per 31 december 2007								
Banktegoeden en contanten	0,53%	83.422	—	—	—	—	—	83.422
Kortlopende deposito's	3,15%	268.501	—	—	—	—	—	268.501
Hypothecaire leningen (euro)	4,13%	- 1.134	- 1.134	- 1.134	- 1.134	- 1.134	- 2.269	- 7.939
Hypothecaire leningen (US\$)	5,74%	- 9.860	- 9.085	- 9.386	- 6.375	—	—	- 34.706
Overige bankleningen (euro)	5,44%	- 86	- 58	—	—	—	—	- 144
Overige bankleningen (US\$)	5,81%	- 14.995	- 10.089	- 3.770	- 2.745	- 5.345	- 5.726	- 42.670
Overige bankleningen (overig)	5,00%	- 53	—	—	—	—	—	- 53
Rekening-courantkredieten (US\$)	6,60%	- 800	—	—	—	—	—	- 800
Rekening-courantkredieten (overig)	9,30%	- 769	—	—	—	—	—	- 769
		<u>324.226</u>	<u>- 20.366</u>	<u>- 14.290</u>	<u>- 10.254</u>	<u>- 6.479</u>	<u>- 7.995</u>	<u>264.842</u>

De US dollarleningen dienen voornamelijk ter financiering van materiële vaste activa van proportioneel meegeconsolideerde strategische allianties. De overige bankleningen luidend in US dollar zijn niet vastrentend. De effectieve rente over deze leningen wijkt niet materieel af van de huidige marktrente. De renteherzieningsdata van de leningen vallen overwegend binnen drie maanden na afloop van het boekjaar.

Gevoeligheidsanalyse

De beheersing van renterisico heeft ten doel het effect van kortetermijnrenteschommelingen op de groepsresultaten te beperken. Op de lange termijn echter zullen blijvende wijzigingen in rentepercentages van invloed zijn op het resultaat.

Op de verslagdatum zag het renteprofiel van de rentedragende financiële instrumenten van de groep er als volgt uit:

	2008	2007
Instrumenten met een vaste rente		
Financiële activa	100.288	78.347
Financiële passiva	- 52.970	- 57.213
	47.318	21.134
Instrumenten met een variabele rente		
Financiële activa	321.762	273.576
Financiële passiva	- 265.881	- 29.868
	55.881	243.708

Door een daling van 75 basispunten in de rentestanden per 31 december 2008 zou het groepsresultaat voor belastingen met € 1,7 miljoen (2007: € 0,8 miljoen) zijn afgenomen. Aangenomen wordt dat alle andere variabelen, met name de valutakoersen, constant blijven.

Prijrisico's

Met risico's ten aanzien van prijsontwikkelingen aan de inkoopzijde, zoals lonen, materiaalkosten, kosten van onderaannemers, brandstoffen en dergelijke, die in het algemeen voor rekening van de groep zijn, wordt ook rekening gehouden bij het opstellen van de kostprijscalculaties en offertes. Daar waar mogelijk worden, vooral bij projecten met een lange uitvoeringsduur, met opdrachtgevers prijsindexeringsclausules overeengekomen.

Met betrekking tot brandstofprijrisico heeft de Raad van Bestuur een beleid ter beheersing van brandstofprijrisico's vastgesteld waarin wordt uiteengezet welke instrumenten ter beheersing van het brandstofprijrisico zijn toegestaan. Deze instrumenten omvatten: levering van brandstof door de opdrachtgever, prijsindexeringsclausules, vaste-prijs leveringscontracten en afgeleide financiële instrumenten (termijncontracten, futures en swaps).

26.2 In de balans opgenomen financiële instrumenten en reële waarde

Onder de activa en passiva verantwoorde financiële instrumenten zijn onder meer financiële vaste activa, liquide middelen, vorderingen en kort- en langlopende schulden. De geschatte reële waarde van deze financiële instrumenten benadert de boekwaarde ervan. De afgeleide financiële instrumenten betreffen voornamelijk door middel van valutatermijncontracten afgedekte toekomstige kasstromen waarop "hedge accounting" wordt toegepast. Daarnaast lopen er een aantal renteswaps en ultimo 2007 ook een valutaoptie bij strategische allianties. Deze zijn verantwoord onder de post afgeleide financiële instrumenten. De mutaties in de reële waarde van niet-effectieve kasstroomafdekkingen komen direct of, onder voorwaarden, uitgesteld ten gunste of ten laste van de geconsolideerde winst- en verliesrekening. De mutaties in de reële waarde van effectieve kasstroomafdekkingen worden, rekening houdend met belastingen, rechtstreeks in de hedgingreserve in het groepsvermogen verantwoord. De reële waarde van afgeleide financiële instrumenten is ontleend aan de termijakoersen op afwikkelingsdatum, per einde van het boekjaar. De reële waarde van de overige financiële instrumenten is gebaseerd op de actuele rente, gegeven de looptijd en condities. De reële waarde van niet-rentedragende financiële instrumenten met een looptijd korter dan een jaar is gelijk gesteld aan de boekwaarde.

	2008		2007	
	Boekwaarde	Reële waarde	Boekwaarde	Reële waarde
Overige financiële vaste activa	8.527	8.527	5.898	5.898
Debiteuren en overige vorderingen (exclusief afgeleide financiële instrumenten)	670.894	670.894	679.226	679.226
Afgeleide financiële instrumenten (te vorderen)	15.266	15.266	24.786	24.786
Te vorderen belastingen naar de winst	2.234	2.234	2.211	2.211
Liquide middelen	408.356	408.356	351.923	351.923
Rentedragende leningen (langlopend)	- 41.898	- 41.898	- 59.384	- 59.384
Aflossingsverplichtingen en overige bankschulden	- 277.262	- 277.262	- 27.697	- 27.697
Overige schulden (langlopend)	- 16	- 16	- 1.313	- 1.313
Crediteuren en overige schulden (exclusief afgeleide financiële instrumenten)	- 737.528	- 737.528	- 880.181	- 880.181
Afgeleide financiële instrumenten (te betalen)	- 65.304	- 65.304	- 3.182	- 3.182
Te betalen belastingen naar de winst	- 126.591	- 126.591	- 100.671	- 100.671
	- 143.322	- 143.322	- 8.384	- 8.384

De samenstelling van de uitstaande afgeleide financiële instrumenten op balansdatum is onderstaand weergegeven. De resterende looptijden van deze afgeleide financiële instrumenten hebben een directe relatie met de resterende looptijd van de betreffende onderliggende contracten in de orderportefeuille.

	2008	2007
USD verkopen op termijn (in US\$)	824.123	846.436
USD aankopen op termijn (in US\$)	17.760	58.678
Overige valuta verkopen op termijn (gemiddelde contractkoers in euro)	290.072	78.976
Overige valuta aankopen op termijn (gemiddelde contractkoers in euro)	17.322	26.880
Fuel hedges (in US\$)	- 51.683	47.760
Overige afgeleide financiële instrumenten (in US\$)	6.065	50.154

De perioden waarin de kasstromen naar verwachting zullen plaatsvinden, zijn onderstaand weergegeven. De kasstromen uit valuta aan- en verkopen op termijn kunnen op basis van afwijkingen met de onderliggende kasstromen op afwikkeldatum worden doorgerold.

	Binnen één jaar	Meer dan één jaar	Totaal
2008			
USD verkopen op termijn (in US\$)	553.104	271.019	824.123
USD aankopen op termijn (in US\$)	16.920	840	17.760
Overige valuta verkopen op termijn (gemiddelde contractkoers in euro)	170.804	119.268	290.072
Overige valuta aankopen op termijn (gemiddelde contractkoers in euro)	17.322	—	17.322
Fuel hedges (in US\$)	- 26.778	- 24.905	- 51.683
Overige afgeleide financiële instrumenten (in US\$)	2.241	3.824	6.065

2007	Binnen één jaar	Meer dan één jaar	Totaal
USD verkopen op termijn (in US\$)	429.440	416.996	846.436
USD aankopen op termijn (in US\$)	58.678	—	58.678
Overige valuta verkopen op termijn (gemiddelde contractkoers in euro)	47.452	31.524	78.976
Overige valuta aankopen op termijn (gemiddelde contractkoers in euro)	26.880	—	26.880
Fuel hedges (in US\$)	22.383	25.377	47.760
Overige afgeleide financiële instrumenten (in US\$)	15.226	34.928	50.154

De resultaten op effectieve kasstroomafdekkingen zijn als volgt in het groepsvermogen verwerkt:

	2008	2007
Stand hedgingreserve per 1 januari	36.269	18.196
In het groepsvermogen opgenomen mutatie reële waarde effectieve kasstroomafdekkingen	- 32.397	25.842
Overgebracht naar de winst- en verliesrekening	- 4.543	- 2.299
Totaal direct verwerkt in het groepsvermogen	- 36.940	23.543
Belastingen	6.406	- 5.470
Direct ten laste van de hedgingreserve (na belastingen)	- 30.534	18.073
Stand hedgingreserve per 31 december	5.735	36.269

De resultaten op niet-effectieve kasstroomafdekkingen zijn verantwoord in de operationele kosten en bedragen over 2008 € 43,3 miljoen negatief (2007: € 1,1 miljoen negatief).

26.3 Kapitaalbeheer

Het beleid van de Raad van Bestuur is gericht op de handhaving van een sterke vermogenspositie waarmee het vertrouwen van opdrachtgevers, beleggers, crediteuren en de markten kan worden behouden en de toekomstige ontwikkeling van de bedrijfsactiviteiten kan worden gestimuleerd. De Raad van Bestuur bewaakt het rendement op het eigen vermogen, dat door de groep wordt gedefinieerd als het nettobedrijfsresultaat gedeeld door het eigen vermogen, exclusief minderheidsbelangen. De Raad van Bestuur bewaakt tevens het niveau van het aan gewone aandeelhouders uit te keren dividend. Het dividendbeleid kent een pay-out ratio van 40% tot 50%.

De Raad van Bestuur streeft naar een evenwicht tussen een hoger rendement dat mogelijk zou zijn met een hoger niveau aan vreemd vermogen enerzijds en de voordelen van een solide vermogenspositie anderzijds. Het doel van de groep is een langetermijnrentabiliteit van het eigen vermogen van tenminste 12%; in 2008 bedroeg deze rentabiliteit 30,6% (2007: 29,5%).

Koninklijke Boskalis Westminster N.V. beschikt niet over een vastomlijnde regeling voor de inkoop van eigen aandelen.

Er zijn het afgelopen jaar geen wijzigingen aangebracht in de kapitaalbeheerbenadering van de groep. Noch de vennootschap noch haar dochterondernemingen zijn onderworpen aan van buitenaf opgelegde kapitaalvereisten.

26.4 Overige financiële instrumenten

De Stichting Continuïteit KBW (hierna te noemen de Stichting) heeft ter uitvoering van het besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders d.d. 9 mei 2001 het recht verkregen tot het nemen van cumulatief beschermingspreferente aandelen in Koninklijke Boskalis Westminster N.V. voor een nominaal bedrag dat gelijk is aan het nominale bedrag van de ten tijde van plaatsing van bedoelde aandelen uitstaande gewone aandelen. Dit optierecht kwalificeert als een afgeleide financiële verplichting, met de volgende belangrijke condities. Plaatsing bij de Stichting geschiedt a pari tegen een 25%-storting in contanten, restant volstorting geschiedt na opvraging in overleg met de Stichting door Koninklijke Boskalis Westminster N.V. Na plaatsing is Koninklijke Boskalis Westminster N.V. verplicht de aandelen op verzoek van de Stichting te kopen of in te trekken. Het preferente dividendrecht bedraagt Euribor met een opslag van maximaal 4%. Het rente- en kredietrisico is beperkt. De reële waarde van het optierecht bedraagt nihil.

27. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Operationele lease verplichtingen

De operationele leaseverplichtingen betreffen in hoofdzaak de operationele lease van een sleephopper-zuiger, auto's en kantoorgebouwen. Met additionele clausules wordt geen rekening gehouden zolang deze niet onvoorwaardelijk zijn.

Niet-opzegbare operationele leaseovereenkomsten zijn opgenomen tegen nominale bedragen en hebben het volgende looptijdprofiel:

	2008	2007
Binnen één jaar	6.258	7.102
Tussen één en vijf jaar	10.917	13.367
Meer dan vijf jaar	911	874
	18.086	21.343

Garanties

De garantieverplichtingen ultimo 2008 belopen € 882 miljoen (2007: € 747 miljoen) en kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2008	2007
Door derden afgegeven garanties betrekking hebbend op:		
• geassocieerde deelnemingen	8.000	1.000
• aannemingscombinaties en eigen werken	873.000	734.000
• lease- en overige financieringsverplichtingen	1.000	12.000
	882.000	747.000

Voor bovengenoemde garanties ultimo 2008 zijn tot een bedrag van circa € 873 miljoen contragaranties verstrekt aan financiële instellingen (2007: circa € 747 miljoen). Drie belangrijke dochterondernemingen hebben zich hoofdelijk aansprakelijk gesteld met betrekking tot krediet- en garantiefaciliteiten verstrekt aan diverse dochterondernemingen. Ten aanzien van deze faciliteiten is overeengekomen dat het verstrekken van verdere zekerheden op thans aanwezige materiële vaste activa is gelimiteerd.

Dochterondernemingen zijn mede hoofdelijk aansprakelijk voor de niet in de consolidatie opgenomen schulden van door hen aangeane projectgedreven aannemingscombinaties, die in totaal € 247 miljoen (2007: € 331 miljoen) bedragen. Daarnaast zijn zij mede hoofdelijk aansprakelijk voor leveringsverplichtingen uit hoofde van contracten met derden in projectgedreven aannemingscombinaties. Voorts bestaan nog zekere regresverplichtingen jegens bij de financiering van projecten betrokken instellingen en inzetgaranties met betrekking tot materieel. Voorzover noodzakelijk geacht zijn hiervoor voorzieningen getroffen.

Aangegane investeringsverplichtingen

Ultimo 2008 zijn er investeringsverplichtingen ter hoogte van € 349 miljoen (ultimo 2007: € 360 miljoen).

Overige

Er lopen enige gerechtelijke procedures en onderzoeken jegens (onderdelen van) Koninklijke Boskalis Westminster N.V. Voorzover noodzakelijk geacht zijn hiervoor voorzieningen getroffen.

28. Honoraria accountants

In de winst- en verliesrekening over 2008 is € 570 (2007: € 529) opgenomen inzake honoraria van KPMG Accountants N.V.

	2008	2007
Onderzoek van de jaarrekening	535	485
Andere controleopdrachten	35	44
	570	529

Het totaal aan honoraria accountants, inclusief andere dan KPMG Accountants N.V., terzake de controle van de jaarrekening bedraagt € 975 (2007: € 895).

29. Gebeurtenissen na balansdatum**Winstbestemmingsvoorstel 2008**

Aan de reserve ingehouden winsten zal € 146,9 miljoen worden toegevoegd. Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders zal worden voorgesteld het restant, een bedrag van € 102,2 miljoen, te bestemmen voor uitkering van een dividend van € 1,19 per gewoon aandeel.

Het dividend zal worden uitgekeerd in gewone aandelen ten laste van de belastingvrije agioreserve of de overige reserves, tenzij een aandeelhouder aangeeft een uitkering in contanten te willen ontvangen.

30. Verbonden partijen**30.1 Identiteit van verbonden partijen**

Als verbonden partijen van de groep zijn te onderscheiden: dochterondernemingen, joint ventures, geassocieerde deelnemingen (zie toelichting 15), pensioenfondsen welke in overeenstemming met IAS 19 worden geclassificeerd als gedekte toegezegd-pensioenregelingen en leden van de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur.

Dochterondernemingen

Hierna volgen de belangrijkste actieve dochterondernemingen.

Vennootschap	Plaats en land van vestiging	Aandelenbelang	
		2008	2007
Aannemingsmaatschappij Markus B.V.	Halfweg, Nederland	100%	100%
Baggermaatschappij Boskalis B.V.	Papendrecht, Nederland	100%	100%
Baggermaatschappij Holland B.V.	Papendrecht, Nederland	100%	100%
Boskalis B.V.	Rotterdam, Nederland	100%	100%
Boskalis Cofra Holding B.V.	Amsterdam, Nederland	100%	100%
Cofra B.V.	Amsterdam, Nederland	100%	100%
Boskalis Dolman B.V.	Dordrecht, Nederland	100%	100%
Boskalis Markus B.V.	Papendrecht, Nederland	100%	100%
Boskalis Westminster Dredging B.V.	Papendrecht, Nederland	100%	100%
Boskalis Holding B.V.	Papendrecht, Nederland	100%	—
Boskalis Westminster International B.V.	Papendrecht, Nederland	100%	100%
Boskalis International B.V.	Papendrecht, Nederland	100%	100%
Boskalis Offshore B.V.	Papendrecht, Nederland	100%	100%
Boskalis Finance B.V.	Papendrecht, Nederland	100%	100%
Boskalis Westminster Shipping B.V.	Papendrecht, Nederland	100%	100%
Westminster Dredging Company Ltd	Papendrecht, Nederland	100%	100%
Boskalis Maritime Investments B.V.	Papendrecht, Nederland	100%	—
BW Soco B.V.	Slidrecht, Nederland	100%	100%
Hydronic B.V.	Slidrecht, Nederland	100%	100%
Boskalis Infra B.V.	Rotterdam, Nederland	100%	100%
A.H. Breijs & Zonen B.V.	Rotterdam, Nederland	100%	100%
J. van Vliet B.V.	Wormerveer, Nederland	100%	100%
Bagger- und Bauunternehmung Delta GmbH	Bremen, Duitsland	100%	100%
Heinrich Hirdes GmbH	Hamburg, Duitsland	100%	100%
Heinrich Hirdes Kampfmittelräumung GmbH	Duisburg, Duitsland	100%	100%
Boskalis Westminster Ltd	Fareham, Verenigd Koninkrijk	100%	100%
Westminster Gravels Ltd	Fareham, Verenigd Koninkrijk	100%	100%
Boskalis Zinkcon Ltd	Fareham, Verenigd Koninkrijk	100%	100%
Llanelli Sand Dredging Ltd	Llanelli, Verenigd Koninkrijk	100%	100%
Rock Fall Company Ltd	Ayrshire, Verenigd Koninkrijk	100%	100%
Atlantique Dragage SARL	Nanterre, Frankrijk	100%	100%
Sociedad Española de Dragados SA	Madrid, Spanje	100%	100%
Dragapor Dragagens de Portugal SA	Alcochete, Portugal	100%	100%
Boskalis Offshore A/S	Randaberg, Noorwegen	100%	100%
Boskalis Sweden AB	Gothenburg, Zweden	100%	100%
Terramare Oy	Helsinki, Finland	100%	100%
UAB Boskalis Baltic	Klaipeda, Litouwen	100%	100%
Boskalis Westminster Dredging Ltd	Nicosia, Cyprus	100%	—
BW Marine (Cyprus) Ltd	Nicosia, Cyprus	100%	—
Boskalis Westminster Middle East Ltd	Nicosia, Cyprus	100%	100%
Boskalis Westminster (Oman) LLC	Seeb, Oman	49%	49%
Boskalis Westminster Al Rushaid Ltd	Dhahran, Saoedi-Arabië	49%	49%
Boskalis Westminster Dredging and Contracting Ltd	Nicosia, Cyprus	100%	100%
Nigerian Westminster Dredging and Marine Ltd	Lagos, Nigeria	60%	60%
Stuyvesant Dredging Co.	Los Angeles, Verenigde Staten van Amerika	100%	100%
Boskalis Westminster Inc.	Wilmington, Verenigde Staten van Amerika	100%	100%
Dragamex SA de CV	Coatzacoalcas, Mexico	100%	50%
Codramex SA de CV	Coatzacoalcas, Mexico	100%	50%
Coastal and Inland Marine Services Inc.	Ancon, Panama	100%	100%
Riovia SA	Montevideo, Uruguay	100%	100%
Boskalis Taiwan Ltd	Taipei, Taiwan	100%	100%
Boskalis International (S.) Pte Ltd	Singapore	100%	100%
Zinkcon Marine Singapore Pte Ltd	Singapore	100%	100%
Koon Zinkcon Pte Ltd	Singapore	50%	50%
Boskalis Australia Pty Ltd	Chatswood, Australië	100%	100%

Joint ventures

Hierna volgen de belangrijkste actieve joint ventures.

Strategische allianties:

Entiteit	Land van vestiging	Aandelenbelang	
		2008	2007
Archirodon Group N.V.	Nederland	40%	40%
Lamnalco Ltd	Sharjah, Verenigde Arabische Emiraten	50%	50%
Deeprock CV	Nederland	50%	50%
Bean Stuyvesant LLC	Verenigde Staten van Amerika	—	50%

Projectgedreven aannemingscombinaties

Entiteit	Land van vestiging	Aandeel in joint venture	
		2008	2007
Boskalis B.V. / M.N.O. Vervat B.V.	Nederland	70%	70%
Combinatie "Duizend Zestien" vof	Nederland	50%	50%
Combinatie Boskalis KWS N470-76	Nederland	50%	50%
Combinatie Haarrijnse Plas	Nederland	25%	25%
Combinatie Onderhoud Waterweg	Nederland	50%	50%
Combinatie Nederwaert	Nederland	—	17%
NOBM Hedel	Nederland	50%	50%
Combinatie Bowegro vof	Nederland	50%	50%
Consortium N11	Nederland	17%	17%
Bouwcombinatie Hollandse Meren	Nederland	9%	9%
Bouwcombinatie Brabant Noord	Nederland	9%	9%
Combinatie Achtkamp / Zevenhuizerplas	Nederland	50%	50%
Zandexploitatie Zevenhuizerplas vof	Nederland	50%	50%
Combinatie Nesselande	Nederland	33%	33%
Combinatie HSL 1 Grond & Wegen	Nederland	20%	20%
Combinatie HSL 5 Noord Grond & Wegen	Nederland	15%	15%
Combinatie Smink BKD vof	Nederland	50%	50%
Combinatie BVNN Boskalis Dolman vof	Nederland	50%	50%
Oosterhof Holman Boskalis	Nederland	50%	50%
Combinatie Boskalis KWS N470	Nederland	50%	50%
KWS-Boskalis (Sloelijn)	Nederland	50%	50%
Combinatie Boskalis/Oskam / HOV de Uithof	Nederland	50%	50%
Sassenplaat	Nederland	50%	50%
Volker Wessels-Boskalis (Sloelijn koepel)	Nederland	33%	33%
N201 Aalsmeer - Uithoorn	Nederland	15%	15%
Projectorganisatie Uitbreiding Maasvlakte (PUMA) vof	Nederland	50%	50%
Combinatie BHHZ	Nederland	50%	50%
Combinatie Grond & Wegen N201	Nederland	50%	50%
Combinatie KWS - Markus	Nederland	50%	50%
Bouwcombinatie Volgermeer	Nederland	50%	50%
Combinatie A2 HoMa	Nederland	38%	38%

Combinatie de Keent	Nederland	50%	—
Stemat/Boskalis vof	Nederland	50%	50%
Ketelmeer Hanzerak West	Nederland	50%	—
Sanering Hollandsche IJssel	Nederland	50%	—
Combinatie KWS/Boskalis Westrandweg GWW	Nederland	50%	—
Combinatie Westpoort vof	Nederland	15%	—
Vinkeveen-Haarrijn	Nederland	25%	25%
Combinatie Opperduit	Nederland	33%	—
Trajectum Novum Grond & Wegen	Nederland	33%	—
Combinatie Trajectum Novum vof	Nederland	13%	—
Combinatie Schuwagt	Nederland	50%	—
JV Euryza, Infra/TBI Infra	Nederland	50%	—
Markus - Transverko	Nederland	50%	—
Skandinavienkai Anleger 5a, Kiel	Duitsland	50%	50%
Ufersicherung Boltenhagen	Duitsland	50%	50%
Weserunterhaltungsbaggerung Bremerhaven	Duitsland	50%	50%
Norwegenkai Kiel	Duitsland	50%	50%
Binnenhafenkaje Kiel	Duitsland	50%	50%
Molenbau Boltenhagen	Duitsland	50%	50%
Britannia Satellites	Verenigd Koninkrijk	50%	50%
Barcelona Relleno Prat 1	Spanje	32%	32%
000 Mortechnika	Rusland	50%	50%
Jurong and Tuas Rock Contractors JV	Singapore	75%	75%
Penta-Ocean Koon Ham DI Boskalis JV (Jurong 3B)	Singapore	22%	22%
Penta-Ocean Koon DI Boskalis Ham JV (Jurong 4)	Singapore	17%	17%
TOC	Thailand	50%	50%
Parker Point	Australië	50%	50%
Port Kembla Boskalis - Dredeco	Australië	50%	50%
New Doha International Airport JV	Qatar	29%	29%
Ras Laffan Port Expansion	Qatar	50%	50%
Ras Laffan Northern Breakwaters Contractors	Qatar	50%	50%
North Bahrain New Town	Bahrein	50%	50%
KOC	Koeweit	50%	50%
Khalifa Port Marine Consortium	Abu Dhabi, Verenigde Arabische Emiraten	37%	37%
Boskalis International - Dredging International cv	India	50%	50%
Dragages Tanger Mediterranee	Marokko	50%	50%
Boskalis Jan de Nul Lda	Angola	50%	50%
Bahia Blanca	Argentinië	50%	50%
Quequen	Argentinië	50%	50%
Joint venture Sepetiba	Brazilië	50%	50%

Geassocieerde deelnemingen

De belangrijkste actieve geassocieerde deelnemingen zijn opgenomen in toelichting 15.

Pensioenfondsen, welke in overeenstemming met IAS 19 worden geclassificeerd als gedekte toegezegd-pensioenregelingen

Voor informatie omtrent de pensioenfondsen, welke in overeenstemming met IAS 19 worden geclassificeerd als gedekte toegezegd-pensioenregelingen, wordt verwezen naar toelichting 23.1. Er is geen sprake van overige materiële transacties met deze pensioenfondsen.

Leden van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen

Leidinggevende functionarissen die sleutelposities bekleden in de zin van verbonden partijen zijn alleen de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen.

30.2 Transacties met verbonden partijen

Dochterondernemingen

Transacties tussen dochterondernemingen worden in de consolidatie geëlimineerd en worden niet verder toegelicht.

Joint ventures

Gedurende de boekjaren 2008 en 2007 hebben geen materiële transacties met strategische allianties plaatsgevonden anders dan in gezamenlijke zeggenschap en overwegend in verhouding tot het percentage van deelname in de activiteiten in projectgebonden aannemingscombinaties. Transacties met projectgedreven aannemingscombinaties vinden vanwege de aard van de bedrijfsactiviteiten op grote schaal plaats. In joint venture overeenkomsten terzake wordt gelijkwaardigheid van de individuele partners bewerkstelligd door onder meer overeengekomen vergoedingen voor ingebracht personeel en materieel.

De gezamenlijke dochtermaatschappijen van de groep hebben ultimo 2008 vorderingen op en schulden aan projectgedreven aannemingscombinaties uitstaan ter hoogte van respectievelijk € 146 miljoen en € 181 miljoen (2007: respectievelijk € 152 miljoen en € 110 miljoen).

Het proportionele aandeel van de groep in de activa, passiva, omzet en kosten van joint ventures is onderstaand weergegeven.

	2008	2007
Vaste activa	189.910	167.717
Vlottende activa	459.242	660.866
Totaal activa	649.152	828.583
Langlopende schulden en voorzieningen	49.947	65.768
Kortlopende schulden en voorzieningen	460.548	649.502
Totaal schulden en voorzieningen	510.495	715.270
Vermogen	138.657	113.313
Omzet	951.254	1.077.866
Kosten	- 844.282	- 977.153
Nettowinst	106.972	100.713

Geassocieerde deelnemingen

Transacties met geassocieerde deelnemingen hebben geen materiële omvang.

Transacties met leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen

De vergoedingen aan de leden van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen van de vennootschap over 2008 en 2007 kunnen als volgt worden weergegeven:

	Jaar-salarissen en beloningen	Betaalde pensioen-premies	Betaalde korte- en langetermijn variabele beloningen	Totaal	2007
Leden Raad van Bestuur					
dr. P.A.M. Berdowski	489	91	1.346	1.926	1.314
T.L. Baartmans (vanaf 9 mei 2007)	365	65	197	627	243
J.H. Kamps	365	65	219	649	573
R. van Gelder (tot 1 november 2006)	—	—	—	—	766
	1.219	221	1.762	3.202	2.896
Leden Raad van Commissarissen					
R.M.F. van Loon	63	—	—	63	53
H. Heemskerk	37	—	—	37	31
M. Niggebrugge	44	—	—	44	37
M. van der Vorm	37	—	—	37	31
C. van Woudenberg (vanaf 9 mei 2007)	41	—	—	41	24
	222	—	—	222	176
Totaal 2008	1.441	221	1.762	3.424	
Totaal 2007	1.171	177	1.724		3.072

De variabele beloning die in 2008 is toegekend, is gerelateerd aan het behalen van bepaalde doelstellingen in het verslagjaar 2007 (kortetermijn variabele beloningen) en het behalen van bepaalde doelstellingen over de periode 2005-2007 (langetermijn variabele beloningen).

Er zijn noch leningen aan, noch garanties afgegeven ten behoeve van bestuurders en commissarissen. Aan de leden van de Raad van Commissarissen is, naast hun beloning, een onkostenvergoeding uitgekeerd van, op jaarbasis, € 2.368 per lid.

Langetermijnbeloningsregeling

De leden van de Raad van Bestuur nemen deel aan een langetermijn (3 jaar) beloningsregeling waarbij een voorwaardelijk aantal fictieve aandelen wordt toegekend. De voorwaardelijke toekenning van fictieve aandelen is gerelateerd aan het behalen van bepaalde langetermijn (3 jaar) financiële en niet-financiële doelstellingen zoals geformuleerd door de Raad van Commissarissen. Jaarlijks wordt een voorwaardelijk aantal fictieve aandelen vastgesteld op basis van de “at target”-percentages (voor de voorzitter van de Raad van Bestuur 50% van het vaste jaarinkomen en voor overige bestuurders 45%). De reële waarde van deze fictieve aandelen wordt geschat op basis van de aandelenkoers per jaareinde. Het aantal fictieve aandelen wordt na 3 jaar vastgesteld op basis van de mate waarin de gestelde doelstellingen over de afgelopen 3 jaar zijn behaald en afgerekend in contanten tegen de alsdan geldende tegenwaarde (aandelenkoers).

Per 31 december 2008 is een verplichting van € 1,1 miljoen (2007: € 1,8 miljoen) terzake de bovenstaande langetermijnbeloningsregeling (vaststelling en uitbetaling in 2009-2011) opgenomen onder de Overige schulden en overlopende passiva.

Meerjarenoverzicht variabele beloningen

Met betrekking tot jaren 2006 tot en met 2008 zijn aan de huidige leden van de Raad van Bestuur de volgende variabele beloningen toegekend:

	jaar van uitbetaling		
	2009	2008	2007
dr. P.A.M. Berdowski	693	1.346	765
T.L. Baartmans	246	197	—
J.H. Kamps	455	219	193
Totaal	1.394	1.762	958

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening

<i>(in € 1.000)</i>	<i>Toelichting</i>	2008	2007
Vennootschappelijk resultaat		- 3.105	- 640
Resultaat deelneming	[3]	252.210	205.016
Nettowinst		<u>249.105</u>	<u>204.376</u>

Vennootschappelijke balans voor winstbestemming

<i>(in € 1.000)</i>	<i>Toelichting</i>	2008	2007
Activa			
Vaste activa			
Deelneming in dochterondernemingen	[3]	863.845	768.571
		863.845	768.571
Totaal activa			
		863.845	768.571
Passiva			
Eigen vermogen			
Geplaatst kapitaal	[4]	68.639	68.639
Agioreserve	[5]	13.261	13.261
Overige reserves	[6]	529.113	481.774
Onverdeelde winst	[7]	249.105	204.376
		860.118	768.050
Kortlopende schulden			
Schulden aan dochterondernemingen		3.727	521
		3.727	521
Totaal passiva			
		863.845	768.571

Vermogensmutatieoverzicht

<i>(in € 1.000)</i>	<i>Toelichting</i>	Balans per 1 januari 2008	Contant dividend	Toevoeging aan reserve ingehouden winsten	Mutatie wettelijke reserve	Totaal- resultaat	Balans per 31 december 2008
Geplaatst kapitaal	[4]	68.639	—	—	—	—	68.639
Agioreserve	[5]	13.261	—	—	—	—	13.261
		<u>81.900</u>	—	—	—	—	<u>81.900</u>
Wettelijke reserve deelnemingen	[6]	97.204	—	—	10.147	—	107.351
Hedgingreserve		36.269	—	—	—	- 30.534	5.735
Herwaarderingsreserve		—	—	—	—	3.834	3.834
Koersomrekeningsreserve		- 24.004	—	—	—	- 8.873	- 32.877
Actuariële reserve		- 29.291	—	—	—	- 19.363	- 48.654
Reserve ingehouden winsten	[6]	401.596	—	102.275	- 10.147	—	493.724
		<u>481.774</u>	—	<u>102.275</u>	—	<u>- 54.936</u>	<u>529.113</u>
Winstbestemming 2007		204.376	- 102.101	- 102.275	—	—	—
Nettowinst 2008		—	—	—	—	249.105	249.105
Onverdeelde winst	[7]	204.376	- 102.101	- 102.275	—	249.105	249.105
Totaal eigen vermogen toe te rekenen aan de aandeelhouders		<u>768.050</u>	<u>- 102.101</u>	<u>—</u>	<u>—</u>	<u>194.169</u>	<u>860.118</u>

<i>(in € 1.000)</i>	<i>Toelichting</i>	Balans per 1 januari 2007	Contant dividend	Toevoeging aan reserve ingehouden winsten	Mutatie wettelijke reserve	Totaal- resultaat	Balans per 31 december 2007
Geplaatst kapitaal	[4]	68.639	—	—	—	—	68.639
Agioreserve	[5]	13.261	—	—	—	—	13.261
		<u>81.900</u>	—	—	—	—	<u>81.900</u>
Wettelijke reserve deelnemingen	[6]	81.499	—	—	15.705	—	97.204
Hedgingreserve		18.196	—	—	—	18.073	36.269
Herwaarderingsreserve		—	—	—	—	—	—
Koersomrekeningsreserve		- 11.209	—	—	—	- 12.795	- 24.004
Actuariële reserve		- 27.395	—	—	—	- 1.896	- 29.291
Reserve ingehouden winsten	[6]	359.068	—	58.233	- 15.705	—	401.596
		<u>420.159</u>	—	<u>58.233</u>	—	<u>3.382</u>	<u>481.774</u>
Winstbestemming 2006		116.577	- 58.344	- 58.233	—	—	—
Nettowinst 2007		—	—	—	—	204.376	204.376
Onverdeelde winst	[7]	116.577	- 58.344	- 58.233	—	204.376	204.376
Totaal eigen vermogen toe te rekenen aan de aandeelhouders		<u>618.636</u>	<u>- 58.344</u>	<u>—</u>	<u>—</u>	<u>207.758</u>	<u>768.050</u>

Toelichting bij de vennootschappelijke jaarrekening

1. Algemeen

Alle bedragen in de cijferopstellingen in deze toelichting zijn in duizenden euro's, tenzij anders is vermeld. De vennootschappelijke balans is vóór winstbestemming opgesteld. De vennootschappelijke winst- en verliesrekening is beperkt op grond van artikel 402 Titel 9 Boek 2 BW.

2. Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving

Op grond van artikel 362 lid 8 Titel 9 Boek 2 BW is de vennootschappelijke jaarrekening opgemaakt op basis van de voor de geconsolideerde jaarrekening gehanteerde grondslagen, met uitzondering van de deelneming in dochterondernemingen, die gewaardeerd is volgens de 'equity-methode'. De geconsolideerde jaarrekening is op grond van artikel 362 lid 1 Titel 9 Boek 2 BW opgesteld op basis van de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals aanvaard binnen de Europese Unie. Deze grondslagen zijn opgenomen in toelichting 3 van de geconsolideerde jaarrekening.

3. Deelneming in dochterondernemingen

Dit betreft de 100%-deelneming in Boskalis Westminster Dredging B.V., Papendrecht. De deelneming is gewaardeerd op basis van de 'equity-methode', zoals vermeld in de grondslagen voor financiële verslaggeving met betrekking tot geassocieerde deelnemingen in de geconsolideerde jaarrekening. Het verloop van de waarde van deze deelneming is als volgt:

	2008	2007
Balans per 1 januari	768.571	618.173
Ontvangen dividenden	- 150.645	- 58.000
(Des)investerings	48.645	—
Resultaat boekjaar	252.210	205.016
Directe vermogensmutatie deelneming	- 54.936	3.382
Balans per 31 december	863.845	768.571

4. Geplaatst kapitaal

Op 21 mei 2007 heeft Koninklijke Boskalis Westminster N.V. voor de gewone aandelen een 3:1 aandelen-splitsing doorgevoerd (drie nieuwe aandelen voor een oud aandeel). De cumulatief beschermingspreferente aandelen zijn per 21 mei 2007 niet gesplitst, maar kennen vanaf deze datum drie stemrechten per aandeel. Na deze aandelensplitsing is het maatschappelijk kapitaal van € 240 miljoen verdeeld in 150.000.000 gewone aandelen van elk nominaal € 0,80 per aandeel en 50.000.000 cumulatief beschermingspreferente aandelen van elk nominaal € 2,40 per aandeel.

Gedurende de boekjaren 2008 en 2007 waren er geen wijzigingen in het geplaatst kapitaal. Per 31 december 2008 bestaat het geplaatste kapitaal uit 85.799.361 gewone aandelen van nominaal € 0,80 per aandeel, in totaal derhalve € 68,6 miljoen. Van het geplaatst kapitaal per 31 december 2008 zijn geen gewone aandelen in bezit van Koninklijke Boskalis Westminster N.V.

Aan de Stichting Continuïteit KBW is een, overigens niet uitgeoefend, optierecht toegekend tot het nemen van cumulatief beschermingspreferente aandelen in Koninklijke Boskalis Westminster N.V.

5. Agioreserve

De agioreserve bestaat uit het boven nominale waarde op aandelen gestort kapitaal. De agioreserve is volledig belastingvrij uitkeerbaar.

6. Overige reserves

De wettelijke reserve voor niet-uitkeerbare winsten van deelnemingen bedroeg ultimo 2008 € 107,4 miljoen (2007: € 97,2 miljoen). Voor een toelichting op de overige in de balans opgenomen reserves wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans (toelichting 21.3-21.8).

7. Onverdeelde winst

Aan de reserve ingehouden winsten zal € 146,9 miljoen worden toegevoegd. Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders zal worden voorgesteld het restant, een bedrag van € 102,2 miljoen, te bestemmen voor uitkering van een dividend van € 1,19 per gewoon aandeel.

Het dividend zal worden uitgekeerd in gewone aandelen ten laste van de belastingvrije agioreserve of de overige reserves, tenzij een aandeelhouder aangeeft een uitkering in contanten te willen ontvangen.

8. Bezoldigingen van de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen

De bezoldigingen van de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen zijn in de geconsolideerde jaarrekening toegelicht onder transacties met verbonden partijen (toelichting 30.2).

9. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Koninklijke Boskalis Westminster N.V. staat aan het hoofd van een fiscale eenheid met nagenoeg alle Nederlandse 100% dochterondernemingen. Op grond daarvan is de vennootschap aansprakelijk voor de belastingschulden van de fiscale eenheid als geheel.

Door de vennootschap zijn garanties afgegeven ten behoeve van projectgedreven aannemingscombinaties en eigen werken van dochterondernemingen, die ultimo 2008 € 1 miljoen (2007: € 6 miljoen) bedroegen. Voorts bestaan nog zekere regresverplichtingen jegens bij de financiering van projecten betrokken instellingen. Voorzover noodzakelijk geacht zijn hiervoor voorzieningen getroffen.

Er lopen enige gerechtelijke procedures en onderzoeken jegens (onderdelen van) Koninklijke Boskalis Westminster N.V. Voorzover noodzakelijk geacht zijn hiervoor voorzieningen getroffen.

Papendrecht / Sliedrecht, 17 maart 2009

Raad van Commissarissen

ir. R.M.F. van Loon, voorzitter tot 17 maart 2009

drs. H. Heemskerk, waarnemend voorzitter vanaf 17 maart 2009

drs. M. Niggebrugge

M. van der Vorm

mr. C. van Woudenberg

Raad van Bestuur

dr. P.A.M. Berdowski, voorzitter

ing. T.L. Baartmans

drs. J.H. Kamps

Overige gegevens

Statutaire bepalingen omtrent resultaatbestemming

Artikel 28.

1. Uit de winst die in enig boekjaar is behaald, wordt allereerst, zo mogelijk, op de cumulatief beschermingspreferente aandelen uitgekeerd het hierna te noemen percentage van het verplicht op die aandelen, per de aanvang van het boekjaar waarover de uitkering geschiedt, gestorte bedrag. Het hiervoor bedoelde percentage is gelijk aan het gemiddelde van de Euribor-rente berekend voor leningen met een looptijd van één jaar - gewogen naar het aantal dagen waarvoor deze rente gold - gedurende het boekjaar waarover de uitkering geschiedt, verhoogd met maximaal vier procent punten; deze laatste bedoelde verhoging wordt telkens voor vijf jaar vastgesteld door de Raad van Bestuur onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen.
Indien in het boekjaar waarover de hiervoor bedoelde uitkering plaatsvindt, het verplicht op de cumulatief beschermingspreferente aandelen gestorte bedrag is verlaagd of, ingevolge een besluit tot verdere storting, is verhoogd, zal de uitkering worden verlaagd respectievelijk, zo mogelijk, worden verhoogd met een bedrag gelijk aan het hiervoor bedoelde percentage van het bedrag van de verlaging respectievelijk verhoging, berekend vanaf het tijdstip van de verlaging respectievelijk vanaf het tijdstip waarop de verdere storting verplicht is geworden. Indien in de loop van enig boekjaar uitgifte van cumulatief beschermingspreferente aandelen heeft plaatsgevonden, zal voor dat jaar het dividend op die cumulatief beschermingspreferente aandelen naar rato tot de dag van uitgifte worden verminderd, waarbij een gedeelte van een maand voor een volle maand zal worden gerekend.
2. Indien en voorzover de winst niet voldoende is om de in lid 1 bedoelde uitkering volledig te doen, zal het tekort worden uitgekeerd ten laste van de reserves met inachtneming van de wettelijke bepalingen.
3. Indien in enig boekjaar de in lid 1 bedoelde winst niet toereikend is om de hiervoor in dit artikel bedoelde uitkeringen te doen, en voorts geen uitkering of slechts ten dele een uitkering uit de reserves, als bedoeld in lid 2, geschiedt, zodanig dat het tekort niet of niet volledig is uitgekeerd, vindt in de daarop volgende boekjaren het hiervoor in dit artikel bepaalde en het bepaalde in de volgende leden eerst toepassing nadat het tekort is ingehaald. Na de toepassing van de leden 1, 2 en 3 zal geen verdere uitkering geschieden op de cumulatief beschermingspreferente aandelen.
4. Van de resterende winst wordt jaarlijks een zodanig bedrag gereserveerd als de Raad van Bestuur onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen zal vaststellen. Hetgeen na reservering, als bedoeld in de vorige zin, van de winst overblijft, staat ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en komt bij uitkering toe aan de houders van gewone aandelen, naar verhouding van hun bezit aan gewone aandelen.

Artikel 29.

1. Dividenden worden betaalbaar gesteld dertig dagen na vaststelling daarvan of zoveel eerder als de Raad van Bestuur bepaalt.
2. Dividenden, welke vijf jaar, nadat zij betaalbaar zijn, niet in ontvangst zijn genomen, vervallen aan de vennootschap.
3. Indien de Raad van Bestuur onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen zulks bepaalt, wordt een interim-dividend uitgekeerd, met inachtneming van de preferentie van de cumulatief beschermingspreferente aandelen en het bepaalde in artikel 2:105 Burgerlijk Wetboek.
4. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders kan, mits op voorstel van de Raad van Bestuur, besluiten dat dividenden geheel of gedeeltelijk in de vorm van aandelen in de vennootschap of certificaten daarvan zullen worden uitgekeerd.
5. De vennootschap kan aan de aandeelhouders slechts uitkeringen doen, voorzover haar eigen vermogen groter is dan het bedrag van het geplaatste kapitaal, vermeerderd met de reserves die krachtens de wet of de statuten moeten worden aangehouden.
6. Ten laste van de door de wet voorgeschreven reserves mag een tekort slechts worden gedelgd, voorzover de wet dat toestaat.

Voorstel winstbestemming

Aan de reserve ingehouden winsten zal € 146,9 miljoen worden toegevoegd. Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders zal worden voorgesteld het restant, een bedrag van € 102,2 miljoen, te bestemmen voor uitkering van een dividend van € 1,19 per gewoon aandeel.

Het dividend zal worden uitgekeerd in gewone aandelen ten laste van de belastingvrije agioreserve of de overige reserves, tenzij een aandeelhouder aangeeft een uitkering in contanten te willen ontvangen.

Accountantsverklaring

Aan: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Koninklijke Boskalis Westminster N.V.

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2008 van Koninklijke Boskalis Westminster N.V. te Sliedrecht, zoals opgenomen op pagina 77 tot en met 133, gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening. De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans per 31 december 2008, winst- en verliesrekening, overzicht van het totaalresultaat en kasstroomoverzicht over 2008 alsmede uit een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen. De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit de enkelvoudige balans per 31 december 2008 en de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2008 met de toelichting.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de vennootschap. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de vennootschap heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel betreffende de geconsolideerde jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Koninklijke Boskalis Westminster N.V. per 31 december 2008, van het resultaat, het totaalresultaat en de kasstromen over 2008 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

Oordeel betreffende de enkelvoudige jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Koninklijke Boskalis Westminster N.V. per 31 december 2008 en van het resultaat over 2008 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder f BW melden wij dat het jaarverslag, zoals opgenomen op pagina 49 tot en met 76, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Rotterdam, 17 maart 2009

KPMG Accountants N.V.

D.J. Randeraad RA

Tien jaar Boskalis⁽¹⁾ (13)

(Bedragen x € 1 miljoen, tenzij anders vermeld)										
	2008	2007	2006	2005	2004	2003 ⁽²⁾	2002	2001	2000	1999
Omzet	2.094	1.869	1.354	1.156	1.020	1.046	1.035	1.083	960	851
Orderportefeuille (nog te verrichten werk) (3)	3.354	3.562	2.543	2.427	1.244	1.202	1.273	1.224	1.214	820
Bedrijfsresultaat	339,1	245,5	150,3	82,3	47,5	69,6	99,6	97,7	84,4	73,9
EBITDA (5)	454,6	348,1	236,8	162,5	136,5	148,9	166,2	159,9	139,6	127,9
Nettoresultaat	249,1	204,4	116,6	62,7	33,9	70,9	82,1	77,7	67,2	57,5
Nettogroepswinst (6)	250,1	207,1	117,0	63,3	34,1	70,9	82,1	77,7	67,2	57,5
Afschrijvingen en bijz. waardeverminderingen	115,4	102,5	86,6	80,2	89,0	79,3	66,6	62,2	55,2	54,0
Cashflow	365,6	309,6	203,6	143,5	123,1	150,2	148,7	139,9	122,4	111,5
Eigen vermogen (3)	860,1	768,1	618,6	542,9	467,9	455,2	413,0	376,0	327,4	288,8
Gemiddeld aantal uitstaande aandelen (x 1.000) (7)	85.799	85.799	85.799	85.254	83.307	79.890	77.847	77.700	77.352	77.706
Aantal uitstaande aandelen (x 1.000) (8)	85.799	85.799	85.799	85.799	84.522	81.768	77.910	77.751	77.643	77.706
Aantal medewerkers (3)	10.201	8.577	8.151	7.029	7.033	3.186	3.285	3.119	3.295	3.186
Kengetallen (in procenten)										
Bedrijfsresultaat in % van de omzet	16,2	13,1	11,1	7,1	4,7	6,7	8,9	9,0	9,6	9,4
Rentabiliteit geïnvesteerd vermogen (9)	29,0	27,7	19,1	12,0	7,0	16,0	20,3	21,4	21,0	20,8
Rentabiliteit eigen vermogen (10)	30,6	29,5	20,1	12,4	7,2	16,3	20,8	22,1	21,8	21,2
Solvabiliteit (3/11)	34,0	35,3	39,4	41,3	38,1	42,5	41,6	38,4	37,5	39,6
Gegevens per aandeel (bedragen x € 1,00)										
Winst (7/12)	2,90	2,38	1,36	0,74	0,41	0,89	1,05	1,00	0,87	0,74
Cashflow (7)	4,26	3,61	2,37	1,68	1,48	1,88	1,91	1,80	1,58	1,43
Dividend	1,19	1,19	0,68	0,37	0,25	0,35	0,42	0,40	0,35	0,30
Laagste / hoogste koers (bedragen x € 1,00)										
(Certificaten van) gewone aandelen	15,30	21,06	14,67	8,58	6,02	5,50	5,93	8,38	5,50	3,50
	42,45	46,25	25,48	18,75	8,33	7,72	11,85	12,38	10,17	6,13

(1) Ontleend aan de desbetreffende jaarrekeningen. Met ingang van 2004 zijn de cijfers gebaseerd op EU-IFRS.

(2) Resultaten op onderhanden werken met ingang van 2003 op basis van verricht werk, tot en met 2002 op basis van opgeleverd werk.

(3) Per 31 december 2003 gecorrigeerd voor EU-IFRS (aantal medewerkers: per 31 december 2004).

(4) Bestaat uit het resultaat voor resultaat geassocieerde deelnemingen, interest en belastingen.

(5) Bestaat uit het resultaat voor resultaat geassocieerde deelnemingen, interest, belastingen en afschrijvingen.

(6) Met ingang van 2004: Nettoresultaat + Nettoresultaat toerekenbaar aan Minderheidsbelangen

(7) Gewogen gemiddeld aantal uitstaande gewone aandelen onder aftrek van de voorraad ingekochte eigen aandelen.

(8) Aantal uitstaande gewone aandelen onder aftrek van de voorraad ingekochte eigen aandelen per 31 december.

(9) Nettoresultaat + rentelasten langlopende leningen in % van het gemiddeld geïnvesteerd vermogen (eigen vermogen + langlopende leningen).

(10) Nettoresultaat in % van het gemiddeld eigen vermogen.

(11) Groepsvermogen in % van balanstotaal (vaste activa + vlottende activa).

(12) Tot en met het boekjaar 2008 is het verwateringseffect vrijwel nihil.

(13) Op 21 mei 2007 splitste Koninklijke Boskalis Westminster nv het gewone aandeel Boskalis in de verhouding 3:1 (drie nieuwe aandelen voor één oud aandeel) om de verhandelbaarheid van het aandeel te vergroten. Voor vergelijkingsdoeleinden zijn de gegevens met betrekking tot het aantal aandelen en de gegevens per aandeel voor alle perioden omgerekend tot de situatie na splitsing van de gewone aandelen in 2007.

Juridische structuur

Koninklijke Boskalis Westminster N.V.

Boskalis Westminster Dredging B.V.

Houdster- en dienstverlenende vennootschappen

Een selectie van werkmaatschappijen en deelnemingen

Boskalis Holding B.V.

Baggermaatschappij Boskalis B.V.

Aannemersbedrijf M. de Haan B.V.	Boskalis Infra B.V.
Aannemingsmaatschappij Markus B.V.	Cofra B.V.
A.H. Breijs & Zonen B.V.	Hydronic B.V.
Baggermaatschappij Holland B.V.	J. van Vliet B.V.
Boskalis B.V.	Zinkcon Dekker B.V.
Boskalis Dolman B.V.	

Boskalis Westminster International B.V.

Boskalis Westminster Ltd

Boskalis Zinkcon Ltd	RW Aggregates Ltd (50%)
Irish Dredging Company Ltd	Westminster Gravels Ltd
Rock Fall Company Ltd	

Boskalis International B.V.

Adreco Serviços de Dragagem LDA (49%)	Boskalis Taiwan Ltd
Beijing Boskalis Dredging Technology Ltd	Boskalis Zinkcon B.V.
BKI Gabon SA	Coastal and Inland Marine Services Inc.
Boskalis Australia Pty Ltd	Dragamex SA de CV
Boskalis International Egypt SAE	Dravensa CA
Boskalis International (M) Sdn Bhd (30%)	Koon Zinkcon Pte Ltd (50%)
Boskalis International (S) Pte Ltd	P.T. Boskalis International Indonesia
Boskalis International Uruguay SA	Riovia SA
Boskalis Guyana Inc.	Zinkcon Marine Singapore Pte Ltd
Boskalis South Africa (Pty) Ltd	

Overige

Archirodon Group N.V. (40%)	Heinrich Hirdes GmbH
Atlantique Dragage SARL	Heinrich Hirdes Kampfmittelräumung GmbH
Beaver Dredging Company Ltd	Nigerian Westminster Dredging & Marine Ltd (60%)
BKW Dredging and Contracting Ltd	OOO Bolmorstroy
Boskalis Dredging India Pvt Ltd	OOO Mortechnika (50%)
Boskalis Italia S.r.l.	Soc. Española de Dragados SA
Boskalis Polska Sp. z o.o.	Stuyvesant Dredging Company
Boskalis Sweden AB	Terramare Oy

Boskalis Westminster Cameroun SARL
 Boskalis Westminster (Oman) LLC (49%)
 Zinkcon International B.V.
 UAB Boskalis Baltic

Zinkcon Contractors B.V.
 Dragapor Dragagens de Portugal S.A.
 Dredging & Contracting Belgium N.V.

Boskalis Offshore B.V.

Sandpiper AS

Boskalis Offshore AS

Boskalis Westminster Middle East Ltd

Lamnalco Ltd (50%)
 Lamnalco (Malaysia) Sdn Bhd (24,5%)
 Lamnalco Namibia Pty Ltd (35%)

Lamnalco (Nigeria) Ltd (50%)
 Lamnalco (Sharjah) Ltd (35%)
 Boskalis Westminster Al-Rushaid Co Ltd (49%)

BW Marine (Cyprus) Ltd

Boskalis Finance B.V.

Westminster Dredging Company Ltd

Boskalis Maritime Investments B.V.

In 2008 voerde Boskalis werkzaamheden uit in de Baydaratskaya baai in Siberië. Het contract bestond uit het baggeren van een sleuf ten behoeve van een pijpleiding en het afdekken van de pijpleiding met stenen. De bemanning van de sleephopperzuiger Oranje markeerde de eerste stappen in dit voor Boskalis nieuwe werkgebied.

Organisatie

Groepsdirectie

dr. P.A.M. Berdowski, voorzitter Raad van Bestuur
 ing. T.L. Baartmans, lid Raad van Bestuur, groepsdirecteur Internationaal
 drs. J.H. Kamps, lid Raad van Bestuur, Chief Financial Officer
 ir. F.A. Verhoeven, groepsdirecteur Europa

Internationale projectenmarkt

Area Europa	ir. F.A. Verhoeven, C. van den Heuvel, ir. J.M.L.D. Dieteren
Area Midden	ir. B.J.H. Pröpper, L. Slinger, J.H. Wiersma
Area Midden-Oosten	ir. J. Boender, ing. W.B. Vogelaar, K.A. Vakanas, ing. T.J. Blüm
Area Oost	L. Slinger, ir. M. Siebinga
Area West	ir. H.P.M. Sanders

Thuismarkten

Nederland	
Boskalis B.V.	ing. P. van der Linde, ing. P. van der Knaap
Verenigd Koninkrijk	
Westminster Dredging Company Ltd	N.A. Haworth, ing. A. van de Adel
Duitsland	
Heinrich Hirdes GmbH	H.G. Peistrup
Nordic (Finland en Zweden)	
Terramare Oy en Boskalis Sweden AB	J.K. Yletyinen, H. Lindström
Mexico	
Dragamex S.A. de C.V.	P.M. de Jong
Nigeria	
Nigerian Westminster Dredging & Marine Ltd	P.G.R. Devinck
Verenigde Staten van Amerika	
(geen bagger- en drooggrondverzetactiviteiten in 2008)	
Stuyvesant Dredging Company	ir. H.P.M. Sanders, J. Bogaards

Specialistische niche diensten

Offshore-diensten	
Boskalis Offshore B.V.	ing. J.F.A. de Blaeij, ir. S.G.M. van Bemmelen
Milieu-activiteiten	
Boskalis Dolman B.V.	J.A. Dolman
Grondverbeteringstechnieken	
Cofra B.V.	J.K. van Eijk
Rotsfragmentatie onder water	
Rock Fall Company Ltd	G. Steel

Corporate staf

Investor Relations & Corporate Communications	drs. M.L.D. Schuttevâer MSc
Fiscale Zaken	mr. R.J. Selij
Treasury & Verzekeringen	drs. F.A.J. Rousseau
Juridische Zaken	mr. F.E. Buijs
Informatie & Communicatie Technologie	ir. M.J. Krijger
Safety, Health, Environment & Quality (SHE-Q)	ir. W. Haaijer
Corporate Strategy & Business Development	drs. T.R. Bennema

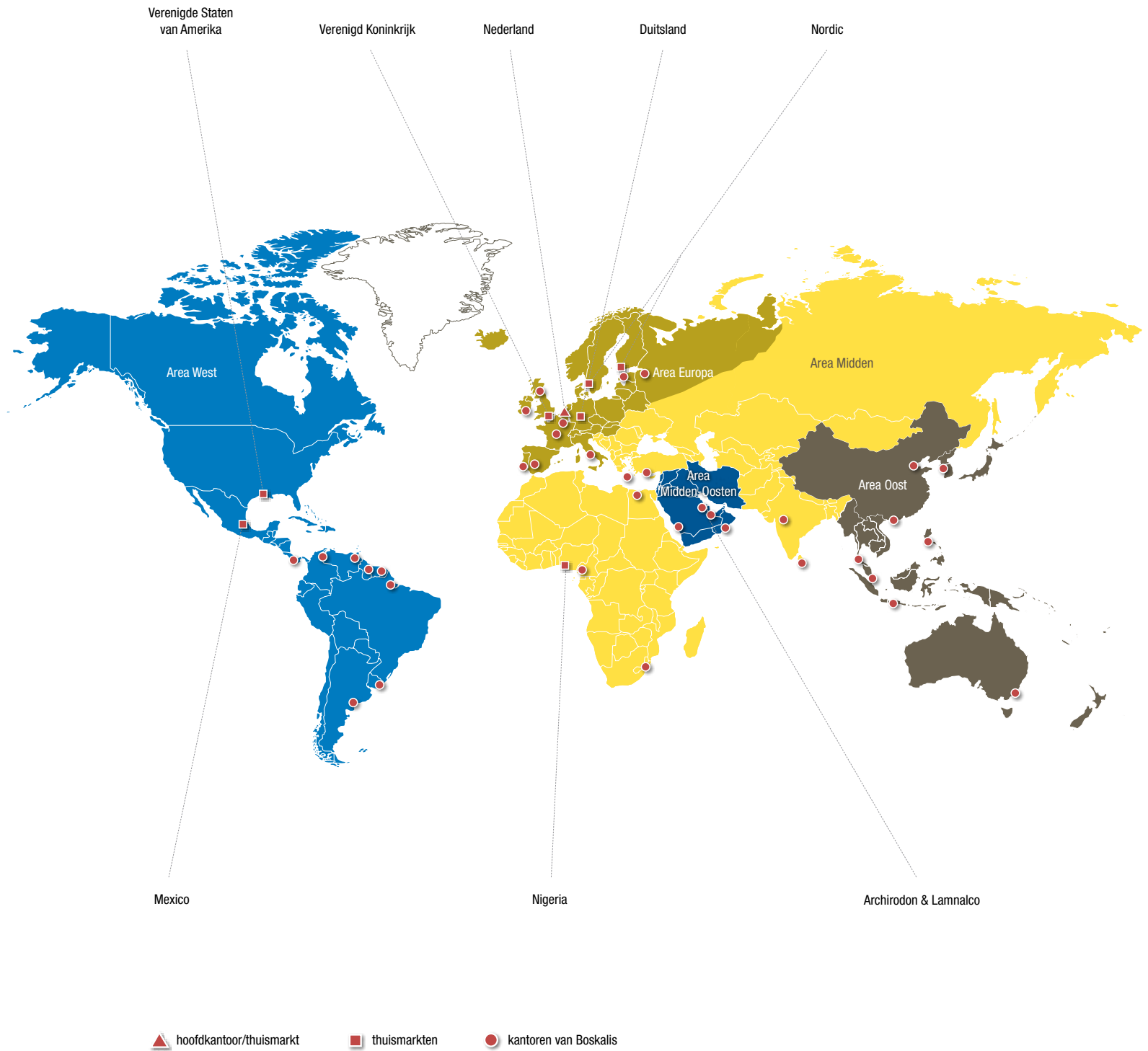
Operationele staf

Personeel & Organisatie	J. den Hartog
Research & Development	dr. ir. A.C. Steenbrink
Bedrijfsbureau	ir. H. Postma
Centrale Technische Dienst	E.C. Holman
Rock Department	ir. J. de Reus, ir. S.G. van Keulen

Ondernemingsraad

T.A. Scheurwater, voorzitter
 C.C. Brijder
 J.J. van den Broeck
 V.P. Commandeur
 F.M.C. van Gerven
 A.D. Groeneveld
 J. Korf
 A.M.C. Kruithof
 S. van der Land
 G. Prins
 C.G.A. Tonnaer
 M. Treffers, vice-voorzitter
 D.A. van Uitert
 M.F. van Wijk
 M. Wischmeijer
 P.E. den Otter-Bakker, secretaris

De wereld van Boskalis

Kantooradressen

Hoofdkantoor

**Koninklijke Boskalis
Westminster N.V.**
Rosmolenweg 20
Postbus 43
3350 AA Papendrecht
Nederland
Telefoon 078 69 69 000
Fax 078 69 69 555
royal@boskalis.nl
www.boskalis.nl

Nederland

**Baggermaatschappij
Boskalis B.V.
Boskalis International B.V.**
Rosmolenweg 20
Postbus 43
3350 AA Papendrecht
Nederland
Telefoon 078 69 69 011
Fax 078 69 69 555
royal@boskalis.nl
www.boskalis.nl

Boskalis Offshore B.V.
Rosmolenweg 20
Postbus 43
3350 AA Papendrecht
Nederland
Telefoon 078 69 69 011
Fax 078 69 69 571
offshore@boskalis.nl

**Boskalis B.V.
Zinkcon Dekker B.V.**
's-Gravenweg 399-405
Postbus 4234
3006 AE Rotterdam
Nederland
Telefoon 010 28 88 777
Fax 010 28 88 766
nederland@boskalis.nl
www.boskalisbv.nl

Boskalis Dolman B.V.
Postbus 76
3350 AB Papendrecht
Nederland
Telefoon 078 69 69 897
Fax 078 69 69 901
dolman@boskalis.nl
www.boskalisdolman.nl

Boskalis Infra B.V.
Nijverheidstraat 68
2901 AR Capelle a/d IJssel
Postbus 4290
3006 AG Rotterdam
Nederland
Telefoon 010 45 82 022
Fax 010 45 83 775
mail@breijs.nl
www.boskalisbv.nl

**Aannemersbedrijf
M. de Haan B.V.**
Alde Wei 2
9222 NG Drachtstercompagnie
Nederland
Telefoon 0512 341 770
Fax 0512 340 603
www.boskalisbv.nl

A.H. Breijs & Zonen B.V.
Nijverheidstraat 68
2901 AR Capelle a/d IJssel
Postbus 4290
3006 AG Rotterdam
Nederland
Telefoon 010 45 82 022
Fax 010 45 83 775
mail@breijs.nl
www.boskalisbv.nl

Cofra B.V.
Kwadrantweg 9
1042 AG Amsterdam
Havennummer 4042 (Westpoort)
Postbus 20694
1001 NR Amsterdam
Nederland
Telefoon 020 69 34 596
Fax 020 69 41 457
info@cofra.nl
www.cofra.com

Hydronic B.V.
Rosmolenweg 20
Postbus 209
3350 AE Papendrecht
Nederland
Telefoon 078 69 69 099
Fax 078 69 69 869
general@hydronic.nl
www.hydronic.nl

**Aannemingsmaatschappij
Markus B.V.**
Kwadrantweg 7
Postbus 20564
1001 NN Amsterdam
Nederland
Telefoon 020 58 74 000
Fax 020 58 74 001
markus@boskalis.nl
www.markusbv.nl

Zandhandel J. van Vliet B.V.
Toetsenbordweg 3
Postbus 37188
1030 AD Amsterdam
Telefoon 020 493 63 70
Fax 020 493 63 79
info@jvanvlietbv.nl

Voor de aanleg van een gaspijpleiding 130 km voor de westkust van Taiwan baggerde Boskalis de sleuven in de zeebodem, construeerde de vier kustaanlandingen en voorzag de pijpleiding van een bescherming met zand en steen.

Verenigd Koninkrijk en Ierland

Westminster Dredging Company Ltd

'Westminster House',
Crompton Way
Segensworth West, Fareham
Hampshire PO15 5SS
Verenigd Koninkrijk
Telefoon +44 1489885933
Fax +44 1489578588
wdco@boskalis.co.uk
www.westminsterdredging.co.uk

Boskalis Westminster Ltd

'Westminster House',
Crompton Way
Segensworth West, Fareham
Hampshire PO15 5SS
Verenigd Koninkrijk
Telefoon +44 1489885933
Fax +44 1489578588

Rock Fall Company Ltd

Unit A1a,
Olympic Business Park
Drybridge Road, Dundonald
Ayrshire KA2 9BE
Verenigd Koninkrijk
Telefoon +44 1563851302
Fax +44 1563851063
info@rock-fall.co.uk
www.rock-fall.co.uk

Boskalis Zinkcon Ltd

'Westminster House',
Crompton Way
Segensworth West, Fareham
Hampshire PO15 5SS
Verenigd Koninkrijk
Telefoon +44 1489885922
Fax +44 1489578588

Irish Dredging Company Ltd

'Pembroke House',
Pembroke street
Cork, Ierland
Telefoon +353 214277399
Fax +353 214277586
dominicjdaly@eircom.net
www.irishdredging.com

Rest van Europa

Dredging & Contracting Belgium N.V.

Terhulpensesteenweg 447
3090 Overijssel
België

Atlantique Dragage Sarl

9 Rue St Eloi
78100 St Germain en Laye,
Frankrijk
Telefoon +33 139040490
Fax +33 134517459
adra@atlantique-dragage.fr

**Sociedad Española de
Dragados, S.A.**

Plaza Castilla, 3 - 7º A
28046 Madrid, Spanje
Telefoon +34 91 323 7703
Fax +34 91 323 7128
sedramadrid@sedra.es

**Dragapor Dragagens de
Portugal S.A.**

Av. D. Manuel I
2890 - 014 Alcochete,
Portugal
Telefoon +351 21 234 82 40
Fax +351 21 234 82 69
geral.spdragapor@mail.telepac.pt

Enka-Boskalis Su Yapilari

Inçaati Ticaret A.S.
Enka Binasi
Bestekar Sevki bey Sokak 32
Balmumcu 80780 Istanbul,
Turkije
Telefoon +902122742574/75
Fax +902122728869/
2122742567

**Delta GmbH
Zinkcon Dekker Wasserbau
GmbH**

11, zum Panrepel
28307 Bremen, Duitsland
Telefoon +49 421438350
Fax +49 4214383519

Heinrich Hirdes GmbH

Bauhofstrasse 8b
21079 Hamburg, Duitsland
Telefoon +49 40 76 60 94-0
Fax +49 40 76 60 94-55
hh.hamburg@heinrichhirdes.de
www.heinrichhirdes.de

Terramare Oy

Laurinmäenkuja 3a
Postbus 14
FIN-00441 Helsinki, Finland
Telefoon +358 9613621
Fax +358 961362700
terramare@terramare.fi
www.terramare.fi

Boskalis Sweden AB

Vassgatan 3D
SE-41502 Gothenburg,
Zweden
Telefoon +4631507330
Fax +4631515039
dredging@boskalis.se
www.boskalis.se

Boskalis Italia Srl Unipersonale

Via Leone XIII, 95
00165 - Rome, Italië
Telefoon +39 06 39 8701
Fax +39 06 39 870263
Boskalisitalia@tiscali.it

Terramare Eesti Osauhing

Estonia pst 1
10143 Tallinn
Estland
Telefoon +372 6306540
Fax +372 6306541
terramare@terramare.ee
www.terramare.ee

OOO Mortechnika

Bolshoy pr. 18A, V.O.
199034 St. Petersburg
Rusland
Telefoon +78124498512

Archirodon N.V.

3, Aghiou Andreou Street,
Aghia Paraskevi
Athene 153 43, Griekenland
Telefoon +30 2106073300
Fax +30 2106073306
athensoffice@archirodon.net

Midden-Oosten

**Boskalis Westminster
Middle East Ltd**

19th Floor Al Mansoor Tower
(Abu Dhabi National Bank
Bldg.)
Al Salam Street,
Postbus 4831, Abu Dhabi,
Verenigde Arabische Emiraten
Telefoon +971 2 6447306
Fax +971 2 6443158
boskalis@emirates.net.ae

**Boskalis Westminster
Middle East Ltd**

Falcon Tower Building
7th Floor, Flat 716
Postbus 10630
Manama, Bahrein
Telefoon +973 17535757
Fax +973 17535775
boskalis@batelco.com.bh

**Boskalis International
(Egypt Branch)**

Ground floor of 1,
Al Shaheed Gamal
El Fasakhani Street
5th Avenue Al Sabaa
Emarate
Almaza - Heliopolis 11361,
Cairo, Egypte
Telefoon +20 24175688
Fax +20 24174262
boskalis@intouch.com

**Boskalis Westminster
(Oman) LLC**

Postbus 89,
Postalcode 111
CPO Seeb
Oman
Telefoon +968 24491244
Fax +968 24491478

De verlengde megahopper Queen of the Netherlands tijdens haar proefvaart in maart 2009. In november 2008 werd gestart met de verlenging van onze grootste sleepopperzuiger, waarmee haar capaciteit met 50% is toegenomen tot 35.500 m³.

Boskalis Westminster

Al Rushaid Co Ltd

Postbus 31685
Al Khobar 31952,
Saudi-Arabië
Telefoon +9663893333
Fax + 96638647320

Lamnalco Ltd

Al Buhaira Tower
Buhaira Corniche
Postbus 5687, Sharjah
Verenigde Arabische Emiraten
Telefoon +97165172222
Fax +97165749090
lamnalco@lamnalco.ae
www.lamnalco.co.ae

BW Marine (Cyprus) Ltd

Al Mansoor Tower
Office No. 1904
Al Salam Street
Postbus 4831, Abu Dhabi
Verenigde Arabische Emiraten
Telefoon +971 2 6457579
Fax +971 2 6457579

Boskalis Westminster

Middle East Ltd

Arch. Makarios III Ave., 224
Achilleos Building, Block B,
1st Floor
3030 Limassol,
Postbus 59603
4011 Limassol, Cyprus
Telefoon +357 257 60550
Fax +357 257 60552
bkwme.cyprus@cytanet.com.cy

Amerika

Boskalis International B.V. (Guyana)

1, Water Street, Quarry
Wharf, Kingston
Postbus 101768,
Georgetown, Guyana
Telefoon +592 2259241
Fax +592 2258666
boskalis-guy@solutions2000.net

Atlantique Dragage Sarl

ZJ. Pariacabo,
Port de Pariacabo
97310 Kourou
Frans Guyana
Telefoon +594594326846
Fax +594594321886
Atlantique.dragage.gf@gmail.com

Boskalis International B.V.

Zinnia Straat 18
Paramaribo, Suriname
Telefoon + 597434697
Fax +597370616

Boskalis Westminster

Overseas

Building D, First Floor,
Grand Bazaar Complex,
Churchill Roosevelt & Uriah
Butler Highways
Valsayn
Trinidad & Tobago
Telefoon +18686634612
Fax +18686624771
bwodredging@tstt.et.tt

Coastal and Inland Marine Services, Inc.

P.H. Centro Comercial
Ciudad Siglo XXI
Avenida Ricardo J. Alfaro y
Cl. Juan Pablo II
Bethania, Panama
Telefoon +5072600051/88
Fax +5072361776
coastal@cwpanama.net

Dravensa C.A.

Edificio ONIX, Piso 6,
Oficina 61, Calle Sojo -
El Rosal, Caracas, Venezuela
Telefoon +58 2129517967
Fax +58 2129512773
dravensa@movistar.net.ve

Boskalis International B.V.

Sucursal Argentina
Edif. Porteña Plaza I,
Olga Cossettini 77
Piso 3, oficina 13
Pto. Madero, Dique 3
Buenos Aires
Argentinië
Telefoon +541143125963
Fax +541143125972
f.louwe@boskalis.com.ar

Boskalis International Uruguay S.A.

Luis Alberto de Herrera 1248
World Trade Center
Torre A - Oficina 703
11300 Montevideo, Uruguay
Telefoon +598 26285085
+598 26226402
Fax +598 26281563
Paul.louer@rioivia.com

Stuyvesant Dredging Company

3525 North Causeway
Boulevard, Suite 612
Metairie, Louisiana 70002,
U.S.A.
Telefoon +15048310880
Fax +15048370407

Dragamex S.A. de C.V.

Km 7.5 Carretera
Coatzacoalcos-Minatitlán
C.P. 96496 Coatzacoalcos
Veracruz, Mexico
Telefoon +52 921 2118200
Fax +52 921 2118208
pmdejong@dragamex.net
www.dragamex.com

Afrika**Boskalis South Africa**

9 Clive Street
Robindale, Randburg 2194
Zuid-Afrika
Telefoon +27 11 888 6218
Fax +27 11 888 6218
jarmstrong@telkomsa.net

Boscampo Douala

S/c Cameroon Shipping
Lines S.A.
Centre des Affaires Maritimes
Bâtiment Simar IGH
2ème étage
BP 4054 Douala
Kameroen
Telefoon +237 33 43 09 17
Fax +237 33 43 17 96
j.baudier@yahoo.fr
h.siegel@boskalis.nl

BKI Gabon (SA)**Z.I. Owendo**

Route du Barracuda
Boite Postale 336, Libreville,
Gabon
Telefoon +241 70 21 86
Fax +241 70 21 85
boskalis.gabon@yahoo.fr

Nigerian Westminster Dredging and Marine Ltd

'Westminster House'
No 2 Udi Street,
Osborne Estate Ikoyi
Postbus 1518,
Lagos, Nigeria
Telefoon +234 1 7413309
nwdm-lagos@boskalis.nl

Lamnalco (Nigeria) Ltd

Plot 264 Phase IV,
P.M.B. 159
Port Harcourt, Nigeria
Telefoon +234 84 23 53 67 / 57
27 76
Fax +234 84 23 40 17

Australië en Azië**Boskalis Australia Pty Ltd**

Suite 802, Level 8
Tower A, Zenith Centre,
821 Pacific Highway
Chatswood, NSW 2067
Postbus 341
Chatswood, NSW 2057
Australië
Telefoon +61 2 940 604 00
Fax +61 2 940 604 24
boskalis@boskalis.com.au

**Boskalis Dredging India
Pvt Ltd**

23 Sangeeta, Tagore Road
Santacruz (West)
Mumbai 400 054, India
Telefoon +91 22 26056699
Fax +91 22 26640579
bkdi@boskalisindia.com

Boskalis International B.V.

ACE Distriparks Office Building
805/2Negombo Road
Marbole, Wattala
Postbus 47
Sri Lanka
Telefoon +94 112 945 464
Fax +94 112 945 466

**Boskalis International (S)
Pte Ltd**

Koon Building
17B Pandan Road
#03-00/#04-00
Singapore 609269
Teban Garden Post Office,
Postbus 629
Singapore 916001
Telefoon +65 67335622
Fax +65 67327530
boskalis@boskalis.com.sg

**Zinkcon Marine
Singapore Pte Ltd**

Koon Building
17B Pandan Road #03-00/#04-00
Singapore 609269
Jurong Post Office
Postbus 446
Singapore 916415
Telefoon +6567333471
Fax +6567342510

**Boskalis Westminster
International B.V.**

Korea Branch
Suite 711, Hanaro Building
194-4, Insa-dong, Jongro-Ku,
Seoul, Zuid-Korea
Telefoon +82 27338973
Fax +82 27338974

Boskalis International B.V.

Room 1702, Tower 1
China Hong Kong City
33 Canton Road, Tsim Sha
Tsui, Kowloon
Hong Kong SAR
Telefoon +85223762330
Fax +85223763489
bkihkb@netvigator.com

**Boskalis International (M)
Sdn Bhd**

B-19-6, Megan Avenue II
12 Jalan Yap Kwan Seng
50450 Kuala Lumpur
Maleisië
Telefoon +60 32166 8092
Fax +60 32166 8093
boskalis@boskalis.com.my

**P.T. Boskalis International
Indonesia**

Plaza Centris, Floor 12A
Jl. H.R. Rasuna Said Kav. B-5
Kuningan, Jakarta 12910
Indonesië
Telefoon +62 21 5269020
Fax +62 21 5269022
boskalis@cbn.net.id

Boskalis International B.V.

Suite 22, 3rd Floor
Legaspi Tower 300
2600 Roxas Blvd.
Cor. Vito Cruz, Manila,
Filippijnen
Telefoon +63 25241627
Fax +63 25217062

Boskalis International B.V.

Representative Office Beijing
Room 910
Shougang International
Building
Xizhimen North Street
Haidan District, Beijing 100088
Volksrepubliek China
Telefoon +86 10 8229 2361,
62, 63
Fax +86 10 8229 2360

Begrippenlijst

Aangenomen werk

Contractuele waarde van verworven opdrachten.

Backhoe

Een grote, hydraulische graafmachine, gemonteerd op het uiteinde van een ponton. Het ponton is stevig verankerd met spudpalen. Een backhoe kan een verscheidenheid aan materialen met grote nauwkeurigheid baggeren.

Baggermolen

Een klassiek, verankerd werkend baggerschip met een ketting waaraan emmers ronddraaien die beurtelings over de bodem schrapen en geleegd worden. Tegenwoordig wordt dit type materieel met name gebruikt bij milieubaggerwerken en andere werken waar grote precisie vereist is, zoals het baggeren van tunnelsleuven.

Bakkenzuiger

Schip voor het opzuigen en verpompen van grond uit langsij liggende transportschepen.

BBP

Het bruto binnenlands product is de totale (geld)waarde van alle in een land geproduceerde goederen (en diensten) gedurende een bepaalde periode.

Bodemzuiger

Een stationair werkend, hydraulisch schip dat via een zuigbuis het grondwatermengsel opzuigt. Een bodemzuiger, ook wel profielzuiger genoemd, wordt doorgaans gebruikt voor zandwinning.

Btu

De British thermal unit is een eenheid die de energiewaarde van brandstoffen aangeeft.

CAGR

Compound Annual Growth Rate. Samengestelde jaarlijkse groei. Specifieke term voor het geometrisch gemiddelde van de groei op jaarbasis.

CALM - Cantenary Anchor Leg Mooring

Een drijvende constructie die de tweeledige functie heeft een tanker verankerd te houden op één punt en vloeistoffen over te brengen (doorgaans olie, gas of afvalproducten) terwijl het schip heen en weer dobbert.

Cashflow/winst per aandeel

Gewogen gemiddeld aantal uitstaande gewone aandelen onder aftrek van de voorraad ingekochte eigen aandelen.

Cost leadership

Laagst in kostprijs zijn.

Cutter/cutterzuiger

Zie snijkopzuiger.

Dynamisch Positionerings Systeem

Systeem om een vaartuig op positie te houden waarbij de schroeven en roeren door een automatische regeling worden bestuurd.

EBITDA

Resultaat vóór het aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen, financieringsbaten en -lasten, belastingen en afschrijvingen.

EU-IFRS

International Financial Reporting Standards. Financiële verslaggevingsregels opgesteld en uitgevaardigd door het IASB (International Accounting Standards Board), die met ingang van 2005 binnen de Europese Unie voor alle beursgenoteerde ondernemingen verplicht gevolgd worden in de financiële verslaggeving/berichtgeving.

FPSO's/FSO's

Floating Production Storage en Offloading system/Floating Storage en Offloading system.

Drijvende productie-, opslag- en overslagsystemen die veelal ver uit de kust opereren. De systemen scheiden de binnenkomende vloeistoffen in olie, gas en water en slaan de ruwe olie tijdelijk op. Tankers worden ingezet om de olie te vervoeren.

'Greenfield' project

Project dat de aanleg van nieuwe infrastructuur omvat.

Grijperkraan

Een stationair ponton waarop een kraan met een kraanbak of grijper is gemonteerd. Opgebaggerd materiaal wordt in onafhankelijk opererende bakken gedeponeerd. Grijperkranen kunnen zowel specie als voorwerpen aan en zijn daarom geschikt voor bijvoorbeeld het opruimen van moeilijk bereikbare wateren, voor grindwinning en voor onderhoudsbaggerwerk in onregelmatige waterbodems.

Hopper/hopperzuiger

Zie sleephopperzuiger.

IMCA

Internationale norm voor offshore-activiteiten.

Internationale projectenmarkt

Markt die zich vooral richt op grotere investeringswerken voor nieuwbouw en/of uitbreiding. Daarbij wordt op projectbasis regelmatig in combinatie met derden gewerkt; enerzijds om klanten optimaal te kunnen bedienen, anderzijds om risico's te delen.

ISM-code

International Safety Management-Code for the Safe Operation of Ships and for Pollution Prevention. Een internationale standaard voor het naleven van veiligheidsregels en vervuilingspreventie op zeeschepen. ISM schrijft voor dat scheepseigenaren een veiligheidsmanagementsysteem moeten opzetten en onderhouden. De code is van toepassing op alle zelfvarende zeegaande schepen groter dan 500 Gross Tonnage, die ingezet worden voor de internationale handel.

ISO-normen

Normen van de International Organisation for Standardisation; de wereldwijde federatie van nationale normalisatie-organisaties die standardeisen geven voor bijvoorbeeld kwaliteitsmanagementsystemen (ISO-9001) en milieumanagementsystemen (ISO-14001).

ISPS-Code

International Ship & Port Facility Security Code van de International Maritime Organisation die de alertheid op veiligheidsbedreigingen van de scheepvaart regelt (bijvoorbeeld terrorisme en piraterij). De code is van toepassing op alle zelfvarende zeegaande schepen groter dan 500 Gross Tonnage, die ingezet worden voor de internationale handel.

‘Jack up’-platform

Een verplaatsbaar platform met 3 of 4 hydraulisch beweegbare poten dat tot circa 150 meter waterdiepte wordt gebruikt voor zowel het boren naar als de productie van olie en gas.

LNG

Vloeibaar aardgas.

LPG

Vloeibaar petroleum gas.

LTI

Lost Time Injury. Geeft het aantal ongevallen met verzuim weer.

LTIF

Lost Time Injury Frequency. Geeft het aantal ongevallen met verzuim per miljoen gewerkte uren weer.

Milieuschijfcutter

Een snijkopzuiger met een snijkop met een gesloten constructie, voorzien van een instelbaar vizier en regelbaar zuigdebiet. Een procesregelsysteem stuurt de verschillende parameters aan, waardoor zonder vertroebeling en met een grote mate van nauwkeurigheid een hoge mengselconcentratie kan worden gerealiseerd. Dit type snijkopzuiger is uitermate geschikt voor milieuwerken.

Nettogroepswinst

Nettoresultaat + Nettoresultaat toerekenbaar aan Minderheidsbelangen.

Onderhanden werk

Werken die per balansdatum nog niet zijn opgeleverd, echter waarvan een deel reeds is uitgevoerd.

Opgeleverd werk

Contractuele waarde van de opgeleverde werken.

Orderportefeuille

De omzet van het nog niet uitgevoerde deel van verworven opdrachten.

OHSAS-18001

Occupational Health & Safety Management System Specification. Norm voor een veiligheidsmanagement-systeem, opgesteld door onder andere het klassebureau Bureau Veritas.

Rentabiliteit eigen vermogen

Nettoresultaat in % van het gemiddeld eigen vermogen.

Rentabiliteit geïnvesteerd vermogen

Nettoresultaat + rentelasten langlopende leningen in % van het gemiddeld geïnvesteerd vermogen (eigen vermogen + langlopende leningen).

SHE-Q (Safety, Health, Environment & Quality)

Voorheen QA/HSE (Quality Assurance, Health, Safety and Environment / Kwaliteitsborging, Gezondheid, Veiligheid en Milieu).

Sleephopperzuiger

Zelfvarend baggerschip dat haar eigen ruim kan laden met behulp van centrifugaalpomp. Het laden gebeurt met pijpen die over de bodem slepen terwijl het schip vaart. Sleephopperzuigers kunnen onafhankelijk van ander materieel opereren en hebben het vermogen om materiaal over grote afstanden te vervoeren. Het opgebaggerde materiaal wordt gestort door kleppen of deuren in de bodem, door rainbowing of wordt via een pijpleiding aan land gepompt.

Snijkopzuiger

Een baggerschip dat baggert terwijl het vaartuig is verankerd met behulp van een spudpaal en ankers. Bij deze techniek wordt krachtig snijden gecombineerd met zuigen. Een snijkopzuiger wordt met name daar ingezet waar de grond hard en compact is. Het gebaggerde materiaal wordt in beunschepen geladen maar meestal aan land gepompt via een persleiding.

Solvabiliteit

Groepsvermogen in % van het balanstotaal (vaste activa + vlottende activa).

Steenplaatser

Een schip met een dek waarop stenen kunnen worden geladen. Met behulp van een dynamisch positioneringssysteem en schuiven worden de stenen over de rand van het schip geduwd en op de juiste plaats in het water gedeponed.

TEU

Twenty-feet Equivalent Unit. Maat die gebruikt wordt om de capaciteit van een container of van transportstromen aan te geven.

Thuismarkt

Boskalis onderscheidt zich van haar concurrenten door een thuismarktstrategie. Een thuismarkt heeft een lokaal commercieel gezicht, een eigen vloot en infrastructuur en weet zich gesteund door de financiële en technische kracht van de mondiale Boskalis-organisatie. Thuismarkten zorgen voor een stabiele stroom van opdrachten en de mogelijkheid om met aanverwante activiteiten extra marges te genereren.

Tussenstation

Pompstation geïnstalleerd achter een zuiger, dat wordt ingezet voor transport van grond door pijpleidingen over langere afstand.

Valpijpschip

Schip dat over het af te dekken traject manoeuvreert terwijl de steen aan boord via een valpijp wordt geplaatst. Het uiteinde van de valpijp bevindt zich slechts enkele meters boven het installatieniveau. De valpijp wordt gepositioneerd door middel van een nauwkeurig plaatsbepalingssysteem. Het valpijpschip Seahorse kan optioneel uitgerust worden met een A-frame op het achterschip en een ROV (Remotely Operated Vehicle)-gestuurde grijper waarmee gebaggerd kan worden tot op 1.000 meter waterdiepte.

Verricht werk

Geproduceerde volumes in een bepaalde periode waarbij het werk nog niet hoeft te zijn opgeleverd.

In het kader van een herontwikkelingsproject van de Engelse kustplaats Newbiggin heeft Boskalis het bestaande strand verbreed, de kust beschermd tegen erosie en 300 meter uit de kust het eerste permanente beeldhouwwerk in zee van het Verenigd Koninkrijk, 'the Couple', geplaatst.

Materieeloverzicht

8 Sleephopperzuigers

Hoppercapaciteit >6.000 m³

80 + 32* Beunschepen/ zelfvarende bakken

Hoppercapaciteit van 300 tot
2.336 m³

18 + 3* Sleephopperzuigers

Hoppercapaciteit <6.000 m³

21 + 1* Backhoes

Lepelinhoud van 1,4 tot 22 m³

4 (Zelfvarende) zeegaande snijkopzuigers

Totaal geïnstalleerd vermogen van
12.904 to 15.871 kW

79 + 207* Vletten, sleepboten, bevoorradingsschepen en huisboten

Schroefvermogen van 30 tot
4.412 kW

22 + 10* Snijkopzuigers

Totaal geïnstalleerd vermogen van
257 tot 9.262 kW

14 + 4* Grijperkranen (‘grab dredgers’)

Grijperinhoud van 1,2 tot 9,2 m³

6 + 27* Hijspontons/heibakken

Hijscapaciteit van 10 tot 270 ton

4 Bakkenzuigers

Totaal geïnstalleerd vermogen
van 1.650 tot 4.300 kW

1 Baggermolen

Emmerinhoud van 900 liter

6 Bodemzuigers

Totaal geïnstalleerd vermogen
van 656 tot 4.050 kW

22 + 3* Tussenstations

Totaal geïnstalleerd vermogen van
390 tot 6.150 kW

2 Steenplaaters

Laadvermogen van 700 tot 1.400 ton

5 + 1* Screeder pontons

Voor bodembescherming
(klei en stenen)

16 + 38* Werkschepen

Laadvermogen van 133 tot 918 kW

1 Milieuschijfcutter

5 + 3* Boorplatforms/pontons

6 + 38* Steentransportschepen

Capaciteit van 120 tot 2.000 ton

1 + 1* Valpijpschip met dynamisch positioneringssysteem

Laadvermogen van 17.000 tot
18.500 ton

* Via (minderheids)deelnemingen.

Naast het op deze pagina vermelde materieel beschikt het concern nog over een groot scala aan hulpmaterieel, zoals drijvende leidingen, lieren, pompen, draglines, hydraulische graafmachines, wielladers, dumpers, bulldozers, mobiele kranen, mobiele landboorinstallaties, zandpaalinstallaties, vulinstallaties voor oeverbekleding, vaste walleidingen en diverse pontons.

CRESTWAY

IMO 9410032

Colofon

Samenstelling en coördinatie Koninklijke Boskalis Westminster N.V.
afdeling Corporate Communications
afdeling Group Reporting

Ontwerp en realisatie
The Concept Store, Eindhoven

Fotografie
Van der Kloet, Chris Henderson, Flying Focus, Mario Vivado, Oscar Seijkens
en anderen

Lithografie en druk
PlantijnCasparie Capelle a/d IJssel

**Koninklijke
Boskalis Westminster nv**

Rosmolenweg 20
3356 LK Papendrecht

Postbus 43
3350 AA Papendrecht

Telefoon 078 69 69 000
Telefax 078 69 69 555

E-mail royal@boskalis.nl
Internet www.boskalis.nl

